

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก
และธรรมศึกษาทุกชั้น**

พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร
ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๒ ๘๕๘๕ โทรสาร. ๐ ๒๖๒๙ ๒๑๔๒

Website : www.gongtham.net

Email : mgth.data@gmail.com

Line : @gongtham

เรื่อง ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก
และธรรมศึกษาทุกชั้น พ.ศ. ๒๕๖๗

พิมพ์ครั้งแรก : ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

จำนวน : ๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์ : สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมхамกุฎราชวิทยาลัย
หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๒๖๖๒-๘๕๘๕ โทรสาร. ๐-๒๖๒๙-๒๑๔๒

ที่ปรึกษา สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
พระพรหมวชิรรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร
พระธรรมวชิรเมธาจารย์ วัดโสมนัสวิหาร
พระเทพวชิรปาโมกข์ วัดตรีทศเทพ
พระเทพวัชรเมธี วัดสัมพันธวงศ์

ตรวจต้นฉบับและพิสูจน์อักษร :

พระสุธีรัตนภรณ์ วัดเศวตฉัตร
พระวชิรรัตนสุธี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย

๑๒๙ ม. ๓ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๑๔๑๗ ต่อ ๑๐๔

สารบัญ

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง	๕
วิธีตรวจประโยคธรรมสนามหลวง	๑๕
คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง	๒๓
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นตรี พ.ศ. ๒๕๖๗	๔๕
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นโท พ.ศ. ๒๕๖๗	๕๕
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นเอก พ.ศ. ๒๕๖๗	๖๗
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นตรี พ.ศ. ๒๕๖๗	
-ระดับประถมศึกษา	๘๑
-ระดับมัธยมศึกษา	๑๐๗
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๑๓๓
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นโท พ.ศ. ๒๕๖๗	
-ระดับประถมศึกษา	๑๕๙
-ระดับมัธยมศึกษา	๑๘๕
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๒๑๑
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นเอก พ.ศ. ๒๕๖๗	
-ระดับประถมศึกษา	๒๓๗
-ระดับมัธยมศึกษา	๒๖๓
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๒๘๙

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง
วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง
นักธรรมชั้นตรี
วันศุกร์ ที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้สอบ
นักธรรมชั้นตรี

การศึกษาและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เป็นพันธกิจหนึ่งในพันธกิจทั้ง ๖ ด้านของคณะสงฆ์ เป็นภาระธุระที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เจ้าคณะพระสังฆาธิการ ในฐานะผู้บริหารกิจการคณะสงฆ์ จะละเว้นเพิกเฉยต่อหน้าที่นี้มิได้ เพราะความเสื่อมก็ดี ความเจริญก็ดี ของคณะสงฆ์และของชาติบ้านเมือง ย่อมขึ้นกับการศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ กว่าจะบรรลุเป้าหมายของการศึกษาได้ย่อมต้องอาศัยเวลา ซึ่งอาจไม่รวดเร็วทันใจคนยุคใหม่ ปัจจุบันจึงเกิดคณะบุคคลประเภทที่พากันสอนและพากันเชื่อตามอัตโนมัติของตนมากขึ้นๆ หลายหมู่หลายคณะ ต่างพอใจกันรวบรัดกระทำการลงโดยไม่ศึกษาอ้างอิงพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ตามกระบวนการวิธีวิทยาทางการศึกษาที่ถูกต้อง ประจวบกับเทคโนโลยีการสื่อสารและการผลิตข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ปัญหาเหล่านี้ลุกลามใหญ่โตอย่างรวดเร็วตามกัน

ภาวะเช่นนี้คือมหันตภัยต่อความบริสุทธิ์บริบูรณ์และความยั่งยืนของ

พระพุทธศาสนา จึงขอให้ท่านผู้บริหารการศึกษา จงพยายามช่วยกันรักษาและ
พัฒนากระบวนการจัดการพุทธศาสนศึกษา ให้เป็นไปตามหลักพระไตรปิฎก
และคัมภีร์สำคัญอันอ้างอิงเชื่อถือได้ โดยยึดถือหลักสูตรที่คณะสงฆ์ได้ตั้งไว้
อย่างรอบคอบแล้วเป็นสำคัญ เพื่อให้พระธรรมวินัยยังคงประดิษฐานอยู่อย่าง
มั่นคง เป็นกลไกในการสร้างเสริมคุณสมบัติที่พึงประสงค์สำหรับพุทธศาสนิกชน
ตามพระบรมราโชบายในรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานไว้เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๙
ความตอนหนึ่งว่า “...เมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้องทั่วถึง
พระศาสนาก็จะมั่นคงขึ้นได้ ทั้งนี้ เพราะเหตุที่บ่อนเบียนพระศาสนาให้
เศร้าหมองนั้น มักจะมาจากการกระทำของชาวพุทธผู้ไม่รู้ ไม่เข้าใจ และ
ไม่ปฏิบัติตามธรรมะนั้นเองเป็นสำคัญ”

วันนี้เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงนักธรรมชั้นตรี ผู้ที่เข้าสอบล้วน
ได้ผ่านการเรียนมาแล้วจึงเข้ามาทดสอบความรู้หรือประเมินผลของความรู้ของ
ตนๆ จึงขอให้ผู้จัดและผู้เข้าสอบธรรมสนามหลวงในสนามสอบแห่งนี้ รำลึกถึง
ความเพียรชอบในการศึกษาตามหลักสูตรธรรมสนามหลวง แล้วตั้งปณิธานว่า
จะเป็นศาสนทายาทที่ดี เป็นพลเมืองที่ดีของชาติบ้านเมืองต่อไป กับทั้งขอ
เน้นย้ำให้ทุกท่าน จงจัดการสอบและทำข้อสอบโดยสุจริต อันนับเป็นบุญกิริยา
เบื้องต้น ที่นำพาให้ท่านงอกงามในพระบวรพุทธศาสนาใดๆ ขึ้นไป

ขออนุโมทนากุศลจริยาของเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ตลอดถึง
สาธุชนผู้สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ด้วยกุศลจิตและด้วยสามัคคีธรรม
ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลาย จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย บรรลุถึงความรุ่งเรือง
ในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง
วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง
นักธรรมชั้นโทและเอก
วันอาทิตย์ ที่ ๑๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้สอบ
ธรรมสนามหลวงทุกรูป

การศึกษาและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เป็นพันธกิจหนึ่งใน
พันธกิจทั้ง ๖ ด้าน ของคณะสงฆ์ เป็นภาระธุระที่ต้องอาศัยความร่วมมือจาก
หลายภาคส่วน เจ้าคณะพระสังฆาธิการ ในฐานะผู้บริหารกิจการคณะสงฆ์
จะละเว้นเพิกเฉยต่อหน้าที่นี้มิได้ เพราะความเสื่อมก็ดี ความเจริญก็ดี
ของคณะสงฆ์และของชาติบ้านเมือง ย่อมขึ้นกับการศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้
ท่านทั้งหลายที่เข้าสอบวัดความรู้ในวันนี้ ได้ศึกษาสำเร็จหลักสูตรนักธรรม
ชั้นตรีมาแล้วเป็นอย่างดี ย่อมมีความรู้ทางพระพุทธศาสนาเบื้องต้นพอ
สมควร ทั้งยังอุตสาหะเข้าศึกษาอบรมในหลักสูตรชั้นสูงขึ้นจนจบ นับว่าท่าน
เป็นบรรพชิตในพระศาสนาที่ทำหน้าที่อย่างถูกต้อง คือเมื่อบวชแล้วต้องเรียน
เพราะหากไม่เรียนย่อมไม่รู้ เมื่อไม่รู้ย่อมปฏิบัติผิดและสอนผิด เมื่อปฏิบัติผิด
และสอนผิด ย่อมนำพาทั้งตนเองให้ตกต่ำและผู้อื่นก็พลอยวิบัติ กลายเป็น
มิฉฉาธิฐิไปด้วย วันนี้ทุกท่านได้พิสูจน์ตนเองแล้วว่าท่านไม่เป็นพระภิกษุสามเณร

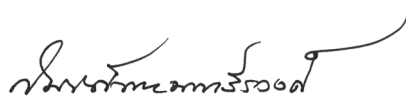
นอกรีต ท่านได้มุ่งมั่นศึกษาอบรมในแบบแผนจารีตของคณะสงฆ์อย่างถูกต้องตามบทบาทหน้าที่แล้ว จึงขออนุโมทนาสาธุการด้วยใจจริง

การไม่ศึกษาปริยัติธรรม ไม่เข้าถึงปฏิบัติธรรม ย่อมไม่มีวันถึงปฏิเวธธรรมได้ กระบวนการเข้าถึงธรรมในพระศาสนา นี้ ย่อมไม่อาจสมบูรณ์ได้หากขาดกระบวนการแห่งพระปริยัติธรรมเป็นรากฐาน จึงขอให้ท่านผู้บริหารการศึกษา จงพยายามช่วยกันรักษาและพัฒนากระบวนการจัดการพุทธศาสนศึกษา ให้เป็นไปตามหลักพระไตรปิฎก และคัมภีร์สำคัญอันอ้างอิงเชื่อถือได้ โดยยึดถือหลักสูตรที่คณะสงฆ์ได้ตั้งไว้อย่างรอบคอบแล้วเป็นสำคัญ เพื่อให้พระธรรมวินัยยังคงประดิษฐานอยู่อย่างมั่นคง เป็นกลไกในการสร้างเสริมคุณสมบัติที่พึงประสงค์สำหรับพุทธศาสนิกชน ตามพระบรมราโชบายในรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานไว้เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๙ ความตอนหนึ่งว่า “...เมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้องทั่วถึง พระศาสนาก็จะมั่นคงขึ้นได้ ทั้งนี้ เพราะเหตุที่บ่อนเบียนพระศาสนาให้เศร้าหมองนั้น มักจะมาจากการกระทำของชาวพุทธผู้ไม่รู้ ไม่เข้าใจ และไม่ปฏิบัติตามธรรมะนั้นเองเป็นสำคัญ”

วันนี้เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงของนักธรรมชั้นโทและเอก ผู้ที่เข้าสอบล้วนได้ผ่านการเรียนมาแล้วจึงเข้ามาทดสอบความรู้หรือประเมินผลของความรู้ของตนๆ จึงขอให้ผู้จัดและผู้เข้าสอบธรรมสนามหลวงในสนามสอบแห่งนี้ รำลึกถึงความเพียรชอบในการศึกษาตามหลักสูตรธรรมสนามหลวง แล้วตั้งปณิธานว่าจะเป็นศาสนทายาทที่ดี เป็นพลเมืองที่ดีของชาติบ้านเมืองต่อไป กับทั้งขอเน้นย้ำให้ทุกท่าน จงจัดการสอบและทำข้อสอบโดยสุจริต อันนับเป็นบุญกิริยาเบื้องต้น ที่นำพาให้ท่านงอกงามในพระบวรพุทธศาสนา ยิ่งๆ ขึ้นไป

ขออนุโมทนากุศลจริยาของเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ตลอดถึงสาธุชนผู้สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ด้วยกุศลจิตและด้วยสามัคคีธรรม

ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลาย จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย บรรลุถึงความ
รุ่งเรืองในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลเป็น
นิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง

ธรรมศึกษา

วันศุกร์ ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้สอบ
ธรรมศึกษาทุกคน

ความเลื่อมใส ความเจริญก็ดี ของกิจการพระพุทธศาสนาและของ
ชาติบ้านเมืองไทย ย่อมขึ้นกับการศึกษาเป็นสำคัญ ประชาชนผู้รู้ธรรม และ
ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในธรรม ย่อมได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดี สามารถนำพา
ตนเองและสังคมส่วนรวมให้บรรลุถึงความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป ทั้งใน
ทางโลก ทั้งในทางธรรม หากเป็นพุทธศาสนิกชน ก็นับว่าเป็นสมาชิกแห่ง
พุทธบริษัท ในฐานะอุบาสกอุบาสิกาที่มีคุณภาพ เพราะฉะนั้น หากชาวพุทธ
ทุกคนศึกษาพระธรรมอย่างถูกต้อง จริงจัง และรอบคอบตามกระบวนการ
อันชอบด้วยหลักพระไตรปิฎก และคัมภีร์สำคัญอันอ้างอิงเชื่อถือได้โดยยึดถือ
หลักสูตรที่คณะสงฆ์ได้ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์แล้วเป็นสำคัญ ทุกท่านก็จะเป็น
สัมมาทิฐิ ผู้มีทิฐิคือความเห็นตรงกันเป็นทิฐิสามัญญตา เมื่อเห็นตรงกัน
ปฏิบัติสอดคล้องตามกันในหลักพระพุทธธรรมแล้ว สามัคคีธรรมก็ย่อมบังเกิด
ขึ้นในหมู่ผู้มีทิฐิเห็นชอบเสมอกัน ดังนี้ ความมั่นคงสถาพรย่อมบังเกิดแก่

สถาบันหลักของชาติโดยพร้อมเพรียง

คฤหัสถ์ผู้ศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถ่องแท้ ย่อมเข้าถึงธรรม และอาจเผยแผ่ธรรมโดยชอบด้วยหลักการ และชอบด้วยกระบวนการแห่งการไม่ว่าร้ายไม่ทำร้ายเป็นเบื้องต้น เป็นกำลังสนับสนุนของคณะสงฆ์ในการธำรงรักษาพระศาสนาได้ จึงขอให้ท่านผู้บริหารการศึกษา จงพยายามช่วยกันรักษาและพัฒนากระบวนการจัดการพุทธศาสนศึกษาสำหรับคฤหัสถ์ให้เป็นที่ไปตามอุดมการณ์ของบูรพาจารย์ มีเจ้าพระคุณ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส และเจ้าพระคุณ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวราลงกรณฯ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า เป็นปฐม เพื่อให้พระพุทธศาสนายังคงประดิษฐานอยู่อย่างมั่นคง เป็นกลไกในการสร้างเสริมคุณสมบัติที่พึงประสงค์สำหรับพุทธศาสนิกชน ตามพระบรมราโชบายในรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานไว้เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๙ ความตอนหนึ่งว่า “...เมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้องทั่วถึง พระศาสนา ก็จะมั่นคงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะเหตุที่บ่อนเบียนพระศาสนาให้เศร้าหมองนั้น มักจะมาจากการกระทำของชาวพุทธผู้ไม่รู้ ไม่เข้าใจ และไม่ปฏิบัติตามธรรมะนั้นเองเป็นสำคัญ”

วันนี้เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงของธรรมศึกษาชั้นตรี โท และเอก ที่วราชนาถจักร ผู้ที่เข้าสอบล้วนได้ผ่านการเรียนมาแล้วจึงเข้ามาทดสอบความรู้หรือประเมินผลของความรู้ของตนๆ จึงขอให้ผู้จัดและผู้เข้าสอบธรรมศึกษาในสนามสอบแห่งนี้ รำลึกถึงความเพียรชอบในการศึกษาตามหลักสูตร แล้วตั้งปณิธานว่าจะเป็นศาสนิกชนที่ดี เป็นพลเมืองที่ดีของชาติบ้านเมืองต่อไป กับทั้งขอเน้นย้ำให้ทุกท่าน จงจัดการสอบและทำข้อสอบโดยสุจริต อันนับเป็นบุญกิริยาเบื้องต้น ที่นำพาให้ท่านงอกงามในพระบวรพุทธศาสนายิ่งๆ ขึ้นไป

ขออนุโมทนากุศลจริยาของเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ตลอดถึงสาธุชนผู้บริหารการศึกษา และผู้สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ด้วยกุศลจิต และด้วยสามัคคีธรรม ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลายจงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย บรรลุถึงความรุ่งเรืองในพระสังฆธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลเป็นนิรันดร์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

วิธีตรวจประโยชน์กรรมสนามหลวง

วิธีตรวจในสนามหลวง

ขอประกาศแก่กรรมการทั้งหลายทราบทั่วกัน

การตรวจประโยคธรรมและธรรมศึกษาของสนามหลวง ความประสงค์เพื่อทราบความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริง เป็นทางให้ผู้ศึกษาเจริญในวิทยาการและจริยสมบัติ สืบอายุพระพุทศศาสนาต่อไป

ปัญหาที่ออกสอบ แผนกธรรมสนามหลวงได้รวบรวมขึ้นจากข้อสอบของพระกรรมการหลายรูป มีกรรมการตรวจพิเศษคัดเลือกอีกชั้นหนึ่งถามความจำบ้าง ความเข้าใจบ้าง ความคิดบ้าง การตรวจต้องถือแนวนั้นเป็นเกณฑ์ตรวจคำถาม ที่ถามความจำต้องตอบให้ตรงตามแบบ และอาจเหมือนกันได้หมดทุกคน ที่ถามความเข้าใจในทางที่ถูกมีได้อย่างเดียว แต่โวหารอาจต่างกัน ที่ถามความคิดเหตุผลย่อมมีได้คนละอย่างตามความคิดของแต่ละคนนี้เป็นประมาณในการตอบคำถามนั้น เป็นเพียงแนวทางให้กรรมการ ได้ถือเป็นเกณฑ์ในการตรวจได้สะดวก เป็นเพียงมติหนึ่งที่อาศัยหลักเป็นสำคัญ จะเกณฑ์ให้นักเรียนตอบตรงกันทุกข้อคงเป็นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่ใจความสำคัญเท่านั้น ส่วนข้อสอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นเรียงความแก่กระทู้ธรรม ปัญหาที่ออกสอบเป็นแบบปรนัย คือเลือกคำตอบที่ออกมาแล้วในแต่ละข้อ แต่ต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละข้อ ซึ่งมีที่ถูกที่สุดเพียงข้อละคำตอบเดียวนักเรียนจะต้องเลือกตอบข้อที่ถูกเท่านั้น เลือกตอบผิดเป็นไม่ได้คะแนนเป็นการถามทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความจำ และความคิดไปในตัวด้วย

การตรวจก็เพื่อจะรู้ว่านักเรียนมีความรู้หลักธรรมวินัย ควรแก่การดำรงพระศาสนาหรือไม่ ควรได้เป็นได้ ควรตกเป็นตก อย่างนี้เป็นทางเจริญวิทยาการของผู้ศึกษาต่อไป

ผู้ตรวจพึงตั้งใจอยู่ในมัชฌิมัตตูปะภะกขาวางตนเป็นกลาง ถือความจริงเป็นหลัก ภูกว่าตามภูก ผิดว่าตามผิด ไม่ควรถืออคติอันทำให้เสียความ

เที่ยงธรรม มุ่งทำกิจพระศาสนาสงเคราะห์กุลบุตรให้ได้ความเสมอภาคทั่วหน้ากัน

ท่านทั้งหลายได้รับอาราธนามาให้เป็นกรรมการนั้น คือเป็นผู้ที่สนามหลวงเห็นแล้วว่าทรงคุณธรรม ควรแก่ฐานะสมควรจะยกย่องให้เป็นผู้ตรวจความรู้ของนักเรียนได้ ขอท่านจงเคารพต่อความเป็นธรรม เพื่อความเสมอภาคแก่นักเรียนทั้งหลาย ถ้าคณะกรรมการกองใดหรือผู้ใดมีมติไม่ลงกันหรือขัดข้องอย่างใด หากตกลงกันไม่ได้ ให้หารือประธานในที่นั้นให้ท่านชี้ขาด และพึงปฏิบัติตามโดยธรรม

อนึ่งนักเรียนบางคนบางสำนักอยากได้จนเกินพอดี ถึงกับทำผิดระเบียบของสนามหลวง ลืมคิดถึงตนว่าเรียนธรรมสอบธรรมเป็นนักธรรม ขอให้กรรมการทั้งหลายช่วยสอดส่องตรวจตรากำกับไปด้วย ลักษณะของใบตอบที่ส่อทุจริตดังนี้

๑. ฉบับเดียวกัน ลายมือไม่เหมือนกัน หรือวันต้นอย่างหนึ่ง วันหลังอย่างหนึ่ง ซึ่งส่อว่าเป็นคนละคนเหล่านี้แปลว่าคนอื่นทำให้

๒. คำตอบที่ต้องเรียงคำพูดมากๆ เหมือนกับฉบับอื่นอันส่อว่าไม่ใช่ความจำ ความรู้ อันเป็นสำนวนของตนนี้ แปลว่าดูคำตอบของคนอื่นหรือให้คนอื่นดูคำตอบ

๓. ตอบโดยทำนองอย่างเขียนคำบอกเหมือนกันจริงๆ เช่น ผิดเหมือนกัน ถูกเหมือนกัน แก้เหมือนกัน ขีดฆ่าเหมือนกัน ตกข้อความเหมือนกันนี้แสดงว่า มีผู้บอกให้ตอบ

๔. ถ้าเห็นว่าทุจริตอย่างใดอย่างหนึ่งจงลงเลข ๐ นำเสนอประธานกรรมการเก็บรวบรวมไว้กับใบตอบคนเดียวกัน เพื่อเป็นหลักฐาน

วิธีตรวจประโยคกรรมสนามหลวง

๑. วิธีตรวจนี้เป็นวิธีตรวจให้คะแนน คะแนนเต็มแต่ละข้อมี ๑๐ คะแนน
๒. การจะตรวจให้คะแนนเต็มหรือไม่ ให้กรรมการพิจารณาเห็นตามสมควร ถ้าไม่ถูกเลยให้ลงเลข ๐
๓. ข้อใหญ่ที่มีข้อย่อยให้ลงคะแนนที่ข้อย่อยแต่ละข้อ แล้วรวมคะแนนไว้ ที่เลขหัวข้อใหญ่นั้นๆ เมื่อตรวจข้อย่อยครบในแต่ละข้อย่อยใหญ่ ให้รวมคะแนนไว้คราวหนึ่ง แล้วเขียนเลขจำนวนคะแนนที่ได้เฉพาะข้อนั้นๆ ไว้ที่เลขหัวข้อของข้อนั้นๆ
๔. เมื่อตรวจครบทั้ง ๑๐ ข้อแล้วให้รวมคะแนนทั้งหมด (๑๐ ข้อ) แล้วเขียนไว้ที่มุมขวาด้านบนทุกฉบับ
๕. ตรวจเสร็จแล้วให้ลงชื่อกำกับไว้ที่มุมซ้ายมือด้านบนทุกฉบับ และฉบับแรกของแต่ละปีก ให้ลงชื่อโดยเขียนตัวบรรจงทุกปีก
๖. เฉพาะใบตอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นกระทู้ ข้อสอบแต่ละวิชา มี ๕๐ ข้อๆ ละ ๒ คะแนน ให้ตรวจไปตามใบเฉลยฉบับที่เฉลยไว้ ให้ตรวจแต่ละฉบับแล้ว ให้นำข้อรวมคะแนน และปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๕
๗. ในกรณีที่นักเรียนธรรมศึกษาจากบาทลงในช่องคำตอบในข้อเดียวกันหลายคำตอบ ถือว่าข้อนั้นๆ เป็นผิดไม่ได้คะแนน หากมีรอยชูดลบขีดฆ่าไว้ แต่พอเป็นหลักฐานให้ทราบว่านักเรียนตกลงใจตอบคำตอบในข้อไหนได้ก็ให้ตรวจไปตามนั้น
๘. การตรวจให้ใช้กรรมการ ๒ รูป เมื่อกรรมการรูปที่ ๑ ตรวจเสร็จแล้ว ให้กรรมการรูปที่ ๒ ตรวจซ้ำ ถ้าเห็นไม่ร่วมกันให้ตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเห็นร่วมกันก็ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแล้ว ให้ลงนามกำกับไว้ทุกฉบับโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับกรรมการรูปที่ ๑

การให้คะแนน

๑. การให้คะแนนนักเรียนและธรรมศึกษาทุกชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้
  - ๑.๑ สำหรับประโยชน์นักเรียนทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนน เป็นเกณฑ์ ทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชาแล้วต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบตก
  - ๑.๒ สำหรับธรรมศึกษาทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนน เป็นเกณฑ์ วิชาทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชา แล้วต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบตก
๒. ผู้สอบนักเรียนและธรรมศึกษาทุกชั้น ต้องสอบทั้ง ๔ วิชา ถ้าขาดสอบ วิชาใดวิชาหนึ่ง แผนกธรรมสนามหลวงไม่รับพิจารณา ให้อยู่ในเกณฑ์สอบตก
๓. การตอบสัปดาห์ให้หักคะแนนเสีย ๒ คะแนน เช่นเดิม คือแทนที่จะได้ ๑๐ คะแนนเต็ม ก็ให้เพียง ๘ คะแนนเท่านั้น หากตอบไม่หมดข้อคงให้คะแนนไม่เต็มข้อเท่ากับการตอบ ถ้าผู้ตรวจเห็นว่าฉบับใดผิดมากไม่ได้แม้แต่คะแนนเดียวก็ให้ลง ๐ ไว้ด้วย
๔. วิชาที่ตอบต้องได้คะแนนทุกวิชาจึงจะยอมรับรวมคะแนนให้ หากเกิดวิชาใดวิชาหนึ่งไม่ได้คะแนนแม้แต่คะแนนเดียว หรือได้ต่ำกว่า ๒๕ คะแนน ก็ห้ามรวมคะแนน ปรับเป็นตก แม้รวมทุกวิชาแล้วจะได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ตาม

**แนวตรวจกระทู้ธรรม
สำหรับกรรมการพิจารณาให้คะแนน**

๑. แต่งได้ตามกำหนด
๒. อ้างกระทู้ได้ตามกฎ
๓. เชื่อมกระทู้ได้ดี
๔. อธิบายความสมกับกระทู้ที่ได้ตั้งไว้
๕. ใช้สำนวนสุภาพเรียบร้อย
๖. ใช้ตัวสะกดการันต์ถูกเป็นส่วนมาก
๗. สะอาดไม่เปรอะเปื้อน

ขอให้กรรมการแผนกธรรมสนามหลวงได้ปฏิบัติให้ชอบด้วยระเบียบ
เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสอบทุกประการ
วิธีตรวจนี้ให้ใช้เฉพาะในการสอบธรรมสนามหลวง

*****

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๔๘/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๔๔๐/๒๕๖๗ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
นักธรรมชั้นตรี วันที่ ๑๑ - ๑๒ - ๑๓ - ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๗ นักธรรมชั้นโท - เอก
วันที่ ๑๗ - ๑๘ - ๑๙ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร
นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
พิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า แม่กองธรรมสนามหลวง
ประธาน
๒. พระธรรมวชิรเจติยาจารย์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
รองประธาน
๓. พระธรรมวชิรเมธาจารย์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรปาโมกษ์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
กรรมการ

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง
ที่ ๔๙/๒๕๖๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อสอบนักธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๔๔๐/๒๕๖๗ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
นักธรรมชั้นตรี วันที่ ๑๑ - ๑๒ - ๑๓ - ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๗ นักธรรมชั้นโท - เอก
วันที่ ๑๗ - ๑๘ - ๑๙ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร
นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
จัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีรายนามดังนี้

๑. พระธรรมคุณาภรณ์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระธรรมวชิรเจติยาจารย์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
คณะกรรมการ
๓. พระธรรมวชิรเมธาจารย์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
คณะกรรมการ
๔. พระธรรมวชิรปาโมกษ์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
คณะกรรมการ

๕. พระมหาสุพิศ ธมมคุตโต ผู้ช่วยเลขานุการแม่กองธรรมฯ
คณะทำงานและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๕๐/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๔๔๐/๒๕๖๗ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พร้อมทั้งตราขออนุญาต
นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็น
ระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา
ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า	แม่กองธรรมสนามหลวง ประธาน
๒. พระพรหมวชิรรังษี	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม รองประธาน
๓. พระธรรมวชิราวุฒ์	รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนกลาง กรรมการ

๔. พระธรรมวชิรเมธาจารย์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ
๕. พระธรรมวชิรปัญญาภรณ์ รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนดะวันออก
กรรมการ
๖. พระธรรมวชิราภิรทัต รองแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
กรรมการ
๗. พระเทพสิทธิโกศล รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายธรรมศึกษา
กรรมการ
๘. พระเทพปฏิภาณวาที รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนเหนือ
กรรมการ
๙. พระเทพปฏิภาณกวี รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนใต้
กรรมการ
๑๐. พระเทพวชิรเมธาจารย์ ผอ.กลุ่มงานวินัย
กรรมการ
๑๑. พระเทพวชิรปาโมกข์ เลขาธิการแม่กองธรรมสนามหลวง รูปที่ ๑
กรรมการ
๑๒. พระเทพวัชรเมธี ผอ.กองบริหารงานกลาง
กรรมการ
๑๓. พระราชบัณฑิต ผอ.กองนิติการ
กรรมการ
๑๔. พระราชวชิรโมลี ผอ.กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
กรรมการ
๑๕. พระสุธีรัตนาภรณ์ ผอ.กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
กรรมการและเลขานุการ

๑๖. พระมหาสุพิศ ธรรมคุตโต ผู้ช่วยเลขานุการแม่กองธรรมสนามหลวง
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๕๑/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบ

ธรรมศึกษา

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๔๔๐/๒๕๖๗ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีรายชื่อดังนี้

๑. พระพรหมวชิรรังษี รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม
ประธาน
๒. พระเทพวชิรเมธาจารย์ ผอ.กลุ่มงานวินัย
อนุกรรมการ
๓. พระราชธรรมมาภรณ์ ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำหนเหนือ
อนุกรรมการ

๔. พระราชพิพัฒน์โกศล ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำหน้าวันออก
อนุกรรมการ
๕. พระราชบัณฑิต ผอ.กองนิติการ
อนุกรรมการ
๖. พระราชวชิรโมลี ผอ.กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
อนุกรรมการ
๗. พระราชวัชรปัญญาเมธี ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
อนุกรรมการ
๘. พระปัญญารัตนนagr ผอ.กลุ่มงานนโยบาย ยุทธศาสตร์ฯ
อนุกรรมการ
๙. พระสุธีรัตนภรณ์ ผอ.กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. นางสาวปัทมา บุญเต็ม ผอ.กลุ่มงานกิจการผู้เรียน
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ตรวจและปรับปรุงข้อสอบที่คณะทำงานยกร่างข้อสอบได้ประมวล
เป็นข้อสอบของธรรมศึกษาไว้ แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติ
ข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ จนถึงวันที่ ๑๕
พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

สิ่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง
ที่ ๕๓/๒๕๖๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา
วิชาธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๔๔๐/๒๕๖๗ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร
นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ของสนามหลวง
แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ
ได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา
วิชาธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชบัณฑิต	ผอ.กองนิติการ หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระราชวัชรปัญญาเมธี	ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต คณะกรรมการ
๓. พระปัญญารัตน์นารถ	ผอ.กลุ่มงานนโยบาย ยุทธศาสตร์ฯ คณะกรรมการ

๔. พระมงคลเมธาวิวัฒน์ ผอ.กลุ่มงานสื่อสารองค์การฯ
คณะทำงาน

๕. พระครูปลัด สมชาย อติโพโล ผอ.กลุ่มงานนิติการ
คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการ
พิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
ได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช
๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

๓. พระครูโฆสิตธรรมณีเทศ จศป.กลุ่มงานสารสนเทศ เพื่อการบริหาร
คณะทำงาน
๔. พระครูศรีปริยัติธำรงค์ จนท.สำนักงานแม่กองธรรมฯ
ประจำหนตะวันออก
คณะทำงาน
๕. พระมหาทองสีบ เขมปญโญ จศป.กลุ่มงานวิชาการ
คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ แล้วนำเสนอ
คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของ
สนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช
๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

๔. พระมหากฤต อภิธมฺโม   เจ้าหน้าที่สำนักงานแม่กองธรรมฯ
 ประจำหนเหนือ
 คณะทำงาน

๕. พระมหาสุววรรณ กุสลจิตฺโต   ผอ.กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษาฯ
 คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการ
 พิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
 ได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช
 ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๖๑/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยอำนวยความสะดวก
จัดทำข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษา
ของสนามหลวงแผนกธรรมทั้งในและต่างประเทศ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาทั้งในและต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยอำนวยความสะดวกสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการทุกคณะ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีรายชื่อดังนี้

๑. พระพิสมห์วีชิรากร	ผอ.กลุ่มงานกิจการพิเศษ หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระครูพิพิธวรกิจจาทร	ผอ.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก คณะกรรมการ
๓. พระครูวินัยธรรอาทิตย์ อภินนโท	จศป.กลุ่มงานกิจการพิเศษ คณะกรรมการ
๔. นายถวิล พลวงศ์สกุล	จศป.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก คณะกรรมการ

๕. นายสุวภัทร จันแดง	จศป.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวกทำงาน
๖. นายพุดมิกร บุญเต็ม	จศป.กลุ่มงานบริหารบุคคล คณะทำงาน
๗. นายภคณัฐ สวัสดิ์วิศิษฐ์	จศป.กลุ่มงานการเงินฯ คณะทำงาน
๘. นายอิทธิพล วงศ์อารยะชัย	จศป.กลุ่มงานพัฒนานวัตกรรม คณะทำงาน
๙. นางสาวจิราภรณ์ ศรีพล	จศป.กลุ่มงานพัฒนานวัตกรรม คณะทำงาน
๑๐. นางสาวปัทมา บุญเต็ม	ผอ.กลุ่มงานกิจการผู้เรียน คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดทำ
ข้อสอบ พร้อมทั้งจัดน้ำปานะถวายคณะทำงานชุดต่างๆ ในการประชุมให้เป็น
ไปด้วยความเรียบร้อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ

สั่ง ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

คุณวา จาตุตโน คุณ.

ผู้มีคุณดี จงรักษาคุณดีของตนไว้.

ส.ส.

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อม
ความให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. ก่อนทำงานและขณะทำงาน เวลาไหนท่านให้ใช้สติ เวลาไหนท่านให้ใช้สัมปชัญญะ ?

ตอบ สติ ความระลึกรู้ได้ใช้ก่อนทำ

สัมปชัญญะ ความรู้ตัวใช้ในขณะทำ ฯ

๒. บุคคลคิดอย่างไร ชื่อว่ามีhiri คิดอย่างไร ชื่อว่ามีโอตตัมปะ ?

ตอบ คิดละเอียดต่อบาป ชื่อว่ามีhiri ฯ

คิดเกรงกลัวต่อบาป ชื่อว่ามีโอตตัมปะ ฯ

๓. ทุจจริต คืออะไร ? พุดใส่ร้ายผู้อื่น จัดเข้าในทุจจริตข้อไหน ?

ตอบ ทุจจริต คือความประพฤดิชั่ว ความประพฤดิเสียหาย ฯ

จัดเข้าในวจีทุจจริต ฯ

๔. พระธรรม คืออะไร ? มีคุณต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ?

ตอบ พระธรรม คือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ฯ

มีคุณ คือรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว ฯ

๕. ในพรหมวิหาร ๔ ความรักอย่างไร จึงจัดว่าเมตตา ?

ตอบ ความรักด้วยความปรารถนาจะให้เป็นผู้สุข ๆ

๖. ชั้นธ ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ? สังขารชั้นธ จัดเป็นรูปหรือนาม ?

ตอบ ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ฯ
จัดเป็นนาม ฯ

๗. สัมมาวาจา เจรจาชอบ คือเจรจายังไร ?

ตอบ คือเว้นจากพูดเท็จ เว้นจากพูดส่อเสียด เว้นจากพูดคำหยาบ
และเว้นจากพูดเพ้อเจ้อ ฯ

คิปปฏิบัติ

๘. ฆราวาสผู้ครองเรือนควรตั้งอยู่ในธรรมข้อใดบ้าง ?

ตอบ ควรตั้งอยู่ในฆราวาสธรรม ๔ คือ

๑. สัจจะ ซื่อสัตย์ต่อกัน

๒. ทมะ รู้จักข่มใจของตน

๓. ขันติ อดทน

๔. จาคะ สละให้ปันสิ่งของของตนแก่คนที่ควรให้ปัน ฯ

๙. ศิลที่คฤหัสถ์ควรรักษาเป็นนิตย์ คือศิลปะอะไร ? ได้แก่อะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ศิล ๕ ฯ ได้แก่

๑. เว้นจากทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงไป

๒. เว้นจากถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ด้วยอาการแห่งขโมย

๓. เว้นจากประพฤตินิเฒ่าในกาม

๔. เว้นจากพูดเท็จ

๕. เว้นจากดื่มน้ำเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ฯ

๑๐. บุตรีดาฟังปฏิบัติต่อมารดาบิดาอย่างไร ?

ตอบ ฟังปฏิบัติต่อท่านอย่างนี้ คือ

๑. ท่านได้เลี้ยงมาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ
๒. ทำกิจของท่าน
๓. ดำรงวงศ์สกุล
๔. ประพฤติตนให้เป็นคนควรรับทรัพย์มรดก
๕. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. ประชาชนในชมพูทวีปมีกี่จำพวก ? พระพุทธเจ้าสืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด ?

ตอบ มี ๒ จำพวก คือ

๑. มลิกกะ เจ้าของถิ่นเดิม

๒. อริยกะ พวกอพยพมาใหม่ ๆ

สืบเชื้อสายมาจากชนชาติอริยกะ ๆ

๒. พระมหาบุรุษประสูติที่ไหน ? ตรงกับวันอะไร ?

ตอบ ประสูติที่ลุมพินีวัน ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ ๆ

ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ ๆ

๓. เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาอะไรจึงเสด็จออกผนวช ? หลังจากผนวชแล้วก็ปีจึงตรัสรู้ ?

ตอบ ทรงปรารถนาความแก่ ความเจ็บ ความตาย และสมณะ (เทวทูต ๔) ๆ

๖ ปี จึงตรัสรู้ ๆ

๔. เทศนาภักดิ์แรก ชื่ออะไร ? ทรงแสดงแก่ใคร ?

ตอบ เทศนาภักดิ์แรก ชื่อธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ๆ

ทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์ ๆ

๕. ขรวาสาที่บรรลุประอรทัตผลคนแรกคือใคร ? เพราะฟังธรรมอะไร ?

ตอบ คือยสกุลบุตร ฯ

เพราะฟังอนุப்புฬิกถาและอริยสัจ ๔ ฯ

๖. พระสารีบุตรสำเร็จเป็นพระโสดาบัน เพราะได้ฟังธรรมจากใคร ? ธรรมนั้นมีใจความว่าอย่างไร ?

ตอบ จากพระอัสสชิเถระ ฯ

ใจความว่า “ธรรมใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาทรงแสดงเหตุแห่งธรรมนั้น และความดับแห่งธรรมนั้น” ฯ

๗. ใครถวายบิณฑบาตแด่พระพุทธองค์ก่อนตรัสรู้และก่อนปรินิพพาน ?

ตอบ ก่อนตรัสรู้ คือนางสุชาดา

ก่อนปรินิพพาน คือนายจุนทกัมมารบุตร ฯ

๘. สังฆนียสถาน ๔ ตำบล คืออะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ๑. สถานที่ประสูติ

๒. สถานที่ตรัสรู้

๓. สถานที่ทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

๔. สถานที่ปรินิพพาน ฯ

ศาสนพิธี

๙. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กำหนดไว้กี่วัน ? คือวันอะไรบ้าง ?

ตอบ กำหนดไว้ ๔ วัน ฯ

คือ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา และวันอาสาฬหบูชา ฯ

๑๐. ปาฏิบุคลิกทานและสังฆทาน ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ ปาฏิบุคลิกทาน คือทานที่ถวายเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ฯ

สังฆทาน คือทานที่ถวายเป็นของกลางให้สงฆ์จัดเฉลี่ยกันใช้สอย ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักรธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

ตอบ เรียกว่า นิสัย ๗

มี ๔ คือ ๑. เทียบวิมทบาท

๒. นุ่งห่มผ้าบังสุกุล

๓. อยู่โคนต้นไม้

๔. ฉันทาตองด้วยน้ำมูตรเนา ๗

๒. อาบัติ คืออะไร ? อาบัติอย่างหนักได้แก่อะไร ?

ตอบ คือโทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ๗

ได้แก่อาบัติปาราชิก ๗

๓. ลิกขา คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ข้อที่ภิกษุต้องศึกษา ๗

มี ๑. คีล ความรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย

๒. สมาริ ความรักษาใจมั่น

๓. ปัญญา ความรอบรู้ในกองสังขาร ๗

๔. ภิกษุข่ามมนุษย์ ข่าสัตว์เดียรัจฉาน ต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ ข่ามมนุษย์ ต้องอาบัติปาราชิก

ฆ่าสัตว์เดียรัจฉาน ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ๖

๕. กุลทูลสกะ ภิกษุประทุษร้ายตระกูล คือประพฤติเช่นใด ? มีโทษอย่างไร ?

ตอบ คือประจบคฤหัสถ์ ๖

สงฆ์สวดประกาศห้าม ๓ ครั้ง ไม่ปฏิบัติตาม ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ๖

๖. เกสัช ๕ มีอะไรบ้าง ? น้ำตาลทรายจัดเข้าในเกสัชใด ?

ตอบ เกสัช ๕ มี เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ๖

น้ำตาลทราย จัดเข้าในน้ำอ้อย ๖

๗. ผ้าไตรจีวร คือผ้าอะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ๑. สังฆาฏิ (ผ้าคลุม)

๒. อุตตราสงค์ (ผ้าห่ม)

๓. อันตรวาสก (ผ้าถุง) ๖

๘. ภิกษุเข้าบ้านในเวลาวิกาล โดยไม่บอกลาภิกษุอื่นในวัด ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

ตอบ ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่มีกิจรีบด่วน ๖

๙. เสขียวัตรคืออะไร ? ภิกษุไม่ปฏิบัติตามในเสขียวัตร ต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ คือวัตรหรือธรรมเนียมที่ภิกษุจำต้องศึกษา ๖

ต้องอาบัติทุกกฏ ๖

๑๐. ในการรับบิณฑบาต ภิกษุสามเณรพึงปฏิบัติอย่างไรจึงถูกต้องตามเสขียวัตร ? จงเลือกตอบเพียง ๒ อย่าง

ตอบ ๑. รับโดยเคารพ

๒. แลดูแต่ในบาตร

๓. รับแกงพอสสมควรแก่ข้าวสุก

๔. รับแต่พอเสมอขอบปากบาตร ๖

(เลือกตอบเพียง ๒ อย่าง)

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นโท
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันอาทิตย์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗
เวลา ๑๓.๐๐ น.

อกโกจฉิ มํ อวธิ มํ   อชินิ มํ อหาลิ เม
เย จ ตํ อุปนยหนติ   เวรํ เตสํ น สมมติ.

ผู้ใด ผู้กล่าวหาว่า เขาได้ตำเรา ได้ฆ่าเรา ได้ชนะเรา ได้ลักของของเรา
ดังนี้ เวรของผู้นั้นย่อมไม่ระงับ.

(พุทธ)

พ. ๖. ๒๕/๑๕.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบ
ไม่น้อยกว่า ๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิต
ซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป.

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. บุคคลลาธิภูฐานาเทศนา เทศนามีบุคคลเป็นที่ตั้ง มีอธิบายว่าอย่างไร ?
ตอบ มีอธิบายว่า การสอนที่ยกบุคคลมาเป็นตัวอย่าง เช่น ในมหาชนกชาดก สอนเรื่องความเพียร โดยกล่าวถึงพระมหาชนกโพธิสัตว์ว่า ทรงมีความเพียรอย่างยิ่ง พยายามว่ายน้ำในท่ามกลางมหาสมุทรที่กว้างใหญ่ มองไม่เห็นฝั่งอย่างไม่ย่อท้อด้วยความมุ่งมั่นที่จะถึงฝั่งให้ได้ ฯ
๒. ตจปัญจกัมมัฏฐาน มีอะไรบ้าง ? เป็นอารมณ์ของสมถกัมมัฏฐาน หรือของวิปัสสนากัมมัฏฐาน ?
ตอบ มี เกสา ผม โลมมา ขน นขา เล็บ ทนตา ฟัน และตโจ หน่ง ฯ เป็นอารมณ์ได้ทั้งสมถกัมมัฏฐานและวิปัสสนากัมมัฏฐาน ฯ
๓. กิเลส กรรม วิบาก ได้ชื่อว่า วัฏฏะ เพราะเหตุไร ? วัฏฏะนั้นจะตัดให้ขาดได้ด้วยอะไร ?
ตอบ เพราะหมุนเวียนกันไป คือกิเลสเกิดขึ้นแล้วเป็นเหตุให้ทำกรรม ครั้นทำกรรมแล้ว ย่อมได้รับวิบากแห่งกรรม เมื่อได้รับวิบาก กิเลสเกิดขึ้นอีก วนกันไปอย่างนี้ ฯ ตัดให้ขาดได้ด้วยอรหัตตมรรค ฯ

๔. อุปาทาน คืออะไร ? การถือเราถือเขาด้วยอำนาจมานะจนเป็นเหตุถือพวก จัดเป็นข้อใด ในอุปาทาน ๔ ?

ตอบ คือการถือมั่นข้างเลว ได้แก่ถืออริ้น ๆ
จัดเป็นอัตตวาทุปาทาน ๆ

๕. ปัญจขันธ์ ได้ชื่อว่าเป็นมารเพราะเหตุไร ?

ตอบ เพราะปัญจขันธ์นั้น บางทีทำความลำบากให้อันเป็นเหตุเบื่อหน่าย จนถึงฆ่าตัวตายเสียเองก็มี ๆ

๖. จริต คืออะไร ? คนมีปกติเชื่อง่ายเป็นจริตอะไร ?

ตอบ คือพื้นเพอัธยาศัยของบุคคลที่แสดงออกมาตามปกติเป็นประจำ ๆ เป็นสัทธาจริต ๆ

๗. พระธรรมคุณบทว่า “สวากุขาโต ภควตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสดีแล้ว” หมายถึงอะไร ?

ตอบ หมายถึง ปรียัติธรรมและปฏิเวธธรรม ๆ

๘. อริยบุคคล ๘ ประเภทไหนจัดเป็นพระเสขะ ประเภทไหนจัดเป็นพระอเสขะ ?

ตอบ จัดเข้าได้ดังนี้
อริยบุคคล ๗ ประเภทแรก เรียกว่า พระเสขะ
อริยบุคคลที่ ๘ เรียกว่า พระอเสขะ ๆ

๙. พระพุทธคุณบทว่า “อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ เป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึกได้ ไม่มีใครยิ่งกว่า” คำว่า “บุรุษที่ควรฝึกได้” นั้น หมายถึงบุคคลเช่นไร ?

ตอบ หมายถึงบุคคลผู้มีอุปนิสัยที่อาจฝึกให้ดีได้ด้วยพระธรรมเทศนา ๆ

๑๐. ครุกรรม คืออะไร ? ในฝ่ายอกุศลและฝ่ายกุศลได้แก่อะไร ?

ตอบ คือกรรมหนัก ๆ

ครุกรรมในฝ่ายอกุศล ได้แก่อนันตริยกรรม ๕

ครุกรรมในฝ่ายกุศล ได้แก่สมบัติ ๘ ๆ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันอังคารที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. อนุพุทธบุคคล คือใคร ? มีความสำคัญอย่างไร ?

ตอบ คือสาวกผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า ฯ

อนุพุทธบุคคลเป็นสังฆรัตนะในรัตนะ ๓ เป็นพยานยืนยัน
ความตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า และเป็นกำลังใหญ่ของพระพุทธเจ้า
ในอันช่วยประกาศพระธรรมประดิษฐานพระพุทธศาสนาขึ้น
เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนเป็นอันมาก ฯ

๒. “ที่นี้รูนวายหนอ ที่นี้ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร ? เพราะเหตุใดจึงอุทานอย่างนั้น ?

ตอบ ของยสกุลบุตร ฯ

เพราะเห็นหมู่ชนบริวารนอนหลับมีอาการพิกลต่าง ๆ ดุจซากศพ
ที่ทิ้งอยู่ในป่าช้า เกิดความสลัดใจ คิดเบื่อหน่าย ฯ

๓. พระชฎิล ๓ พี่น้อง มีชื่อว่าอะไรบ้าง ? ได้บรรลุพระอรหัตผลเพราะฟังพระธรรมเทศนาชื่ออะไร ?

ตอบ พระอรุเวลกัสสปะ พระนทิกัสสปะ พระคยากัสสปะ ฯ

ฟังอาทิตตปริยายสูตร ฯ

๔. พระอัสสชิแสดงธรรมแก่อุปติสสปริพาชก มีใจความย่อว่าอย่างไร ?

ตอบ มีใจความย่อว่า “ธรรมใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาทรงแสดงเหตุแห่งธรรมนั้น และความดับแห่งธรรมนั้น พระศาสดาตรัสสอนอย่างนี้” ฯ

๕. พระโอรุทว่า “เราจักไม่ชูงวง เข้าไปสู่สกุล” หมายความว่าอย่างไร ? พระพุทธองค์ตรัสแก่พระสาวกองค์ใด ?

ตอบ หมายความว่า ไม่ถือตัว ไม่เย่อหยิ่ง ฯ
แก่พระมหาโมคคัลลานะ ฯ

๖. พระมหากัสสปเถระถือธุดงค์กี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

ตอบ ถือธุดงค์ ๓ อย่าง ฯ
คือ ๑. ใช้ผ้าบังสกุลจีวรเป็นวัตร
๒. เทียบบิณฑบาตเป็นวัตร
๓. อยู่ป่าเป็นวัตร ฯ

๗. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมอุปมาด้วยพิน ๓ สาย แก่ใคร ? ด้วยทรงพระประสงค์ใด ?

ตอบ แก่พระโสณโกฬวิริยะ ฯ
ด้วยประสงค์จะให้ท่านทำความเพียรพอประมาณ เพราะท่านทำความเพียรอย่างยิ่ง เติบจนจนเท้าแตก ฯ

๘. พระเถระและพระเถรีผู้มีชื่อต่อไปนี้ ได้รับเอตทัคคะในทางไหน ?

ก. พระมหากัจจายนเถระ	ข. พระโมฆราชเถระ
ค. พระราหุลเถระ	ง. พระปฎาจารย์เถรี
จ. พระอุบลวรรณาเถรี	

ตอบ ก. พระมหากัจจายนเถระ เป็นเอตทัคคะในทางอธิบายคำย่อให้พิสดาร

ข. พระโมฆราชเถระ เป็นเอตทัคคะในทางทรงจีวรเศร้าหมอง

- ค. พระราหุลเถระ เป็นเอตทัคคะในทางผู้ใฝ่ใจในการศึกษา
 ง. พระปฎาจาราเถรี เป็นเอตทัคคะในทางทรงวินัย
 จ. พระอุบลวรรณาเถรี เป็นเอตทัคคะในทางมีฤทธิ์ ฯ

ศาสนพิธี

๙. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ การเข้าพรรษา การออกพรรษา ?

ตอบ การเข้าพรรษา หมายถึง การที่ภิกษุผูกใจว่าจะอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งตลอดเวลา ๓ เดือนในฤดูฝน ไม่ไปค้างแรมให้ล่วงราตรีในที่แห่งอื่น เว้นแต่ไปด้วยสัตตาทหณียะ ฯ

การออกพรรษา หมายถึง กาลที่สิ้นสุดกำหนดอยู่จำพรรษาของภิกษุตามพระวินัยบัญญัติ มีพิธีเป็นสังฆกรรมพิเศษ โดยเฉพาะ เรียกโดยภาษาพระวินัยว่า ปวารณากรรม คือ การทำปวารณาของสงฆ์ผู้อยู่ร่วมกันตลอดเวลา ๓ เดือน ฯ

๑๐. วันธรรมสวนะ คือวันอะไร ? ทรงอนุญาตให้มีในวันใดบ้าง ?

ตอบ คือ วันกำหนดประชุมฟังธรรม หรือที่เรียกว่า “วันพระ” ฯ ในวัน ๘ ค่ำ และวัน ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำของปีภักข์ทั้งข้างขึ้นและข้างแรม ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นครธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. พระวินัยแบ่งออกเป็นกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

ตอบ แบ่งออกเป็น ๒ อย่าง ๆ

คือ ๑. อาทิพรหมจรรย์การศึกษา

๒. อภิสมาจาริกการศึกษา ๆ

๒. ภิกษุผู้ปฏิบัติพระวินัยส่วนอภิสมาจารให้ติงาม จะต้องปฏิบัติอย่างไร ?

ตอบ ต้องปฏิบัติโดยสายกลาง คือไม่ถือเคร่งครัดอย่างงมงาย

จนเป็นเหตุทำตนให้ลำบาก เพราะเหตุธรรมเนียมเล็ก ๆ น้อย ๆ

อันขัดต่อกาลเทศะ และไม่สะเพร้ามักง่าย ละเลยต่อธรรมเนียม

ของภิกษุ จนถึงทำตนให้เป็นคนเลวทราม ๆ

๓. สังฆาฏิ บาตร ประคตเภา เข็ม มีดโกน อย่างไรจัดเป็นบริวารบริโภค

อย่างไรจัดเป็นบริวารอุปโภค ?

ตอบ สังฆาฏิ บาตร ประคตเภา จัดเป็นบริวารบริโภค

เข็ม มีดโกน จัดเป็นบริวารอุปโภค ๆ

๔. วัตรคืออะไร ? อุปัชฌายวัตรและสัทธวัตรใครพึงทำแก่ใคร ?

ตอบ คือข้อปฏิบัติหรือแบบอย่างอันดีงามที่ภิกษุควรประพฤติในกาลนั้น ๆ

อุปัชฌายวัตร สัทธวัตรใครพึงทำแก่อุปัชฌาย์

สัทธวัตรใครพึงทำแก่สัทธวัตร

๕. ภิกษุผู้อาพาธควรปฏิบัติตนอย่างไร จึงไม่เป็นภาระแก่ผู้พยาบาล ?

ตอบ ควรปฏิบัติตนให้เป็นผู้พยาบาลง่าย คือทำความสบายให้แก่ตน ไม่ฉันทองแสง รู้จักประมาณในการบริโภค ฉันทง่ายบอกอาการไข้ตามเป็นจริงแก่ผู้พยาบาล เป็นผู้อดทนต่อทุกขเวทนา ๆ

๖. สัตตทาภรณ์และสัตตทาภลิก มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ ฐานะที่ทรงอนุญาตให้ภิกษุผู้จำพรรษาไปได้แต่ต้องกลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่า สัตตทาภรณ์ หรือ เรียกสั้น ๆ ว่า สัตตทาหะ ๆ

สัตตทาภลิก คือของที่รับประเคนแล้วเก็บไว้บริโภคได้ไม่เกิน ๗ วัน ๆ

๗. อนาคต หมายถึงอะไร ? เล่นอย่างไรบ้าง จัดเป็นอนาคต ?

ตอบ อนาคต หมายถึง ความประพฤติไม่ดีงาม และการเล่นมีประการต่าง ๆ ๆ

เล่นอย่างเด็ก เล่นคณอง เล่นพนัน เล่นปู้ปู้ย่า เล่นอิงคะนิง จัดเป็นอนาคต ๆ

๘. ภิกษุฉันเนื่อมมนุษย์ เนื้องู ต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ ฉันทเนื่อมมนุษย์ ต้องอาบัติอุลลัจจัย

ฉันทเนื้องู ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ

๙. สมบัติของภิกษุผู้มรณภาพ จะตกเป็นของใคร ? ภิกษุผู้อุปัฏฐากจะถือเอาด้วยวิสาสะได้หรือไม่ ? จงอธิบาย

ตอบ ตกเป็นของสงฆ์ ฯ

ไม่ได้ เพราะการจะถือเอาด้วยวิสาสะ ต้องถือเอาในเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ ฯ

๑๐. มหาปเทศ แปลว่าอะไร ? มีกี่ประการ ? ทรงประทานไว้เพื่อประโยชน์อะไร ?

ตอบ แปลว่าข้อสำหรับอ้างอิงใหญ่ ฯ

มี ๔ ประการ ฯ

เพื่อเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยทั้งในทางธรรมทั้งในทางวินัย ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นเอก

พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันอาทิตย์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗
เวลา ๑๓.๐๐ น.

อจินติตมปิ ภาติ   จินติตมปิ วินสสติ

น หิ จินตามยา โภคา   อติถยา ปุริสสส วา.

สิ่งที่ไม่ได้คิดไว้ ย่อมมีได้, สิ่งที่คิดไว้ ก็เสียหายได้, โภคะของสตรี
หรือบุรุษที่สำเร็จได้ด้วยนึกเอาไม่มีเลย.

(มหาชนกโพธิสตต)

พ. ชา. มหา. ๒๘/๑๖๗.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบ
ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิต
ซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป.

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗
เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. อุทเทสว่า “สูทังหลายจงมาตุโลกนี้” โลกในที่นี้ หมายถึงอะไร ?
ตอบ โดยตรง หมายถึง แผ่นดินเป็นที่อาศัย
โดยอ้อม หมายถึง หมู่สัตว์ผู้อาศัย ฯ
๒. ทุกข์และทุกข์ลักษณะ เป็นอย่างเดียวกันหรือต่างกัน ? จงอธิบาย
ตอบ ต่างกันคือ ปัญจขันธ์เป็นตัวทุกข์
ปัญจขันธ์นั้นถูกเบียดเบียนถูกบีบคั้นจากผัสสะต่าง ๆ
เป็นทุกข์ลักษณะ ฯ
๓. บุคคลจะพึงกำหนดรู้สังขารทั้งหลายโดยความเป็นอนัตตาด้วยอาการ
อย่างไร ? ตอบมา ๒ ข้อ
ตอบ ด้วยอาการอย่างนี้ คือ
  ๑. ด้วยไม่อยู่ในอำนาจหรือด้วยฝืนความปรารถนา
  ๒. ด้วยแย้งต่ออัตตา
  ๓. ด้วยความเป็นสภาพหาเจ้าของมิได้
  ๔. ด้วยความเป็นสภาพสูญคือว่าง หรือหายไป
  ๕. ด้วยความเป็นสภาวะธรรมเป็นไปตามเหตุปัจจัย ฯ

๔. ตัณหา เมื่อเกิดขึ้นย่อมเกิดที่ไหนและเมื่อดับย่อมดับที่ไหน ? และตัณหา นั้นย่อมสิ้นไป เพราะธรรมอะไร ?

ตอบ เมื่อเกิดขึ้นย่อมเกิดในสิ่งเป็นที่รักที่ยินดีในโลก เมื่อดับย่อมดับในสิ่งเป็นที่รักที่ยินดีในโลกนั่นเอง ๑
 ย่อมสิ้นไปเพราะวิราคะ คือพระนิพพาน ๑

๕. ธรรมอะไรที่พระพุทธเจ้าตรัสว่าเป็นยอดแห่งสังขตธรรม ? เพราะเหตุไร ?

ตอบ อัญ्ञังคิกมรรคเป็นยอด ๑
 เพราะองค์ ๘ ของอัญ्ञังคิกมรรค ล้วนเป็นธรรมที่ดี รวมกัน
 ทั้ง ๘ ย่อมเป็นธรรมดียิ่ง และเป็นทางเดียวอันนำไปถึง
 ความดับทุกข์หรือถึงความหมดจดแห่งทัสสนะ ๑

๖. สันติแปลว่าอะไร ? เป็นโลกิยะหรือโลกุตตระ ?

ตอบ สันติ แปลว่า ความสงบ ๑
 เป็นได้ทั้งโลกิยะและโลกุตตระ ๑

๗. พระบาลีว่า “จิตเต สงกิลิฏฺเฐ ทุกฺคตติ ปาฎิกงฺขา เมื่อใจเศร้าหมอง ต้องประสบทุกฺคตติ” ทุกฺคตติ คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ภูมิเป็นที่ไปข้างชั่ว ๑
 มี อบาย ทุกฺคตติ วินิบาต นรก ๑

๘. จริต คืออะไร ? เพราะเหตุใดจึงต้องเจริญกัมมัฏฐานให้เหมาะกับจริต ของตน ?

ตอบ คือความประพฤติเป็นปกติของบุคคล ๑
 เพราะกัมมัฏฐานแต่ละอย่างก็เป็นทีสบายของคนแต่ละจริต
 ถ้าเจริญไม่เหมาะกับจริต กรรมฐานก็จะสำเร็จได้โดยยาก ๑

๙. สติปัฏฐาน ๔ คืออะไรบ้าง ? การกำหนดลมหายใจเข้าออก ชื่อว่า
เจริญสติปัฏฐาน ข้อไหน ?

ตอบ คือ กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน
จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน และธรรมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ฯ
ชื่อว่าเจริญกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน ฯ

๑๐. วิปลาสคืออะไร ? วัตถุที่วิปลาส มีอะไรบ้าง ?

ตอบ คือ กิริยาที่ถือเอาโดยอาการวิปริตผิดจากความจริง ฯ
มี ๔ อย่าง คือ

๑. วิปลาสในของที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง
๒. วิปลาสในของที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข
๓. วิปลาสในของที่ไม่ใช่ตนว่าเป็นตน
๔. วิปลาสในของที่ไม่งามว่างาม ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธาณูพุทธประวัติ นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันอังคารที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. อาสภิวาจา คือ วาจา เช่นไร ? มีใจความว่าอย่างไร ?

ตอบ คือ วาจาที่เปล่งอย่างองอาจ เป็นภาชิตของบุรุษพิเศษ
อาชาไนย ๆ
มีใจความว่า เราเป็นผู้เลิศ เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ประเสริฐ
แห่งโลก ๆ

๒. ที่สุดโต่งอันบรรพชิตไม่ควรเสพนั่นคืออะไรบ้าง ? ที่สุดโต่งนั้นมีโทษ
อย่างไร ?

ตอบ คือ ๑. กามสุขัลลิกานุโยค ๒. อัตตกิลมณานุโยค ๆ
มีโทษดังนี้

กามสุขัลลิกานุโยค คือ การประกอบตนให้พัวพันด้วย
สุขในกาม เป็นธรรมอันเลว เป็นเหตุตั้งบ้านเรือน
เป็นของคนมีกิเลสหนา ไม่ใช่ของคนอริยะคือผู้บริสุทธิ์
ไม่ประกอบด้วยประโยชน์

อัตตกิลมณานุโยค คือการประกอบความเหน็ดเหนื่อย
แก่ตนเปล่า ให้เกิดทุกข์แก่ผู้ประกอบ ไม่ทำผู้ประกอบ
ให้เป็นอริยะ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ฯ

๓. พระพุทธองค์ทรงอธิษฐานจาตุรงคมหาปธาน มีใจความว่าอย่างไร ?
ได้รับผลอย่างไร ?

ตอบ มีใจความว่า หากยังไม่บรรลुพระสัมมาสัมโพธิญาณแล้วจัก
ไม่ลุกขึ้น แม่นื้อและเลือดจะแห้งเหือดไป เหลือแต่หนัง เอ็น
และกระดูก ก็ตามที ฯ
ได้รับผลคือ บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณสมดังพระเหตุทัย ฯ

๔. อนัตตลักษณะสูตร มีใจความโดยย่อว่าอย่างไร ?

ตอบ อนัตตลักษณะสูตร มีใจความโดยย่อว่า รูป เวทนา สัญญา
สังขาร วิญญาณ เป็นอนัตตา คือไม่ใช่ตน ฯ

๕. พระพุทธองค์ทรงประดิษฐานพระพุทธศาสนาที่ไหนเป็นแห่งแรก ?
ทรงเห็นประโยชน์อะไร จึงทรงประดิษฐาน ณ ที่นั้น ?

ตอบ ที่กรุงราชคฤห์ ฯ
เพราะทรงเห็นว่าเมืองนี้เป็นเมืองที่บริบูรณ์มั่งคั่ง และมีศาสนา
เจ้าลัทธิมาก ถ้าได้โปรดคนเหล่านี้ ให้เกิดความเลื่อมใสได้แล้ว
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาก็สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะ
ศาสนาเจ้าลัทธิต่าง ๆ นั้น ล้วนมีศิษยานุศิษย์มาก ผู้คนนับถือ
มาก ด้วยเหตุนี้จึงทรงเลือกเมืองนี้เป็นที่ประดิษฐาน
พระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก ฯ

๖. คำว่า “วรรณะโต ประพตติอกุศลกรรมมถ เบื้องหน้าแต่มรณะ
วรรณะนั้นย่อมเข้าสู่อบายเสมอกันหมด ไม่มีพิเศษ” ใครกล่าว ?
และกล่าวกะใคร ?

ตอบ พระมหากัจจายนะกล่าว ฯ
กล่าวกะพระเจ้ามธุราชอวันตีบุตร ฯ

๗. พระพุทธโอรบาท ๓ ข้อ ที่ทรงประทานแก่พระมหากัสสปะว่าอย่างไรบ้าง ?

ตอบ พระพุทธโอรบาท ๓ ข้อ ว่าอย่างนี้

๑. กัสสปะ ท่านพึงศึกษาว่าเราจักเข้าไปตั้งความละอาย และความยำเกรงไว้ในภิกษุ ทั้งที่เป็นผู้เฒ่า ทั้งที่เป็นผู้ใหม่ ทั้งที่เป็นปานกลาง อย่างแรงกล้า
๒. เราจักพึงธรรมอันใดอันหนึ่งซึ่งประกอบด้วยกุศล เราจักเจียโสตพึงธรรมนั้นพิจารณาเนื้อความ
๓. เราจักไม่ละสติเป็นไปในกาย คือพิจารณากายเป็นอารมณ์ ฯ

๘. ธรรมเทศ ๔ ข้อ ที่พระรัฐบาลแสดงแก่พระเจ้าโกรัพะยะ มีใจความว่าอย่างไรบ้าง ?

- ตอบ ว่า
๑. โลกคือหมู่สัตว์ อันชราเป็นผู้นำ นำเข้าไปใกล้ ไม่ยั้งยืน
  ๒. โลกคือหมู่สัตว์ ไม่มีผู้ป้องกัน ไม่เป็นใหญ่จำเพาะตน
  ๓. โลกคือหมู่สัตว์ ไม่มีอะไรเป็นของตน จำต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไป
  ๔. โลกคือหมู่สัตว์ พร่องอยู่เป็นนิตย์ ไม่รู้จักอิม เป็นทาสแห่งตัณหา ฯ

๙. ภิกษุณีผู้มีชื่อต่อไปนี้ได้รับเอตทัคคะในทางไหน ?

- ก. พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี
- ข. พระเขมาเถรี
- ค. พระอุบลวัณณาเถรี
- ง. พระปฐาจาราเถรี
- จ. พระธัมมทินนาเถรี

- ตอบ**
- ก. ได้รับเอตทัคคะในทางรัตตัญญู
  - ข. ได้รับเอตทัคคะในทางมีปัญญา
  - ค. ได้รับเอตทัคคะในทางมีฤทธิ์
  - ง. ได้รับเอตทัคคะในทางทรงวินัย
  - จ. ได้รับเอตทัคคะในทางธรรมกถึก ๆ

๑๐. ปาวาลเจดีย์และมกุฏพันธนเจดีย์ มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ?

- ตอบ**
- ปาวาลเจดีย์ เป็นที่ทรงปลงพระชนมายุสังขาร ๆ
มกุฏพันธนเจดีย์ เป็นที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ๆ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. ฝึกผู้ปรารถนาความตั้งอยู่ยั่งยืนของพระธรรมวินัย ควรปฏิบัติตนอย่างไร ?

ตอบ ควรตั้งอยู่ในศีลสามัญญตา ทิฏฐิสามัญญตา และลัทธิธรรม
 ส้ารวมในพระปาติโมกข์ ประกอบด้วยอาจารย์และโคจร
 เห็นโทษแม้เพียงเล็กน้อยว่าเป็นภัย สำเหนียกศึกษาในสิกขาบท
 ทั้งหลาย ฯ

๒. สังฆกรรมย่อมีวิบัติโดยอะไรบ้าง ? สงฆ์ให้อุปสมบทแก่ภิกษุบุคคล
 เป็นสังฆกรรมวิบัติโดยอะไร ?

ตอบ วิบัติโดยวัตถุ สีมา ปริสสะ และกรรมวาจา ฯ
 วิบัติโดยวัตถุ ฯ

๓. ญัตติและอนุสาวนา หมายถึงอะไร ? ญัตติมีใช้ในสังฆกรรมอะไรบ้าง ?

ตอบ ญัตติ หมายถึงคำเผด็จสงฆ์
 อนุสาวนา หมายถึงคำประกาศคำปรึกษาและข้อตกลงของ
 สงฆ์ ฯ

ญัตติมีใช้ใน ๓ สังฆกรรม คือ

๑. ญัตติกรรม
๒. ญัตติหุติกรรม
๓. ญัตติจตุตถกรรม ฯ

๔. สีมาคืออะไร ? มีความสำคัญอย่างไร ?

ตอบ คือ เขตประชุมของสงฆ์ผู้ทำสังฆกรรม ฯ
มีความสำคัญอย่างนี้ พระศาสดาทรงพระอนุญาตให้สงฆ์
พร้อมเพรียงกันทำสังฆกรรมในสีมาคือเขตที่สงฆ์กำหนดไว้
เพื่อจะรักษาสามัคคีในสงฆ์ ถ้าไม่มีสีมาก็ไม่มีเขตประชุม ฯ

๕. ภิกษุผู้กรานกฐินแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไรบ้าง ?

ตอบ ๑. เทียวไปไม่ต้องบอกลาตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค
ในปาจิตติยกัณฑ์
๒. เทียวจาริกไปไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบ
๓. ฉันทคณโกชนันต์ ปรัมปรโกชนันต์ได้
๔. เกือบดิเรกจีวรไว้ได้ตามปรารภณา
๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้นเป็นของได้แก่พวกเธอ ทั้งได้โอกาส
ขยายเขตจีวรกาลให้ยาวออกไปตลอด ๔ เดือนฤดูเหมันต์
ด้วย ฯ

๖. วัตถุประสงค์ในการอุปสมบทคืออะไร ? ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติอะไรบ้าง ?

ตอบ คือผู้จะเข้ารับการอุปสมบท ฯ
ประกอบด้วยคุณสมบัติ ๕ ประการ คือ

๑. เป็นชาย
๒. มีอายุครบ ๒๐ ปี
๓. ไม่เป็นมนุษย์วิบัติ เช่นถูกตอน หรือเป็นกะเทย
๔. ไม่เคยทำอนันตริยกรรม

๕. ไม่เคยต้องปาราชิก หรือไม่เคยเข้ารีตเดี๋ยวจิตทั้งที่เป็น
ภิกษุ ฯ

๗. อนุวาทาธิกรณ์ คืออะไร ? หากไม่รับบระงับจะเกิดผลเสียอย่างไร ?

ตอบ คือการโจทก์กันด้วยอาบัตินั้น ๆ ฯ

หากไม่รับบระงับจะทำให้เสียศีลสามัญญดาและเสียสามัคคี
เป็นเหตุแตกแยก เป็นนานาสังวาส ฯ

๘. ภูฏานวิธี แปลว่าอะไร ? ประกอบด้วยอะไรบ้าง ?

ตอบ แปลว่าระเบียบเป็นเครื่องออกจากอาบัติสังฆาทิเสส ฯ

ประกอบด้วยปริวาส มานัต ปฏิกัสนา และอัพฆาน ฯ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๙. มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒
พ.ศ. ๒๕๓๕) ให้พระภิกษุสละสมณเพศ ด้วยกรณีใดบ้าง ? ตอบมา
อย่างน้อย ๒ ข้อ

- ตอบ
๑. ต้องคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ ให้รับนิคหกรรมไม่ถึงให้สึก
แต่ไม่ยอมรับนิคหกรรมนั้น
  ๒. ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจฉิน
  ๓. ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง
  ๔. ไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

๑๐. ศาสนสมบัติมีอะไรบ้าง ? ใครเป็นผู้มีอำนาจดูแลรักษาและจัดการ
ศาสนสมบัติ ?

- ตอบ มี ๑. ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่ง
มิใช่ของวัดใดวัดหนึ่ง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่ง
ชาติมีอำนาจดูแลรักษาและจัดการ โดยความเห็นชอบ
ของมหาเถรสมาคม

๒. ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง
เจ้าอาวาสวัดนั้น ๆ มีอำนาจดูแลรักษาและจัดการ ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

สุกรี สาธนา สาธ.

ความดี อันคนดีทำง่าย.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในขั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด)
ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ปาปานิ อกรณ์ สุขี.   การไม่ทำบาป นำสุขมาให้.   คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ปาปานิ ปริวชชเย.   พึงละเว้นบาปทั้งหลาย.   คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ทุกฺโข ปาปสฺส อจฺจโย.   ความสังสมบาป นำทุกข์มาให้.   คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ธรรมมีอุปการะมาก ได้แก่ข้อใด ?
  - ก. สติ สัมปชัญญะ
  - ข. หิริ โอตตปปะ
  - ค. ขันติ โสรัจจะ
  - ง. กตัญญู กตเวที
๒. ธรรมข้อใด ป้องกันไม่ให้เกิดความประมาท ?
  - ก. หิริ โอตตปปะ
  - ข. สติ สัมปชัญญะ
  - ค. ขันติ โสรัจจะ
  - ง. กตัญญู กตเวที
๓. สติ แปลว่าอะไร ?
  - ก. ความระลึกได้
  - ข. ความอดทน
  - ค. ความสงบเสงี่ยม
  - ง. ความรู้ตัว
๔. สัมปชัญญะ แปลว่าอะไร ?
  - ก. ความระลึกได้
  - ข. ความอดทน
  - ค. ความสงบเสงี่ยม
  - ง. ความรู้ตัว

๕. สัมผัสปัญญา ควรใช้เวลาใด ?
- ก. ข้ามถนน
ข. ขับรถ
ค. ขับเรือ
ง. ถูกทุกข้อ
๖. ธรรมเป็นโลกบาล ได้แก่ข้อใด ?
- ก. สติสัมปชัญญะ
ข. ชั้นติโสรัจจะ
ค. หิริโอตตปปะ
ง. กตัญญูกตเวที
๗. หิริ แปลว่าอะไร ?
- ก. ความละอายแก่ใจ
ข. ความอดทน
ค. ความลำบาก
ง. ความเกรงกลัวบาป
๘. โอตตปปะ แปลว่าอะไร ?
- ก. ความอดทน
ข. ความเกรงกลัวบาป
ค. ความละอายแก่ใจ
ง. ความลำบาก
๙. คนที่ไม่กล้าทำความชั่วแม้จะไม่มีใครเห็น เรียกว่ามีธรรมใด ?
- ก. สติ
ข. สัมปชัญญะ
ค. หิริ
ง. ชั้นติ
๑๐. คนที่กลัวผลของการทุจริตคอร์ปชั่นแล้วไม่โกง เรียกว่ามีธรรมใด ?
- ก. สติ
ข. โอตตปปะ
ค. สัมปชัญญะ
ง. โสรัจจะ
๑๑. ธรรมอันทำให้งาม ได้แก่ข้อใด ?
- ก. สติ สัมปชัญญะ
ข. ชั้นติ โสรัจจะ
ค. หิริ โอตตปปะ
ง. กตัญญู กตเวที
๑๒. ชั้นติ แปลว่าอะไร ?
- ก. ความเสี่ยม
ข. ความอดทน
ค. ความพอเพียง
ง. ความระลึกได้

๑๓. โสรจ์จะ แปลว่าอะไร ?
- ก. ความอดทน
ข. ความละเอียด
ค. ความรู้ตัว
ง. ความสงบเสงี่ยม
๑๔. คนมีขันติ มีลักษณะอย่างไร ?
- ก. ขยัน
ข. ซื่อสัตย์
ค. ประหยัด
ง. อดทน
๑๕. คนมีโสรจ์จะ มีลักษณะอย่างไร ?
- ก. ควบคุมตัวเองได้
ข. อดทน
ค. กล้าหาญ
ง. ซื่อสัตย์
๑๖. บุคคลหาได้ยาก ได้แก่ข้อใด ?
- ก. ญาติมิตร
ข. อาจารย์
ค. บิดามารดา
ง. กตัญญูกตเวที
๑๗. บุพเพการี แปลว่าอะไร ?
- ก. ผู้ทำอุปกณ์ก่อน
ข. ผู้ตอบแทนคุณ
ค. ผู้รู้จักคุณ
ง. ถูกทุกข้อ
๑๘. กตัญญูกตเวที แปลว่าอะไร ?
- ก. รู้รักสามัคคี
ข. รู้บุญคุณ
ค. รู้หน้าที่
ง. รู้คุณและตอบแทน
๑๙. จะตอบแทนคุณพ่อแม่ได้ด้วยวิธีใด ?
- ก. เชื้อเพลิง
ข. ช่วยงาน
ค. ตั้งใจเรียน
ง. ถูกทุกข้อ
๒๐. พระมหากษัตริย์คุณ เป็นคุณสมบัตินี้ของรัตนะใด ?
- ก. พระพุทธ
ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์
ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. พุทธะ แปลว่าอะไร ?

ก. ผู้รู้

ข. ผู้ตื่น

ค. ผู้เบิกบาน

ง. ถูกทุกข้อ

๒๒. คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เรียกว่าอะไร ?

ก. พระพุทธ

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. พระรัตนตรัย

๒๓. ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือรัตนะใด ?

ก. พระพุทธ

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. ถูกทุกข้อ

๒๔. รักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว เป็นคุณของรัตนะใด ?

ก. พระพุทธ

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. ถูกทุกข้อ

๒๕. การนับถือพระรัตนตรัยโดยการปฏิบัติ มีประโยชน์อย่างไร ?

ก. ละทุกข์

ข. ประสบสุข

ค. บรรลุนิพพาน

ง. ถูกทุกข้อ

๒๖. ข้อใด ไม่ใช่โอวาทของพระพุทธเจ้า ?

ก. เว้นชั่ว

ข. ทำดี

ค. ทำใจให้ผ่องใส

ง. ทำตามเกจิอาจารย์

๒๗. ความชั่วเกิดขึ้นได้ทางใดบ้าง ?

ก. กาย

ข. วาจา

ค. ใจ

ง. ถูกทุกข้อ

๒๘. วิธีทุจริต การทำความชั่วทางวาจา มีกี่อย่าง ?

ก. ๓

ข. ๔

ค. ๕

ง. ๖

๓๗. ทุจริตคอร์ปชั่นเพราะอยากรวย มีสาเหตุมาจากอกุศลมูลใด ?
ก. โโลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. การทำร้ายร่างกายกัน มีสาเหตุมาจากอกุศลมูลใด ?
ก. โโลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. โโลภะและโมหะ
๓๙. คนที่เชื่ออะไรไปตามกระแสสังคม มีสาเหตุมาจากอกุศลมูลใด ?
ก. โโลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. โโลภะและโทสะ
๔๐. ทาน คือการให้ บรรเทาอกุศลมูลใดได้ ?
ก. โโลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. โมหะและโทสะ
๔๑. เมตตา คือความรักและให้อภัย บรรเทาอกุศลมูลใดได้ ?
ก. โโลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. โโลภะและโมหะ
๔๒. ปัญญา คือความรอบรู้ บรรเทาอกุศลมูลใดได้ ?
ก. โโลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. โโลภะและโทสะ
๔๓. คนขอให้ทาน มีกุศลมูลใดเป็นพื้นฐานของจิตใจ ?
ก. อโลภะ	ข. อโทสะ
ค. อโมหะ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๔. คนใจเย็นไม่โกรธง่าย มีกุศลมูลใดเป็นพื้นฐานของจิตใจ ?
ก. อโลภะ	ข. อโทสะ
ค. อโมหะ	ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. คนใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาไม่ใช่ง่าย มีกุศลมูลใดเป็นพื้นฐานของจิตใจ ?

ก. อโลภะ

ข. อโทสะ

ค. อโมหะ

ง. ถูกทุกข้อ

๔๖. ความจริงอันประเสริฐ เป็นคำแปลของหลักกรรมใด ?

ก. อริยสัจ

ข. อริยมรรค

ค. อริยผล

ง. ถูกทุกข้อ

๔๗. ความเกิด ความแก่ ความตาย เรียกว่าอะไร ในอริยสัจ ๔ ?

ก. ทุกข์

ข. สมุทัย

ค. นิโรธ

ง. มรรค

๔๘. ตัณหา ความทะยานอยาก เรียกว่าอะไร ?

ก. ทุกข์

ข. สมุทัย

ค. นิโรธ

ง. มรรค

๔๙. การดับทุกข์หรือการละตัณหา เรียกว่าอะไร ?

ก. ทุกข์

ข. สมุทัย

ค. นิโรธ

ง. มรรค

๕๐. จะอยู่กับทุกข์อย่างไร โดยไม่เป็นการเพิ่มทุกข์ให้กับตนเอง ?

ก. รู้เท่าทันทุกข์

ข. ละสมุทัย

ค. ทำนิโรธให้เกิด

ง. เจริญมรรค

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ชมพูทวีป ปัจจุบันคือดินแดนประเทศใด ?
  - ก. อินเดีย
  - ข. อิหร่าน
  - ค. เมียนมาร์
  - ง. ศรีลังกา
๒. ชมพูทวีป ตั้งอยู่ทางทิศใดของประเทศไทย ?
  - ก. ทิศเหนือ
  - ข. ทิศใต้
  - ค. ทิศตะวันออก
  - ง. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
๓. ทวีปใด อยู่ทางตอนใต้เทือกเขาหิมาลัย ?
  - ก. ชมพูทวีป
  - ข. ทวีปยุโรป
  - ค. ทวีปอเมริกา
  - ง. ทวีปแอฟริกา
๔. ชมพูทวีป แบ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นกี่ส่วน ?
  - ก. ๒ ส่วน
  - ข. ๓ ส่วน
  - ค. ๔ ส่วน
  - ง. ๕ ส่วน

๑๓. พระเจ้าโศกการาช มีพระธิดากี่พระองค์ ?
ก. ๓
ข. ๔
ค. ๕
ง. ๖
๑๔. เมืองกบิลพัสดุ์ เรียกตามชื่อดาบสใด ?
ก. กบิลดาบส
ข. อสิตดาบส
ค. อาฬรดาบส
ง. อุททกดาบส
๑๕. พระธิดาองค์โตของพระเจ้าโศกการาช ทรงอภิเษกกับเจ้าเมืองใด ?
ก. กบิลพัสดุ์
ข. เทวทหะ
ค. ไทศาลี
ง. สāvตี
๑๖. พระเจ้าสีหหนุ มีพระธิดากี่พระองค์ ?
ก. ๒
ข. ๓
ค. ๔
ง. ๕
๑๗. พระนางสิริมหามายา เป็นพระธิดาของใคร ?
ก. สีหหนุ
ข. อัญชนะ
ค. พิมพิสาร
ง. ปเสนทิโกศล
๑๘. พระเจ้าสุทโธทนะ มีพระอนุชา (น้องชาย) กี่พระองค์ ?
ก. ๑
ข. ๒
ค. ๓
ง. ๔
๑๙. อุทยานลุมพินีวัน เกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถะอย่างไร ?
ก. ประสูติ
ข. ตรัสรู้
ค. แสดงธรรม
ง. ปรีนิพพาน
๒๐. เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติได้ร่มไม้ใด ?
ก. ไม้สาละ
ข. ไม้ไทร
ค. ไม้โพธิ์
ง. ไม้มะม่วง

๒๑. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติ ได้ทรงพระดำเนินไปที่ก้าว ?
- ก. ๖ ก้าว   **ข. ๗ ก้าว**
 ค. ๘ ก้าว   ง. ๙ ก้าว
๒๒. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๓ วัน มีดาบสท่านใดไปเข้าเฝ้า ?
- ก. กบิลดาบส   **ข. อสิตดาบส**
 ค. อาหารดาบส   ง. อุททกดาบส
๒๓. อสิตดาบสทำนายพระลักษณะเจ้าชายสิทธัตถะไว้กี่ประการ ?
- ก. ๒ ประการ**   ข. ๓ ประการ
 ค. ๔ ประการ   ง. ๕ ประการ
๒๔. พรหมมณีใด ทำนายว่าเจ้าชายสิทธัตถะจะเสด็จออกบวชแน่นอน ?
- ก. โภจนทัณฺฑะ**   ข. วัปปะ
 ค. อัสนชิ   ง. วิศวามิตร
๒๕. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ?
- ก. ขนนานนาม   ข. ทำนายนลักษณะ
 ค. เลี้ยงพรหมมณี   **ง. ถูกทุกข้อ**
๒๖. พระมารดาสิ้นพระชนม์หลังจากเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้กี่วัน?
- ก. ๗ วัน**   ข. ๘ วัน
 ค. ๙ วัน   ง. ๑๐ วัน
๒๗. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงศึกษาศิลปะวิทยาในสำนักของครูท่านใด ?
- ก. โภจนทัณฺฑะ   **ข. อสิตดาบส**
 ค. สัมมิสิ   **ง. วิศวามิตร**
๒๘. เจ้าชายสิทธัตถะ มีพระอนุชา (น้องชาย) กี่พระองค์ ?
- ก. ๑ พระองค์**   ข. ๒ พระองค์
 ค. ๓ พระองค์   ง. ๔ พระองค์

๒๙. เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรส เมื่อพระชนมายุเท่าไร ?

ก. ๑๖ ปี

ข. ๑๗ ปี

ค. ๑๘ ปี

ง. ๑๙ ปี

๓๐. พระนางยโสธราหรือพิมพา เป็นพระธิดาของใคร ?

ก. อมิตา

ข. ปมิตา

ค. สิริมหามายา

ง. ปชาบดีโคตมี

๓๑. ราหุลกุมาร เป็นพระโอรสของเจ้าชายพระองค์ใด ?

ก. สิทธัตถะ

ข. อนุรุทธะ

ค. เทวทัต

ง. อานนท์

๓๒. คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ เรียกว่าอะไร ?

ก. เทวทูต

ข. อริยสัจ

ค. ยมทูต

ง. เทวดา

๓๓. เจ้าชายสิทธัตถะทรงผนวช เมื่อพระชนมายุเท่าไร ?

ก. ๑๖ ปี

ข. ๒๐ ปี

ค. ๒๕ ปี

ง. ๒๙ ปี

๓๔. เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวช ได้ทรงม้าชื่อว่าอะไร ?

ก. กัณหา

ข. กัณฐกะ

ค. พายู

ง. สีหมอก

๓๕. เจ้าชายสิทธัตถะทรงผนวชริมฝั่งแม่น้ำใด ?

ก. คงคา

ข. ยมุนา

ค. เนรัญชรา

ง. อโนมา

๓๖. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงตัดพระเมาลีด้วยอะไร ?

ก. พระขรรค์

ข. ดาบ

ค. กรรไกร

ง. มีดโกน

๓๗. ผู้ใด นำบริขารมาถวายเจ้าชายสิทธัตถะในคราวออกผนวช ?
- ก. กบิลดาบส   ข. อสิตดาบส
ค. **ขุททกดาบส**   ง. อุททกดาบส
๓๘. กษัตริย์พระองค์ใด ทรงเชื่อเชิญให้พระมหาบุรุษประทับอยู่ด้วย ?
- ก. พิมพิสาร   ข. สุทโธทนะ
ค. สุกโกทนะ   ง. ปเสนทิโกศล
๓๙. พระมหาบุรุษศึกษาในสำนักของอุททกดาบส ได้สำเร็จสมาบัติใด ?
- ก. สมาบัติ ๔   ข. สมาบัติ ๕
ค. สมาบัติ ๗   **ง. สมาบัติ ๘**
๔๐. พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาที่วาระ ?
- ก. ๑ วาระ   ข. ๒ วาระ
ค. **๓ วาระ**   ง. ๔ วาระ
๔๑. พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอะไรบ้าง ?
- ก. อดอาหาร   ข. กลั่นลมหายใจ
ค. กัดฟันด้วยฟัน   **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๒. โภณฑัญญะ วัปปะ ภัททियะ มหานามะ อัสสชิ รวมเรียกว่าอะไร ?
- ก. **ปัญจวัคคีย์**   ข. ปัญจวรรค
ค. ปัญจขันธ์   ง. ถูกทุกข้อ
๔๓. ภัตดาหารชนิดใด นางสุชาดาถวายแก่พระมหาบุรุษ ในวันตรัสรู้ ?
- ก. ข้าวยาจ   **ข. ข้าวปายาส**
ค. ขนมเบื้อง   ง. ขนมโรยงา
๔๔. นายโสดิยะถวายหญ้าคาแก่พระมหาบุรุษกี่กำ ?
- ก. ๖ กำ   ข. ๗ กำ
ค. **๘ กำ**   ง. ๙ กำ

๔๕. พระมหาบุรุษตรัสรู้ได้ตื่นไม่ได้อะไร ?
ก. ตันโศก	ข. ตันโพธิ์
ค. ตันไทร	ง. ตันสาละ
๔๖. พระมหาบุรุษตรัสรู้อะไร ?
ก. อริยสัจ ๔	ข. เทวทูต ๔
ค. มหาปเทศ ๔	ง. อิทธิบาท ๔
๔๗. พระมหาบุรุษทรงบรรลุอาสวักขยญาณในยามใด ?
ก. ปฐมยาม	ข. มัชฌิมยาม
ค. ปัจฉิมยาม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. พระมหาบุรุษตรัสรู้ริมฝั่งแม่น้ำใด ?
ก. คงคา	ข. อโนมา
ค. ยมุนา	ง. เนรัญชรา
๔๙. พระมหาบุรุษตรัสรู้ ขณะมีพระชนมายุเท่าไร ?
ก. ๑๖ ปี	ข. ๒๙ ปี
ค. ๓๕ ปี	ง. ๔๕ ปี
๕๐. พระมหาบุรุษตรัสรู้ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนอะไร ?
ก. เดือน ๓	ข. เดือน ๖
ค. เดือน ๘	ง. เดือน ๑๒

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. สังคมจะอยู่ร่วมกันเป็นปกติสุข ควรปฏิบัติตามข้อใด ?
  - ก. ทาน
  - ข. ศีล
  - ค. สมาธิ
  - ง. ปัญญา
๒. เบญจศิลป์ เบญจธรรม เป็นข้อปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับใคร ?
  - ก. นักเรียน
  - ข. วัยรุ่น
  - ค. ผู้ใหญ่
  - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ผู้มีกายวาจาเรียบร้อยเป็นผลมาจากอะไร ?
  - ก. ทาน
  - ข. ศีล
  - ค. สมาธิ
  - ง. ภาวนา
๔. ศีล ๕ มีประโยชน์แก่ใคร ?
  - ก. ตนเอง
  - ข. ครอบครัว
  - ค. สังคม
  - ง. ถูกทุกข้อ

๕. เบญจศีลหรือศีล ๕ เป็นศีลของใคร ?
- ก. ภิกษุ
ข. สามเณร
ค. แม่ชี
ง. บุคคลทั่วไป
๖. การรักษาศีล เป็นการงดเว้นทำความชั่วทางใด ?
- ก. กาย
ข. วาจา
ค. กาย วาจา
ง. กาย วาจา ใจ
๗. เบญจศีลในหลักสูตรธรรมศึกษา จัดเข้าในกลุ่มวิชาใด ?
- ก. ธรรมะ
ข. พุทธประวัติ
ค. วินัย
ง. ศาสนพิธี
๘. ข้อใด ไม่ใช่ข้อห้ามของศีลข้อที่ ๑ ?
- ก. ห้ามฆ่า
ข. ห้ามทำร้าย
ค. ห้ามกักขัง
ง. ห้ามเลี้ยง
๙. ข้อใด แสดงถึงการขาดเมตตาต่อสัตว์ ?
- ก. เลี้ยงสุนัข
ข. ให้อาหารแมว
ค. ปล่อยปลา
ง. ยิงนก
๑๐. ข้อใด เป็นการประพฤติผิดศีลข้อที่ ๑ ?
- ก. ฆ่าสัตว์
ข. ขโมยของ
ค. สู้บักเณร
ง. พุดโกหก
๑๑. การฆ่าในศีลข้อที่ ๑ ได้แก่ข้อใด ?
- ก. ทำให้บาดเจ็บ
ข. ทำให้พิการ
ค. ทำให้ลำบาก
ง. ทำให้ตาย
๑๒. ข้อใด จัดเข้าในความผิดศีลข้อที่ ๑ ?
- ก. ชกต่อยกัน
ข. ขโมยของ
ค. ดุด่า
ง. กินเหล้า

๑๓. การฆ่าในข้อใด ทำให้ผิดศีลข้อที่ ๑ ?
ก. ปลา	ข. หญ้า
ค. เวลา	ง. กิเลส
๑๔. คำว่า สัตว์ ในศีลข้อที่ ๑ หมายถึงสัตว์ประเภทใด ?
ก. มนุษย์	ข. ช้าง
ค. แมลง	ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. ศีลข้อที่ ๑ ปลุกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมใด ?
ก. สุขภาพดี	ข. มีเงินเก็บ
ค. มีคนเชื่อถือ	ง. เมตตาต่อกัน
๑๖. การรักษาศีลข้อที่ ๑ มีประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร ?
ก. ไม่ทำร้ายกัน	ข. ไม่เล่นการพนัน
ค. ไม่โกหก	ง. ไม่ติดยาเสพติด
๑๗. ศีลข้อที่ ๒ ป้องกันการทำผิดเรื่องใด ?
ก. ชกต่อย	ข. ขโมยของ
ค. ติดเกมส์	ง. สูบบุหรี่
๑๘. คนผิดศีลข้อที่ ๒ จะมีลักษณะอย่างไร ?
ก. โหดร้าย	ข. มือไว
ค. ไม่จริงใจ	ง. ขาดสติ
๑๙. ข้อใด เป็นการทำผิดศีลข้อที่ ๒ ?
ก. ขโมยของเพื่อน	ข. ยืมเงินเพื่อน
ค. โกหกเพื่อน	ง. ล้อเลียนเพื่อน
๒๐. ข้อใด เป็นความดีเกิดจากการรักษาศีลข้อที่ ๒ ?
ก. ไม่ติดยา	ข. ไม่ลักขโมย
ค. ไม่ติดเกมส์	ง. ไม่หนีเรียน

๒๑. ของที่เจ้าของหวงแหนในศีลข้อที่ ๒ คือข้อใด ?
ก. เงิน
ข. โทรศัพท์
ค. ดินสอ
ง. ถูกทุกข้อ
๒๒. คำว่า ลัก ในศีลข้อที่ ๒ หมายถึงการกระทำในข้อใด ?
ก. ขโมย
ข. ย่องเบา
ค. ตัดช่อง
ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. เมื่อรักษาศีลข้อที่ ๒ ททรัพย์สินในบ้านจะเป็นเช่นไร ?
ก. ปลอดภัย
ข. ไม่สูญหาย
ค. ไม่ถูกปล้น
ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. คำว่า ปล้น ในศีลข้อที่ ๒ เป็นการกระทำของใคร ?
ก. นักเลง
ข. นักพนัน
ค. โจร
ง. อั้งพาล
๒๕. ข้อใด เป็นความผิดศีลข้อที่ ๓ ?
ก. คบเพื่อน
ข. คบชู้
ค. คบโจร
ง. คบนักเลง
๒๖. การผิดศีลข้อที่ ๓ ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวด้านใด ?
ก. แตกแยก
ข. หย่าร้าง
ค. เด็กกำพร้า
ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. ข้อใด เกี่ยวข้องกับศีลข้อที่ ๓ ?
ก. คู่หู
ข. คู่คิด
ค. คู่กรรม
ง. คู่ครอง
๒๘. โรคชนิดใด เกี่ยวข้องกับศีลข้อที่ ๓ ?
ก. มะเร็ง
ข. เอ็ดส์
ค. เบาหวาน
ง. ตับอักเสบ

๒๙. คำว่า มุสาวาท มีความหมายตรงกับข้อใด ?
 ก. พุดเร็ว   ข. พุดโกหก
 ค. พุดหยอกล้อ   ง. พุดเสียงดัง
๓๐. คำพุดเช่นใด ทำให้แตกความสามัคคี ?
 ก. พุดสื่อเสียด   ข. พุดตลก
 ค. พุดตีตอย่าง   ง. พุดคำหยาบ
๓๑. ศีลข้อที่ ๔ บัญญัติขึ้นเพื่อให้ปฏิบัติตนอย่างไร ?
 ก. รักษาคำพุด   ข. รักเพื่อน
 ค. รักพ่อแม่   ง. รักสัตว์
๓๒. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของมุสาวาท ?
 ก. ปด   ข. หลอก
 ค. พลั้งปาก   ง. กลับคำ
๓๓. พุดโกหกเพื่อน ตรงกับข้อใด ?
 ก. ปด   ข. หยาบคาย
 ค. ยุยง   ง. เพ้อเจ้อ
๓๔. สับปลับ คือคำพุดประเภทใด ?
 ก. โกหก   ข. หยาบคาย
 ค. แอบอ้าง   ง. กลับกลอก
๓๕. ศีลข้อที่ ๕ นักเรียนต้องเว้นเรื่องใด ?
 ก. ฆ่าสัตว์   ข. ลักทรัพย์
 ค. พุดเท็จ   ง. ดื่มสุราเมรัย
๓๖. เลิกเหล้าเลิกจน ให้เห็นโทษการดื่มน้ำเมาข้อใด ?
 ก. เสียเงิน   ข. ทะเลาะวิวาท
 ค. เกิดโรค   ง. ขาดสติ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

บุญฉวี โจเรทิ ทูหรี.

บุญอันโจรนำไปไม่ได้.

คัมภีร์ที่มา : ขลังยุตตนิทาย สคาถวรรค

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

สุโข ปุณฺณสฺส อุจฺจโย.
การสั่งสมซึ่งบุญ นำสุขมาให้.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท

ปุณฺณานิ ปฺรโลภสฺมี ปตฺติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินฺ.
บุญเป็นที่พึงของสัตว์ในโลกหน้า.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท

สฺวานิ กมฺมานิ นยฺนติ ทฺทุกฺคตี.
กรรมชั่วของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุกคติ.

คัมภีร์ที่มา : อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. กรรณฐาน มีกี่ประเภท ?
ก. ๒	ข. ๓
ค. ๔	ง. ๕
๒. อารมณฺ์สมถกรรณฐาน มีกี่อย่าง ?
ก. ๒๐	ข. ๓๐
ค. ๔๐	ง. ๕๐
๓. การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร ?
ก. จิตผ่องใส	ข. ใจสงบ
ค. รู้แจ้งเห็นจริง	ง. ตัดความกังวล
๔. กิเลสกาณ หมายถึงข้อใด ?
ก. ความกำหนด	ข. ความโลภ
ค. ความริษยา	ง. ถูกทุกข้อ

๑๓. รัตนะ ๓ หมายถึงข้อใด ?
ก. พระพุทธรูป	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. พระบริสุทธิคุณ เป็นคุณสมบัติของรัตนะใด ?
ก. พระพุทธรูป	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. มรรคผลและนิพพาน จัดเป็นรัตนะใด ?
ก. พระพุทธรูป	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. ข้อใด จัดเป็นสิ่งขจรรัตนะโดยอนุโลม ?
ก. พระโสดาบัน	ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี	ง. พระสงฆ์ทั่วไป
๑๗. ความนึกคิดไปในทางที่ไม่ดี เรียกว่าอะไร ?
ก. กามวิตก	ข. พยาบาทวิตก
ค. วิหิงสาวิตก	ง. อกุศลวิตก
๑๘. คนถูกวิตกใดครอบงำ จึงหมกหมุ่นอยู่ในกาม ?
ก. กามวิตก	ข. พยาบาทวิตก
ค. วิหิงสาวิตก	ง. อกุศลวิตก
๑๙. คนถูกวิตกใดครอบงำ จึงมุ่งทำร้ายคนอื่น ?
ก. กามวิตก	ข. พยาบาทวิตก
ค. วิหิงสาวิตก	ง. อกุศลวิตก
๒๐. เนกขัมมวิตก แก้อกุศลวิตกใดได้ ?
ก. กามวิตก	ข. พยาบาทวิตก
ค. วิหิงสาวิตก	ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. บุคคลไม่เบียดเบียนทำร้ายกัน เพราะมีวิตกใด ?

ก. กามวิตก

ข. อพยาบาทวิตก

ค. อวิหิงสาวิตก

ง. ถูกทุกข้อ

๒๒. ไฟนอกเผาภายนอก ไฟในเผาใจ ไฟใดมีสิ่งสวยงามเป็นเชื้อ ?

ก. ราคะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ถูกทุกข้อ

๒๓. คนถูกไฟใดเผาจนจิตใจ หงุดหงิดโกรธง่าย ?

ก. ไฟราคะ

ข. ไฟโทสะ

ค. ไฟโมหะ

ง. ถูกทุกข้อ

๒๔. คนถูกไฟใดเผาจนจิตใจ หลงผิดเชื่อ้ง่ายตามกระแสไซไซเขียว ?

ก. ไฟราคะ

ข. ไฟโทสะ

ค. ไฟโมหะ

ง. ถูกทุกข้อ

๒๕. อธิปไตยใด ก่อให้เกิดความวุ่นวายแก่ประเทศไทยมากที่สุด ?

ก. อัตตาริปไตย

ข. โลกาธิปไตย

ค. รัมมาริปไตย

ง. ประชาธิปไตย

๒๖. บุคคลทุกคนต่างมีอธิปไตยใด เป็นพื้นของจิตใจ ?

ก. อัตตาริปไตย

ข. โลกาธิปไตย

ค. รัมมาริปไตย

ง. คณาธิปไตย

๒๗. สังคมจะสงบสุขได้ เพราะบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมมีอธิปไตยใด ?

ก. อัตตาริปไตย

ข. โลกาธิปไตย

ค. รัมมาริปไตย

ง. คณาธิปไตย

๒๘. ญาณ ๓ ได้แก่อะไร ?

ก. สัจจญาณ

ข. กิจจญาณ

ค. กตญาณ

ง. ถูกทุกข้อ

๓๗. ความมีใจรักในงานที่รับผิดชอบ จัดเป็นอิทธิบาทใด ?
ก. ฉันทะ
ข. วิริยะ
ค. จิตตะ
ง. วิมังสา
๓๘. คนใจสู้ไม่ย่อท้อต่อกิจการงาน จัดได้ว่ามีอิทธิบาทใด ?
ก. ฉันทะ
ข. วิริยะ
ค. จิตตะ
ง. วิมังสา
๓๙. ความใส่ใจในรายละเอียดของงาน จัดเป็นอิทธิบาทใด ?
ก. ฉันทะ
ข. วิริยะ
ค. จิตตะ
ง. วิมังสา
๔๐. ความรักความเมตตาที่เป็นอภัยมัญญา หมายถึงรักใคร่ ?
ก. พ่อแม่
ข. ญาติ
ค. เพื่อน
ง. สรรพสัตว์
๔๑. ความรักไม่ควรใช้ในภาวะการณ์ใด ?
ก. ควรเมตตา
ข. ควรกรุณา
ค. ควรมุทิตา
ง. ควรอุเบกขา
๔๒. ดีใจเมื่อศัตรูประสบหายนะ ชื่อว่าปฏิบัติผิดอภัยมัญญาใด ?
ก. เมตตา
ข. กรุณา
ค. มุทิตา
ง. อุเบกขา
๔๓. คิดว่าสัตว์มีกรรมเป็นของของตนไม่สามารถช่วยได้ เป็นอภัยมัญญาใด ?
ก. เมตตา
ข. กรุณา
ค. มุทิตา
ง. อุเบกขา
๔๔. มิตรปฏิรูป หมายถึงใคร ?
ก. เพื่อนแท้
ข. เพื่อนกิน
ค. เพื่อนเที่ยว
ง. เพื่อนไม่จริงใจ

๔๕. เพื่อนที่รับปากว่าจะช่วยแต่ไม่ช่วย จัดเป็นมิตรประเภทใด ?
- ก. ดีแต่พูด
ข. ปอกกลอก
ค. หัวประจบ
ง. ชักชวนในทางชั่ว
๔๖. ต่อน้ำสรรเสริญ ลับหลังนินทา เป็นลักษณะของมิตรประเภทใด ?
- ก. ดีแต่พูด
ข. ปอกกลอก
ค. หัวประจบ
ง. ชักชวนทางฉิบหาย
๔๗. มิตรแท้ หมายถึงใคร ?
- ก. เพื่อนบ้าน
ข. เพื่อนกิน
ค. เพื่อนเที่ยว
ง. เพื่อนที่จริงใจ
๔๘. มิตรมีอุปการะ จะช่วยเพื่อนที่เมาขาดสติได้อย่างไร ?
- ก. อยู่ดูแล
ข. ตักเตือน
ค. พากลับบ้าน
ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. ข้อใด เป็นลักษณะของมิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ?
- ก. ไม่ทิ้งเพื่อน
ข. เรียนด้วยกัน
ค. เที่ยวด้วยกัน
ง. กินด้วยกัน
๕๐. ข้อใด เป็นลักษณะมิตรแนะนำประโยชน์ ?
- ก. ห้ามทำชั่ว
ข. ให้ทำดี
ค. ชี้ทางสวรรค์
ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระสาวกที่ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า หมายถึงข้อใด ?
  - ก. สัมมาสัมพุทธะ
  - ข. ปัจเจกพุทธะ
  - ค. พระอรหันต์
  - ง. อนุพุทธะ
๒. พระอรหันตสาวก เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?
  - ก. สัมมาสัมพุทธะ
  - ข. ปัจเจกพุทธะ
  - ค. พระอรหันต์
  - ง. อนุพุทธะ
๓. พระอนุพุทธะ เป็นหนึ่งในพระรัตนตรัยใด ?
  - ก. พุทธรัตนะ
  - ข. ธรรมรัตนะ
  - ค. สังฆรัตนะ
  - ง. ถูกทุกข้อ
๔. พระพุทธศาสนามีถิ่นกำเนิดในประเทศใด ?
  - ก. อินเดีย
  - ข. พม่า
  - ค. ลาว
  - ง. ไทย

๕. พระราชบิดาของเจ้าชายสีหัตถะ มีชื่อว่า ?
- ก. สุทโธทนะ   ข. สุกโกทนะ
ค. อมิตทนะ   ง. โธโตทนะ
๖. พระนางสิริมหามายา ทรงมีพระโอรสกี่พระองค์ ?
- ก. ๑ พระองค์   ข. ๒ พระองค์
ค. ๓. พระองค์   ง. ๔. พระองค์
๗. ดาบสใด เห็นมหาบุรุษลักษณะของพระโอรสแล้วก้มกราบที่พระบาท ?
- ก. กบิลดาบส   ข. อสิตดาบส
ค. อาหารดาบส   ง. อุททกดาบส
๘. พระเจ้าสุทโธทนะโปรดให้ขนานพระนาม เมื่อพระโอรสประสูติได้กี่วัน ?
- ก. ๓ วัน   ข. ๕ วัน
ค. ๗ วัน   ง. ๙ วัน
๙. พราหมณ์ใด ทำนายคติเดียวว่าพระโอรสจะเสด็จออกผนวชแน่นอน ?
- ก. โภณฑัญญะ   ข. กัสสปะ
ค. กัจจายนะ   ง. มหานามะ
๑๐. สีหัตถะ แปลว่าอะไร ?
- ก. มีความสุข   ข. มีโชค
ค. สมปรารถนา   ง. มีสติปัญญาดี
๑๑. พระนางสิริมหามายาสิ้นพระชนม์ เมื่อพระโอรสประสูติได้กี่วัน ?
- ก. ๕ วัน   ข. ๗ วัน
ค. ๙ วัน   ง. ๑๕ วัน
๑๒. เจ้าชายสีหัตถะทรงออกผนวช เมื่อพระชนมายุเท่าไร ?
- ก. ๒๐ พรรษา   ข. ๒๕ พรรษา
ค. ๒๙ พรรษา   ง. ๓๕ พรรษา

๑๓. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงอธิษฐานเพศบรรพชิต ณ ฝั่งแม่น้ำใด ?
- ก. เนรัญชรา   **ข. อโนมา**
- ค. คงคา   ง. ยมุนา
๑๔. พระมหาบुरूช ทรงฝึกจิตสำเร็จสมาบัติ ๘ ในสำนักของดาบสใด ?
- ก. อาฬารดาบส   **ข. อุททกดาบส**
- ค. อสิตดาบส   ง. นารทดาบส
๑๕. นางสุชาดานำอาหารมาถวายพระมหาบुरूช เพื่อจุดประสงค์ใด ?
- ก. ขอโชคลาภ   **ข. แก่บน**
- ค. ให้ปลอดภัย   ง. ให้หายโรค
๑๖. พราหมณ์ใด เป็นผู้ถวายหญ้าคาแก่พระมหาบुरूช ?
- ก. โสตถิยะ   **ข. โกณฑัญญะ**
- ค. ราชะ   ง. โทณะ
๑๗. พระมหาบुरूชตรัสรู้ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนใด ?
- ก. เดือน ๓   **ข. เดือน ๔**
- ค. เดือน ๕   **ง. เดือน ๖**
๑๘. ความแตกต่างทางสติปัญญาของบุคคลเปรียบเหมือนดอกไม้ชนิดใด ?
- ก. ดอกเข็ม   **ข. ดอกมะลิ**
- ค. ดอกบัว   **ง. ดอกรักรัก**
๑๙. หลังตรัสรู้ ทรงระลึกถึงบุคคลที่ควรจะแสดงธรรมโปรดก่อน คือใคร ?
- ก. กบิลดาบส   **ข. นารทดาบส**
- ค. อสิตดาบส   **ง. อุททกดาบส**
๒๐. ทรงโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ด้วยพระธรรมเทศนาชื่อว่าอะไร ?
- ก. ัมมจักกัปปวัตตนสูตร   **ข. อนัตตลักขณสูตร**
- ค. มงคลสูตร   **ง. รัตนสูตร**

๒๑. ผู้ที่ได้ดวงตาเห็นธรรมหลังจากฟังธรรมจักกัปปวัตตนสูตร คือใคร ?
ก. โกณฑัญญะ	ข. วักขะ
ค. ภัททิยะ	ง. มหานามะ
๒๒. วันที่พระสงฆ์องค์แรกเกิดขึ้นในโลก คือวันใด ?
ก. มาฆบูชา	ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา	ง. อาสาฬหบูชา
๒๓. ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ด้วยธรรมเทศนาชื่อว่าอะไร ?
ก. ชัมมจักกัปปวัตตนสูตร	ข. อนัตตลักขณสูตร
ค. มงคลสูตร	ง. รัตนสูตร
๒๔. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาที่ ๑ ณ สถานที่ใด ?
ก. อสิปตนมฤคทายวัน	ข. เวฬุวัน
ค. ลัฎฐิวัน	ง. ลุมพินีวัน
๒๕. พระพุทธเจ้าจำพรรษาสุดท้าย ณ สถานที่ใด ?
ก. ภัณฑุคาม	ข. เวฬุคาม
ค. เซตวัน	ง. อัมพวัน
๒๖. โกณฑัญญะพราหมณ์ เป็นชาวเมืองอะไร ?
ก. เทวทหะ	ข. กบิลพัสดุ์
ค. พาราณสี	ง. เวสาลี
๒๗. โกณฑัญญะพราหมณ์ออกบวชตามพระมหาบุรุษ เพราะเหตุใด ?
ก. คำสั่งบิดา	ข. คำสั่งมารดา
ค. มีศรัทธา	ง. เชื่อมั่นคำทำนายของตน
๒๘. เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด เป็นคำประทานอุปสมบทแบบใด ?
ก. เอหิภิกขุ	ข. ไตรสรณคมน
ค. ญัตติจิตตถกกรรม	ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
ก. มีฤทธิ์มาก
ข. มีปัญญามาก
ค. รู้ราตรีนาน
ง. มีบริวารมาก
๓๐. พระอัญญาโกณฑัญญะนิพพาน ณ สถานที่ใด ?
ก. เขาคิชฌกูฏ
ข. เขิงเขาหิมพานต์
ค. วัดเวฬุวัน
ง. วัดเชตวัน
๓๑. อรุณเวลกัสสปะ เกิดที่เมืองใด ?
ก. กบิลพัสดุ์
ข. ราชคฤห์
ค. พาราณสี
ง. กุสินารา
๓๒. อรุณเวลกัสสปะ มีน้องกี่คน ?
ก. ๒ คน
ข. ๓ คน
ค. ๔ คน
ง. ๕ คน
๓๓. อรุณเวลกัสสปะออกบวชเป็นขณิกา บำเพ็ญพรตด้วยการบูชาอะไร ?
ก. ดิน
ข. น้ำ
ค. ไฟ
ง. ลม
๓๔. พระพุทธเจ้าโปรดอรุณเวลกัสสปะและบริวารด้วยธรรมเทศนาอะไร ?
ก. อนัตตลักขณสูตร
ข. อาทิตตปริยายสูตร
ค. มงคลสูตร
ง. อนุப்புพิงกา
๓๕. พระพุทธเจ้าทรงประทานอุปสมบทแก่อรุณเวลกัสสปะด้วยวิธีใด ?
ก. โอวาท ๓
ข. ไตรสรณคัมภ์
ค. เอหิภิกขุฯ
ง. ญัตติจตุตถกรรม
๓๖. พระอรุณเวลกัสสปะได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
ก. มีฤทธิ์มาก
ข. มีปัญญามาก
ค. มีบริวารมาก
ง. มีลาภมาก

๔๕. พระขมาเถรี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
ก. มีฤทธิ์มาก	ข. มีปัญญามาก
ค. ทรงจำวินัย	ง. รัตต์ัญญู
๔๖. ศาสนพิธี มีประโยชน์อย่างไร ?
ก. พิธีเรียบง่าย	ข. เพิ่มพูนศรัทธา
ค. รักษาวัฒนธรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. วิธีแสดงความเคารพ มีอะไรบ้าง ?
ก. การไหว้	ข. การกราบ
ค. การประณมมือ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ สำหรับกราบใคร ?
ก. เทวดา	ข. ญาติผู้ใหญ่
ค. พระรัตนตรัย	ง. ผู้เสียชีวิต
๔๙. การอาราธนาพระปริตร เพื่อให้พระสงฆ์ทำอะไร ?
ก. แสดงธรรม	ข. สวดมาติกา
ค. ทำวัตรเช้า	ง. เจริญพระพุทธมนต์
๕๐. วันธรรมสวนะ หมายถึงวันอะไร ?
ก. วันฟังธรรม	ข. วันเข้าพรรษา
ค. วันออกพรรษา	ง. วันลอยกระทง

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นปกติสุขได้ เพราะมีหลักธรรมใดเป็นพื้นฐาน ?
  - ก. ศีล
  - ข. สมาธิ
  - ค. ปัญญา
  - ง. ถูกทุกข้อ
๒. ข้อใด มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกกายวาจาให้เรียบร้อย ?
  - ก. ทาน
  - ข. ศีล
  - ค. ภาวนา
  - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ข้อใด จัดเข้าในวินัยที่พระพุทธเจ้าบัญญัติขึ้น ?
  - ก. กฎหมาย
  - ข. กฎกติกา
  - ค. ศีล
  - ง. กฎระเบียบ
๔. การงดเว้นจากข้อห้ามทั้ง ๕ มีงดเว้นฆ่าสัตว์เป็นต้น เรียกว่าอะไร ?
  - ก. เบญจศีล
  - ข. ข้ออนุญาติ
  - ค. ข้อบังคับ
  - ง. ข้อปฏิบัติ

๕. นักเรียนจะฝึกตนให้เป็นคนมีวินัยด้วยวิธีใด ?
ก. ทำบุญ	ข. สวดมนต์
ค. รักษาศีล	ง. นั่งสมาธิ
๖. ศีลข้อที่ ๑ ห้ามทำความผิดเรื่องใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักขโมย
ค. พุดปด	ง. ดื่มเหล้า
๗. ข้อใด จัดเข้าในการทำผิดศีลข้อที่ ๑ ?
ก. ฆ่า	ข. ทำร้ายร่างกาย
ค. ทรกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๘. นักเรียนชกต่อยเพื่อนจนบาดเจ็บ เป็นการทำความร้ายร่างกายตามข้อใด ?
ก. พิการ	ข. เสียโฉม
ค. ทำให้ลำบาก	ง. ถูกทุกข้อ
๙. ข้อใด เป็นการทำผิดศีลข้อที่ ๑ เรื่องทรมานสัตว์ ?
ก. กักขังนก	ข. ฆ่าหมู
ค. ขโมยแมว	ง. ตีงู
๑๐. ศีลข้อที่ ๑ ป้องกันมนุษย์เบียดเบียนกันในเรื่องใด ?
ก. จิตใจ	ข. ทรัพย์สิน
ค. ชีวิตร่างกาย	ง. คำพูด
๑๑. การรักษาศีลข้อที่ ๑ เป็นพื้นฐานให้มนุษย์มีคุณธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. ซันติ
ค. สัจจะ	ง. ปัญญา
๑๒. ศีลข้อที่ ๒ ป้องกันมนุษย์ละเมิดสิทธิเรื่องใด ?
ก. ชีวิต	ข. ทรัพย์
ค. ร่างกาย	ง. จิตใจ

๑๓. คำว่า ของหวงแหน ในศิลปะข้อที่ ๒ ได้แก่ข้อใด ?
- ก. ของบริจาคน   ข. ของฟรี
- ค. ของมีเจ้าของ**   ง. ของแจก
๑๔. ของที่ถูกขโมยมา เรียกว่าอะไร ?
- ก. ของปลอม   **ข. ของโจร**
- ค. ของเทียม   ง. ของแท้
๑๕. นักเรียนที่กักเอาของเพื่อนว่าเป็นของตัวเอง เรียกว่าอะไร ?
- ก. ลัก   ข. ขโมย
- ค. ตู่**   ง. ปล้น
๑๖. ข้อใด เป็นการหากินทุจริตผิดศิลปะข้อที่ ๒ ?
- ก. เล่นหุ้น   ข. ออมเงิน
- ค. ออมทอง   **ง. คอร์รัปชั่น**
๑๗. ข้อใด บ่งบอกว่าคุณเรียนเป็นคนที่รักศิลปะข้อที่ ๒ ?
- ก. ไม่ลักขโมย**   ข. ไม่ดูทีวี
- ค. ไม่เล่นเกมส์   ง. ไม่ขาดเรียน
๑๘. เพราะเหตุใด ศิลปะข้อที่ ๒ จึงห้ามถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ ?
- ก. ไม่หวง   **ข. ไม่มีสิทธิ์**
- ค. ไม่มีเจ้าของ   ง. ไม่เสียตาย
๑๙. คำพูดใด ดีกตัสต้องไม่นำมาพูดกับพ่อแม่ ครู และคนอื่น ๆ ?
- ก. คำปด   ข. คำหยาบ
- ค. คำดำ   **ง. ถูกทุกข้อ**
๒๐. ข้อใด เกี่ยวข้องกับการทำผิดศิลปะข้อที่ ๓ ?
- ก. คำกาม**   ข. คำกัญชา
- ค. คำยาบ้า   ง. คำอาวุธ

๒๑. ข้อใด เป็นปัญหาครอบครัวอันเกิดจากการละลายศีลข้อที่ ๓ ?
ก. แดกแยก	ข. หย่าร้าง
ค. เด็กกำพร้า	ง. ถูกทุกข้อ
๒๒. การรักษาศีลข้อที่ ๔ ต้องงดทำเรื่องใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักทรัพย์
ค. พุดเท็จ	ง. ดื่มเหล้า
๒๓. นักเรียนแกล้งป่วยเพราะไม่อยากไปโรงเรียน เป็นการโกหกข้อใด ?
ก. ปด	ข. มารยา
ค. สาบาน	ง. สมอ้าง
๒๔. คำพูดทำให้คนแตกแยก ขาดความสามัคคี เรียกว่าอะไร ?
ก. ส่อเสียด	ข. สับปลับ
ค. เพ้อเจ้อ	ง. นินทา
๒๕. พุดววนกลับไปกลับมา หาความเชื่อถือไม่ได้ เพราะเป็นคนเช่นไร ?
ก. อวดฉลาด	ข. อวดดี
ค. อวดเก่ง	ง. สับปลับ
๒๖. ตกลงกับครูว่าจะส่งการบ้าน แต่ไม่ทำตามนั้น เป็นการโกหกข้อใด ?
ก. พลั้งปาก	ข. เผลอตั่ว
ค. ผิดสัญญา	ง. เข้าใจผิด
๒๗. ข้อใด ไม่นับเข้าในลักษณะของคำว่า เท็จ ?
ก. พลั้งปาก	ข. แอบอ้าง
ค. กลับคำพูด	ง. มีเลศนัย
๒๘. นักเรียนเล่านิทานสัตว์พูดได้ ไม่ผิดศีลข้อที่ ๔ เพราะเหตุใด ?
ก. เป็นสำนวน	ข. เป็นนิยาย
ค. เข้าใจผิด	ง. ไม่ทันคิด

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

วิริเยน ทุกขมจเจติ.

คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

อชเชว กิจจมาตปป์.
ควรรีบทำความเพียรในวันนี้.
คัมภีร์ที่มาจาก : ชุททกนิกาย ชาดก มหานิบาต

อตตนา โจทยตตานี.
จงเตือนตนด้วยตนเอง.
คัมภีร์ที่มาจาก : ชุททกนิกาย ธรรมบท

อกโกเรน ชินะ โกร์.
ฟังชนะคนโกรธด้วยการไม่โกรธตอบ.
คัมภีร์ที่มาจาก : ชุททกนิกาย ชาดก ทุกนิบาต

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ธรรมที่เกื้อกูลสนับสนุนการทำความดีทุกอย่าง ได้แก่ข้อใด ?
  - ก. สติ สัมปชัญญะ
  - ข. หิริ โอตตปปะ
  - ค. ขันติ โสรัจจะ
  - ง. กตัญญู กตเวที
๒. ก่อนที่จะทำพุดคิด ควรใช้ธรรมข้อใด ?
  - ก. สติ
  - ข. สัมปชัญญะ
  - ค. โอตตปปะ
  - ง. โสรัจจะ
๓. เทวธรรมคือธรรมที่ทำให้บุคคลให้เป็นเทวดา ได้แก่ข้อใด ?
  - ก. สติ สัมปชัญญะ
  - ข. ขันติ โสรัจจะ
  - ค. หิริ โอตตปปะ
  - ง. กตัญญู กตเวที
๔. คนที่ไม่กล้าทำความชั่วทั้งต่อหน้าและลับหลัง ได้ชื่อว่ามีธรรมใด ?
  - ก. สติ
  - ข. ขันติ
  - ค. หิริ
  - ง. สัจจะ

๕. สาเหตุที่ทำให้เกิดโอดตັปปะ คือข้อใด ?
ก. กลัวบาป	ข. กลัวถูกติเตียน
ค. กลัวถูกลงโทษ	ง. ถูกทุกข้อ
๖. เมื่อถูกตำว่าเสียดสี ควรประพฤติกรรมใด ?
ก. โอดตັปปะ	ข. สัมปชัญญะ
ค. ขันติ	ง. โสรัจจะ
๗. บุพเพการี หมายถึงบุคคลในข้อใด ?
ก. มารดา บิดา	ข. พี่ น้อง
ค. มิตร สหาย	ง. สามี ภรรยา
๘. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า กตัญญูกตเวทิตี ?
ก. ผู้มีพระคุณ	ข. ผู้รู้บุญคุณแล้วตอบแทน
ค. ผู้เกิดก่อน	ง. ผู้ให้
๙. เกิดเป็นคนไทย ควรกตัญญูกตเวทิต่อใคร ?
ก. มารดาบิดา	ข. ชาติศาสนา
ค. พระมหากษัตริย์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. พุทฺโธ เม สรรณัง วะรัง เป็นการกล่าวถึงรัตนะใด ?
ก. พุทฺธรัตนะ	ข. ธรรมรัตนะ
ค. สังฆรัตนะ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. ฉัมโม เม สรรณัง วะรัง เป็นการกล่าวถึงรัตนะใด ?
ก. พุทฺธรัตนะ	ข. ธรรมรัตนะ
ค. สังฆรัตนะ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๒. สังฆो เม สรรณัง วะรัง เป็นการกล่าวถึงรัตนะใด ?
ก. พุทฺธรัตนะ	ข. ธรรมรัตนะ
ค. สังฆรัตนะ	ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. ยากดีมีเงิน ทุกคนตกอยู่ในลักษณะเดียวกัน คือลักษณะใด ?
ก. อนิจจตา	ข. ทุกขตา
ค. อนัตตตา	ง. ถูกทุกข้อ
๒๒. ลำเอียงเพราะหลงใหลในรูปลักษณ์ ชื่อว่ามีอคติใด ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสะคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยากติ
๒๓. ลำเอียงเพราะความง้อเขลา ชื่อว่ามีอคติใด ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสะคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยากติ
๒๔. เพียรระวังไม่ให้บาปอกุศลเกิดขึ้นในจิตใจ เรียกว่าอะไร ?
ก. สัจวรปธาน	ข. ปหานปธาน
ค. ภาวนาปธาน	ง. อนุรักขนาปธาน
๒๕. จะละโลก โกรธ หลงได้ ต้องมีปธานใด ?
ก. สัจวรปธาน	ข. ปหานปธาน
ค. ภาวนาปธาน	ง. อนุรักขนาปธาน
๒๖. บุคคลจะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน ต้องมีหลักธรรมใด ?
ก. อิทธิบาท ๔	ข. พรหมวิหาร ๔
ค. ปธาน ๔	ง. อคติ ๔
๒๗. ทำงานด้วยใจรัก จัดได้ว่ามีอิทธิบาทข้อใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๒๘. เราควรปฏิบัติพรหมวิหารข้อใด ต่อมนุษยชาติ ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา

๒๙. เราควรปฏิบัติพรหมวิหารข้อใด ต่อบุคคลที่ประสบภัยพิบัติ ?

ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา

๓๐. เมื่อเกิดทุกข์ขึ้นแล้ว ทำอย่างไรจึงจะถูกวิธี ?

ก. กำหนดรู้	ข. ควรละ
ค. ทำให้มีขึ้น	ง. ทำให้ประจักษ์แจ้ง

๓๑. สาเหตุที่ทำให้คนเกิดความทุกข์ คืออะไร ?

ก. กามตัณหา	ข. ภาวตัณหา
ค. วิภวตัณหา	ง. ถูกทุกข้อ

๓๒. อริยมรรค ๘ ประการ กล่าวโดยสรุปคืออะไร ?

ก. ศีล	ข. สมาธิ
ค. ปัญญา	ง. ถูกทุกข้อ

๓๓. คนตระหนี่ ควรฟังอนุปุพพิกาใด ?

ก. ทานกถา	ข. สีลกถา
ค. สัคคกถา	ง. เนกขัมมานิสังสกถา

๓๔. คนโหดร้าย ควรฟังอนุปุพพิกาใด ?

ก. ทานกถา	ข. สีลกถา
ค. สัคคกถา	ง. เนกขัมมานิสังสกถา

๓๕. อนุปุพพิกาใด มีผลทำให้คนออกบวช ?

ก. ทานกถา	ข. สีลกถา
ค. สัคคกถา	ง. เนกขัมมานิสังสกถา

๓๖. คิหิปฏิบัติ หมายถึงข้อปฏิบัติของใคร ?

ก. คลุหัสถ์	ข. พระภิกษุ
ค. สามเณร	ง. แม่ชี

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. การทำสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งแรก จัดขึ้น ณ เมืองใด ?
  - ก. ราชคฤห์
  - ข. พาราณสี
  - ค. สาวัดถี
  - ง. ไทสาลี
๒. ประธานสงฆ์ทำปฐมสังคายนา คือพระเถระใด ?
  - ก. พระยสະ
  - ข. พระอุบาลี
  - ค. พระอานนท์
  - ง. พระมหากัสสปะ
๓. การทำปฐมสังคายนา หลังพุทธปรินิพพานแล้วกี่เดือน ?
  - ก. ๑ เดือน
  - ข. ๒ เดือน
  - ค. ๓ เดือน
  - ง. ๔ เดือน
๔. การทำปฐมสังคายนา มีพระอรหันต์เข้าร่วมประชุมกี่องค์ ?
  - ก. ๒๐๐ องค์
  - ข. ๓๐๐ องค์
  - ค. ๔๐๐ องค์
  - ง. ๕๐๐ องค์

๔๕. พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขในสัปดาห์ที่ ๑ ณ สถานที่ใด ?

ก. ต้นโพธิ์

ข. ต้นไทร

ค. ต้นจิก

ง. ต้นเกต

๔๖. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชาวพุทธควรปฏิบัติตนอย่างไร ?

ก. ถวายทาน

ข. รักษาศีล

ค. เจริญจิตภาวนา

ง. **ถูกทุกข้อ**

๔๗. พระภิกษุสงฆ์อธิษฐานเข้าอยู่จำพรรษาเป็นเวลากี่เดือน ?

ก. ๒ เดือน

ข. ๓ เดือน

ค. ๔ เดือน

ง. ๕ เดือน

๔๘. วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันในข้อใด ?

ก. มาฆบูชา

ข. วิสาขบูชา

ค. **เข้าพรรษา**

ง. ออกพรรษา

๔๙. วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เรียกว่าวันอะไร ?

ก. เข้าพรรษา

ข. ออกพรรษา

ค. **เทโวโรหนะ**

ง. ลอยกระทง

๕๐. วิปัติปฏิภาหยาะ สัพพะสัมปัตตีสัทธียา ... เป็นคำอาราธนาอะไร ?

ก. **พระปริตร**

ข. พระธรรม

ค. ศีล ๕

ง. ศีล ๘

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. หลักธรรมใด เป็นข้อปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับบุคคลเริ่มทำความดี ?
  - ก. ศีล
  - ข. สมาธิ
  - ค. ปัญญา
  - ง. ถูกทุกข้อ
๒. ความมีระเบียบวินัย จัดเข้าในข้อใด ?
  - ก. ทาน
  - ข. ศีล
  - ค. สมาธิ
  - ง. ปัญญา
๓. วัตถุประสงค์ของการรักษาศีล คือข้อใด ?
  - ก. สงบใจ
  - ข. ไม่ม่งมาย
  - ค. ฝึกกายวาจา
  - ง. ดับทุกข์
๔. เจตนางดเว้นจากข้อห้าม เพื่อไม่ละเมิดศีล เรียกว่าอะไร ?
  - ก. อาบัติ
  - ข. วิรัติ
  - ค. วินัย
  - ง. สิกขาบท

๕. ข้อใด เป็นการละเมิดศีลข้อที่ ๑ ?
- ก. ทำแท้ง
ข. ลักทรัพย์
ค. เสพยาบ้า
ง. ค้าประเวณี
๖. ข้อใด ไม่เข้าข่ายความผิดศีลข้อที่ ๑ ?
- ก. ทำให้ตาย
ข. ทำให้ลำบาก
ค. ทำให้บาดเจ็บ
ง. ทำให้เจ็บใจ
๗. การทำสัตว์ให้ได้รับความลำบากเดือดร้อน เรียกว่าอะไร ?
- ก. ทรกรรม
ข. โจรกรรม
ค. ฆาตกรรม
ง. บาปกรรม
๘. ศีลข้อที่ ๑ บัญญัติขึ้นเพื่อรักษาคุณค่าและหวงแหนสิ่งใด ?
- ก. ทรัพย์สิน
ข. ที่ดิน
ค. ชีวิต
ง. บ้าน
๙. ข้อใด อนุโลมเข้าในการทำปาณาติบาต ?
- ก. ทำให้บาดเจ็บ
ข. ทำให้พิการ
ค. ทำให้เสียโฉม
ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. ศีลข้อที่ ๒ บัญญัติขึ้นเพื่อมุ่งเน้นถึงความปลอดภัยในเรื่องใด ?
- ก. ชีวิตร่างกาย
ข. ทรัพย์สิน
ค. คู่ครอง
ง. สุขภาพ
๑๑. ข้อห้ามของศีลข้อที่ ๒ คือข้อใด ?
- ก. จับปลา
ข. ล่าสัตว์
ค. รับราชการ
ง. หากินทุจริต
๑๒. ข้อใด เป็นการละเมิดศีลข้อที่ ๒ เกิดจากทรัพย์สินของตน ?
- ก. เลี้ยงภาษี
ข. บุกรุกป่า
ค. รับสินบน
ง. เก็บส่วย

๑๓. ขายของออนไลน์แต่ส่งของไม่ตรงใบสั่ง เป็นโจรกรรมประเภทใด ?
- ก. ปลอม ข. ลวง
 ค. ลัก ง. ปล้น
๑๔. ข้อใด เป็นลักษณะอาการของคนไม่รักษาศีลข้อที่ ๒ ?
- ก. โหดร้าย ข. แอบขโมย
 ค. โกหก ง. เมาทูทุกวัน
๑๕. ศีลข้อที่ ๒ บัญญัติขึ้นเพื่อให้ทำความดีเรื่องใด ?
- ก. หากินสุจริต ข. ฝั้วเมียเดียว
 ค. เมตตาสัตว์ ง. รู้คุณคน
๑๖. กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี หมายถึงการไม่ทำผิดเรื่องใด ?
- ก. กฎหมาย ข. วัฒนธรรม
 ค. ประเพณี ง. ประเวณี
๑๗. หญิงผู้เป็นเหล่ากอของตน หมายถึงใคร ?
- ก. ลูกเลี้ยง ข. ลูกบุญธรรม
 ค. ลูกสาว ง. ลูกสะใภ้
๑๘. การละเมิดศีลข้อที่ ๓ ทำให้ครอบครัวแตกแยก ควรแก้ไขตามข้อใด ?
- ก. เลิกยาบ้า ข. เลิกบุหรี
 ค. เลิกเหล้า ง. เลิกเจ้าชู้
๑๙. การแสดงกิริยาอาการอันเป็นเท็จในศีลข้อที่ ๔ เรียกว่าอะไร ?
- ก. เท็จทางกาย ข. เท็จทางวาจา
 ค. เท็จทางใจ ง. ถูกทุกข้อ
๒๐. คำพูดลักษณะใด แม้ไม่เป็นความจริง ก็ไม่มีโทษแก่ผู้พูด ?
- ก. อ้าความ ข. เสริมความ
 ค. สับปลับ ง. สำคัญผิด

๒๑. มุสาประเภทใด เรียกว่ามารยา ?

ก. อวดวิชา

ข. อวดอ้าง

ค. แกล้งป่วย

ง. สาบาน

๒๒. เล่นนิทานไม่ใช่เรื่องจริง แต่ไม่ผิดศีลข้อ ๔ เพราะเหตุใด ?

ก. สำคัญผิด

ข. เป็นนิยาย

ค. เป็นโฆหาร

ง. พลังปาก

๒๓. ศีลข้อที่ ๕ บัญญัติขึ้นเพื่อให้หลีกเลี่ยงไม่เกี่ยวข้องกับอะไร ?

ก. สัตว์ร้าย

ข. ลักพาตัว

ค. การพนัน

ง. สิ่งเสพติด

๒๔. ข้อใด เป็นพฤติกรรมไม่ดีของคนละเมียดศีลข้อที่ ๕ ?

ก. ทำลายของ

ข. ทุบัติผู้อื่น

ค. ทะเลาะวิวาท

ง. ถูกทุกข้อ

๒๕. การไม่ให้ความสำคัญกับศีลข้อที่ ๕ ทำให้เกิดปัญหาใด ?

ก. ลักขโมย

ข. ค้ำมนุษย์

ค. ติดยาบ้า

ง. หากินทุจริต

๒๖. ผู้ปรารถนาจะรักษาศีลข้อที่ ๕ ในวันพระ ควรปฏิบัติตามข้อใด ?

ก. งดเหล้า

ข. เข้าวัด

ค. ทำบุญ

ง. ฟังเทศน์

๒๗. ข้อใด ไม่ใช่การงดเว้นจากข้อห้ามที่เรียกว่า วิรติ ?

ก. มังสวิรติ

ข. สมาทานวิรติ

ค. สมุจเฉทวิรติ

ง. สัมปัตตวิรติ

๒๘. สัมปัตตวิรติ เป็นการงดเว้นจากการละเมิดศีลของใคร ?

ก. คนทั่วไป

ข. คนถือศีล

ค. คนเห็นผี

ง. อริยบุคคล

๓๗. ลูกจ้างทำงานในหน้าที่ไม่ให้กับพร้อม เป็นความชอบธรรมเรื่องใด ?
ก. กิจการ	ข. บุคคล
ค. วัตถุ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. ผู้จะปฏิบัติตามกัลยาณธรรมข้อสัมมาอาชีวะ ต้องหลีกเลี่ยงข้อใด ?
ก. เรียกค่าไถ่	ข. ขายยาบ้า
ค. ตั้งบ่อนพนัน	ง. ถูกทุกข้อ
๓๙. ความสำรวมในกาม หมายถึงรู้จักยับยั้งควบคุมตนในเรื่องใด ?
ก. น้ำตาล	ข. อาหาร
ค. น้ำหนัก	ง. กามารมณ์
๔๐. สามีภรรยาเชื่อใจกัน เพราะปฏิบัติตามข้อใด ?
ก. ไม่ดื่มสุรา	ข. ไม่เจ้าชู้
ค. ไม่ทุจริต	ง. ไม่ติดพนัน
๔๑. พรารถนาจะสำรวมในกาม ควรหลีกเลี่ยงเรื่องใด ?
ก. เสพยาบ้า	ข. ค่าของเถื่อน
ค. ล่าสัตว์ป่า	ง. นอกใจคู่ครอง
๔๒. ความจริงใจต่อเพื่อน เป็นสัจจะประเภทใด ?
ก. ความเที่ยงธรรม	ข. ความซื่อตรง
ค. ความกตัญญู	ง. ความรักดี
๔๓. คนตรงไปตรงมาปราศจากอคติ เพราะมีสัจจะประเภทใด ?
ก. ความเที่ยงธรรม	ข. พุดจริง
ค. ทำจริง	ง. ถูกทุกข้อ
๔๔. ความกตัญญู ถือเป็นสัจจะประการหนึ่ง เช่นตัวอย่างใด ?
ก. รักพวกพ้อง	ข. เลี้ยงพ่อแม่
ค. ช่วยเหลือคน	ง. ยกย่องนาย

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

สุโข ปุณฺณสฺส อัจฉโย.

ความสั่งสมซึ่งบุญ นำสุขมาให้.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>บุญฉ่ำ โจเรหิ ทูหริ. บุญอันโจรนำไปไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>	<p>ททโต บุญฉ่ำ ปวทุตติ. เมื่อให้ บุญก็เพิ่มขึ้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย อุทาน</p>
<p>บุญฉ่ำ สุกข์ ชีวิตสงขยมหิ. บุญนำสุขมาให้ในเวลาสั้นชีวิต. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>ยัม เว เสวติ ตาทิส. คบคนเช่นใด ก็เป็นเช่นนั้น. คัมภีร์ที่มา : ว.ว.</p>
<p>สุโข หเว สปุริเสน สงคโม. สมาคมกับสัตบุรุษ นำสุขมาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก ทุกนิบาติ</p>	

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. วิธีการทำบุญในพระพุทธศาสนา เรียกว่าอะไร ?
  - ก. ทานมัย
  - ข. สීමมัย
  - ค. ภาวนามัย
  - ง. บุญกิริยาวัตต
๒. ชาวพุทธควรบำเพ็ญธรรมใด เพื่อให้เกิดบุญคือความสุข ?
  - ก. ทาน
  - ข. ศีล
  - ค. ภาวนา
  - ง. ถูกทุกข้อ
๓. บริจาคทรัพย์สิ่งของช่วยผู้ประสบอุทกภัย จัดเป็นบุญกิริยาวัตตใด ?
  - ก. ทานมัย
  - ข. สීමมัย
  - ค. ภาวนามัย
  - ง. ปัตติทานมัย
๔. ไม่นอกใจสามีภรรยาของตน จัดเป็นบุญกิริยาวัตตใด ?
  - ก. ทานมัย
  - ข. สීමมัย
  - ค. ภาวนามัย
  - ง. ปัตติทานมัย

๕. บันได ๓ ขั้นในการทำบุญ คือข้อใด ?
ก. ทานมัช	ข. สීමมัช
ค. ภาวนามัช	ง. ถูกทุกข้อ
๖. รุกขุมิ แปลว่าอะไร ?
ก. ความเจริญ	ข. ความเสื่อม
ค. ความเพียร	ง. ความไม่ลำเอียง
๗. สัตบุรุษ หมายถึงบุคคลเช่นไร ?
ก. คนดี	ข. คนมีความรู้
ค. คนพูดจาดี	ง. คนมีบุคลิกดี
๘. ในรุกขุมิธรรม ๔ สัปปริสสังเสวะ หมายถึงสำนวนไทยในข้อใด ?
ก. คบคนดี	ข. ฟังวจีโดยเคารพ
ค. นอบนบด้วยพินิจ	ง. ถูกทุกข้อ
๙. ในรุกขุมิธรรม ๔ สัทธิรมัมสสวณะ หมายถึงสำนวนไทยในข้อใด ?
ก. คบคนดี	ข. ฟังวจีโดยเคารพ
ค. นอบนบด้วยพินิจ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. ในรุกขุมิธรรม ๔ โยนิโสมนสิการ หมายถึงสำนวนไทยในข้อใด ?
ก. คบคนดี	ข. ฟังวจีโดยเคารพ
ค. นอบนบด้วยพินิจ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. ข้อใด เป็นความหมายของธัมมานุธัมมปฏิบัติ ?
ก. คบคนดี	ข. ฟังธรรม
ค. คิดไตร่ตรอง	ง. ลงมือปฏิบัติ
๑๒. ธรรมที่เป็นเสมือนล้อรถนำไปสู่จุดหมาย เรียกว่าอะไร ?
ก. รุกขุมิ ๔	ข. จักร ๔
ค. ปธาน ๔	ง. อธิษฐาน ๔

๑๓. ปฎิรูปเทศวาสะ แปลว่าอะไร ?
- ก. อยู่ในประเทศอันสมควร   ข. คบคนดี
ค. ตั้งตนดี   ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. ประเทศในคำว่า ปฎิรูปเทศวาสะ องค์ประกอบใดหาได้ยากที่สุด ?
- ก. มีความเจริญ   ข. มีคนดีมาก
ค. มีเศรษฐกิจดี   ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. คำว่า สัปปริสุปัสสยะ แปลว่าอะไร ?
- ก. คบสัตบุรุษ   ข. คบเพื่อน
ค. คบค้าสมาคม   ง. คบมิตรประเทศ
๑๖. อัตตสัมมาปณิธิ คือการตั้งตนไว้ชอบในอะไร ?
- ก. สุจริต   ข. เศรษฐกิจ
ค. สังคม   ง. การเมือง
๑๗. อัตตสัมมาปณิธิ เป็นข้อยืนยันว่าสังคมจะได้ต้องเริ่มที่ใคร ?
- ก. ตนเอง   ข. เพื่อน ๆ
ค. พ่อแม่   ง. ครูอาจารย์
๑๘. ปุพเพกตปุญญตา แปลสั้น ๆ ว่าอย่างไร ?
- ก. มีบุญเก่า   ข. มีบุญมาก
ค. มีบุญน้อย   ง. มีบุญแต่กรรมบัง
๑๙. จักร ๔ ข้อใด สำคัญที่สุด ?
- ก. อยู่ถีนดี   ข. คบคนดี
ค. ตั้งตนไว้ดี   ง. ทำบุญมาดี
๒๐. ผู้ปกครองหรือผู้นำควรงดเว้นอะไร จึงจะไม่เสียความยุติธรรม ?
- ก. อคติ   ข. อรติ
ค. มติ   ง. คติ

๒๑. ลำเอียงเพราะชอบ เรียกว่าอะไร ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๒๒. ลำเอียงเพราะไม่ชอบ เรียกว่าอะไร ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๒๓. ลำเอียงเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เรียกว่าอะไร ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๒๔. ลำเอียงเพราะเกรงกลัวอิทธิพล เรียกว่าอะไร ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๒๕. ข้อใด ไม่ใช่ข้อคติ ๔ ?
ก. ทุคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๒๖. ความรักทำให้เกิดอคติใดได้ ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๒๗. ผู้ที่ไม่ตกอยู่ในอำนาจของอคติ จะมีลักษณะเช่นใด ?
ก. มีเมตตา	ข. มีกรุณา
ค. มีมูทิตา	ง. มีความยุติธรรม
๒๘. ธรรมหมวดใด หมายถึงความเพียร ?
ก. วุฑฒิ ๔	ข. จักร ๔
ค. ปธาน ๔	ง. อิทธิบาท ๔

๒๙. เพียรระวังความชั่วไม่ให้เกิดขึ้นในจิตใจ จัดเป็นปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๐. เพียรละความชั่วที่เกิดขึ้นแล้ว จัดเป็นปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๑. เพียรสร้างความดี จัดเป็นปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๒. เพียรรักษาความดีที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมสิ้นไป จัดเป็นปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๓. ระวังชั่วกลัวความผิด เป็นความหมายของปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๔. ละความชั่วแต่ยังไม่ทำความดี เท่ากับยังไม่มีปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๕. รักษาความดีดุจเกลือรักษาความเค็ม เป็นความหมายของปธานใด ?
 ก. สัจวระปธาน ข. ปหานปธาน
 ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๓๖. ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจ เรียกว่าอะไร ?
 ก. วุฑฒิ ข. จักร
 ค. อธิษฐาน ง. ปธาน

๓๗. ผู้ที่อธิษฐานอะไรได้สำเร็จ ต้องมีธรรมใด ?
ก. ปัญญา	ข. สัจจะ
ค. จาคะ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. เหตุให้เกิดปัญญา มีอะไรบ้าง ?
ก. การศึกษา	ข. การพิจารณา
ค. ลงมือปฏิบัติ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๙. คนที่มีอธิษฐานธรรมข้อสัจจะ มีลักษณะเช่นไร ?
ก. ตั้งใจเรียน	ข. ตั้งใจทำงาน
ค. ตั้งใจทำดี	ง. ถูกทุกข้อ
๔๐. การละความเห็นแก่ตัว จัดเป็นอธิษฐานธรรมข้อใด ?
ก. ปัญญา	ข. สัจจะ
ค. จาคะ	ง. อุปสมะ
๔๑. นักเรียนนักศึกษาต้องมีธรรมหมวดใด จึงจะประสบความสำเร็จ ?
ก. วุฑฒิ	ข. จักร
ค. อิทธิบาท	ง. อธิษฐาน
๔๒. นักเรียนรักการเรียนมาเรียนไม่ขาด จัดว่ามีธรรมข้อใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๔๓. นักเรียนขยันอ่านหนังสือทำการบ้านส่งงาน จัดว่ามีธรรมข้อใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๔๔. นักเรียนสนใจอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน จัดว่ามีธรรมข้อใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา

๔๕. นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น เพราะมีธรรมข้อใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๔๖. ธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของพรหมหรือผู้ใหญ่ เรียกว่าอะไร ?
ก. วุฑฒิ	ข. จักร
ค. อิทธิบาท	ง. พรหมวิหาร
๔๗. นักเรียนมีความหวังดีต่อเพื่อน ๆ ได้ชื่อว่ามีธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๘. นักเรียนรู้สึกสงสารช่วยผู้ประสบอุทกภัย ได้ชื่อว่ามีธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๙. นักเรียนดีใจกับเพื่อน ๆ ที่สอบได้คะแนนดี ได้ชื่อว่ามีธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๕๐. นักเรียนไม่เข้าข้างเพื่อนที่ทำผิดระเบียบ ได้ชื่อว่ามีธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. หลังตรัสรู้ พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขสัปดาห์ที่ ๑ ได้ต้นไม้อะไร ?
  - ก. ต้นโพธิ์
  - ข. ต้นไทร
  - ค. ต้นเกด
  - ง. ต้นมะม่วง
๒. สัปดาห์ที่ ๓ สถานที่ที่พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข เรียกว่าอะไร ?
  - ก. อนิมิสเจดีย์
  - ข. รัตนฆรเจดีย์
  - ค. ปฐมเจดีย์
  - ง. รัตนจกรมเจดีย์
๓. สัปดาห์ที่ ๕ พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขได้ต้นไม้อะไร ?
  - ก. ต้นเกด
  - ข. ต้นไผ่
  - ค. ต้นโพธิ์
  - ง. ต้นไทร
๔. ต้นมูจลินท์ คือต้นอะไร ?
  - ก. ต้นโพธิ์
  - ข. ต้นไทร
  - ค. ต้นจิก
  - ง. ต้นมะม่วง

๕. สัปดาหฺ์ที่ ๗ เสด็จไปเสวยวิมุตตีสุขทางทิศใดของต้นศรีมหาโพธิ์ ?
ก. ทิศเหนือ	ข. ทิศใต้
ค. ทิศตะวันตก	ง. ทิศตะวันออก
๖. ตปุสสะและภัลลิกะได้พบพระพุทธเจ้า ขณะประทับใต้ต้นไม้ใด ?
ก. ต้นเกด	ข. ต้นไม้
ค. ต้นโพธิ์	ง. ต้นจิก
๗. ใครทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าให้ทรงแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์ ?
ก. เทวดา	ข. ท้าวสักกะ
ค. พระอินทร์	ง. ท้าวสหัมบดีพรหม
๘. พระพุทธเจ้าทรงเปรียบเทียบเวไนยสัตว์ด้วยดอกไม้อะไร ?
ก. ดอกมะลิ	ข. ดอกกุหลาบ
ค. ดอกพิกุล	ง. ดอกบัว
๙. บุคคลผู้มีปัญญาปานกลาง ตรงกับข้อใด ?
ก. อุกษมฺภิตฺถุญฺญ	ข. วิปจิตฺถุญฺญ
ค. เนยยะ	ง. ปทปฺรมะ
๑๐. เนยยะ คือบุคคลผู้พออนเนาะน้ำได้ เปรียบด้วยบัวชนิดใด ?
ก. บัวพั้นน้ำ	ข. บัวเสมอน้ำ
ค. บัวจมน้ำ	ง. บัวโนโคลนตม
๑๑. บุคคลอับปัญญาไม่สามารถจะรู้แจ้งธรรมได้ เปรียบด้วยบัวชนิดใด ?
ก. บัวพั้นน้ำ	ข. บัวเสมอน้ำ
ค. บัวจมน้ำ	ง. บัวโนโคลนตม
๑๒. บุคคลใด พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาว่าควรได้รับฟังธรรมก่อน ?
ก. สัณฺฑชัย	ข. ปัญจวัคคีย์
ค. อสิตดาบส	ง. อาหารดาบส

๑๓. พระพุทธเจ้าเลียบำเพ็ญทุกรกิริยา บุคคลกลุ่มใด ที่พระองค์ไป ?
- ก. ปัญจวัคคีย์   ข. ภัททวัคคีย์
ค. สหายพระยสชะ   ง. ชฎิล ๓ พี่น้อง
๑๔. ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ตั้งอยู่ในแคว้นอะไร ?
- ก. มคธ   ข. กาสี
ค. โภศล   ง. วัชชี
๑๕. พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาแก่บุคคลกลุ่มใด ?
- ก. ปัญจวัคคีย์   ข. ภัททวัคคีย์
ค. สหายพระยสชะ   ง. ชฎิล ๓ พี่น้อง
๑๖. พระเถระรูปใด เป็นสาวกองค์แรก ?
- ก. โภณฑัญญะ   ข. วัปปะ
ค. ภัททิยะ   ง. อัสนชิ
๑๗. เราได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เป็นคำพูดของใคร ?
- ก. เทวดา   ข. พรหม
ค. ปัญจวัคคีย์   ง. พระพุทธเจ้า
๑๘. ทางสายกลาง หมายถึงคำตอบในข้อใด ?
- ก. ปฐมปฏิบัติ   ข. มัชฌิมาปฏิบัติ
ค. ปัจฉิมาปฏิบัติ   ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. โภณฑัญญะ ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว ได้บรรลุอรุริยบุคคลชั้นใด ?
- ก. พระโสดาบัน   ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี   ง. พระอรหันต์
๒๐. เหล่านางบำเรอและบริวารปรากฏแก่สกุลบุตรเหมือนอะไร ?
- ก. หญิงชาววัง   ข. นางฟ้า
ค. นางงาม   ง. ซากศพ

๒๑. พระพุทธเจ้าได้พบกับกุลบุตรใด ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ?
ก. ยสะ	ข. อุบัติสสะ
ค. โกลีตะ	ง. กัสสปะ
๒๒. ยศกุลบุตร เป็นบุตรของเศรษฐีในเมืองใด ?
ก. ราชคฤห์	ข. ไทศาลี
ค. พาราณสี	ง. สาวตถี
๒๓. ที่นี้ขุนวายหนอ ที่นี้ขัดข้องหนอ เป็นคำพูดของใคร ?
ก. อุปกาชีวก	ข. โภณฑัญญะ
ค. อัสนธิ	ง. ยศกุลบุตร
๒๔. ยศกุลบุตรได้ฟังธรรมกถาใด จากพระพุทธเจ้า ?
ก. กถาวัตถุ	ข. เมตตากถา
ค. มงคลกถา	ง. อนุพุทธิกถา
๒๕. วิมล สุพาหุ ปุณณชิ และควัมปตี เป็นสหายของพระเถระใด ?
ก. พระยสะ	ข. พระกัสสปะ
ค. พระอนนท	ง. พระอุบาลี
๒๖. ชฎิล ๓ พี่น้อง ตั้งอาศรมอยู่ในแคว้นใด ?
ก. แคว้นมคธ	ข. แคว้นโกศล
ค. แคว้นกาสี	ง. แคว้นอวันตี
๒๗. ชฎิล ๓ พี่น้อง คนเล็กชื่อว่าอะไร ?
ก. อุรุเวลกัสสปะ	ข. นทีกัสสปะ
ค. คยากัสสปะ	ง. มหากัสสปะ
๒๘. ชฎิลท่านใด มีบริวาร ๓๐๐ คน ?
ก. อุรุเวลกัสสปะ	ข. นทีกัสสปะ
ค. คยากัสสปะ	ง. ถูกทุกข้อ

๓๗. พระเจ้าพิมพิสารสตั้บธรรมครั้งแรก บรรลุเป็นพระอรหันต์คนใด ?
- ก. พระโศตอานัน ข. พระสกาทาคามี
ค. พระอนาคามี ง. พระอรหันต์
๓๘. วัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา ชื่อว่าอะไร ?
- ก. วัดเชตวัน ข. วัดเวฬุวัน
ค. วัดถ้ำถ้ำวัน ง. วัดอัมพวัน
๓๙. กษัตริย์พระองค์ใด ทรงสร้างวัดแห่งแรกไว้ในพระพุทธศาสนา ?
- ก. พิมพิสาร ข. สุทโธทนะ
ค. อชาตศัตรู ง. ปเสนทิโกศล
๔๐. อุปติสสมาณพ เป็นชื่อเดิมของพระสาวกองค์ใด ?
- ก. พระยสะ ข. พระอานนท
ค. พระสารีบุตร ง. พระนันทะ
๔๑. อุปติสสคาม เป็นบ้านเกิดของใคร ?
- ก. โกลิตะ ข. ยสะ
ค. อานนท ง. อุปติสสะ
๔๒. มารดาของอุปติสสมาณพ ชื่อว่าอะไร ?
- ก. สารี ข. ปชาบดี
ค. โมคคัลลี ง. ยโสธรา
๔๓. อุปติสสมาณพ มีเพื่อนสนิทชื่อว่าอะไร ?
- ก. โกลิตสมาณพ ข. ปิงคิยมาณพ
ค. นันทมาณพ ง. สิงคาลกมาณพ
๔๔. นางโมคคัลลี เป็นมารดาของใคร ?
- ก. อุปติสสมาณพ ข. โกลิตมาณพ
ค. อานนท ง. นันทกุมาร

๔๕. อุปติสสะและโกณฑิยะ ดูอะไรแล้วเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ?

ก. ของสะสม

ข. สัตว์ป่า

ค. แม่น้ำ

ง. มหรสพ

๔๖. พระเถระองค์ใด แสดงธรรมแก่อุปติสสมาณพ ?

ก. พระอัสสชิ

ข. พระยสสะ

ค. พระนทีกัสสปะ

ง. พระคยาภัสสปะ

๔๗. พระสารีบุตร ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?

ก. มีฤทธิ์มาก

ข. มีปัญญามาก

ค. มีศรัทธามาก

ง. มีความรู้มาก

๔๘. พระโมคคัลลานะ ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?

ก. มีฤทธิ์มาก

ข. มีปัญญามาก

ค. มีลาภมาก

ง. มีศรัทธามาก

๔๙. พระอัครสาวกเบื้องขวา ชื่อว่าอะไร ?

ก. พระยสสะ

ข. พระนทีกัสสปะ

ค. พระสารีบุตร

ง. พระโมคคัลลานะ

๕๐. พระอัครสาวกเบื้องซ้าย ชื่อว่าอะไร ?

ก. พระยสสะ

ข. พระอานนท์

ค. พระสารีบุตร

ง. พระโมคคัลลานะ

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. นักเรียนฝึกตนตามข้อใด จึงจะมีชีวิตแบบเรียบง่าย ?
  - ก. เล่นกีฬา
  - ข. ฝึกลูกเสือ
  - ค. ฝึกเนตรนารี
  - ง. ถีอุโบสถ
๒. ข้อใด ควบคุมกายวาจาและขัดเกลากิเลสให้เบาบางลง ?
  - ก. ตักบาตร
  - ข. ถีอุโบสถ
  - ค. สวดมนต์
  - ง. ฟังเทศน์
๓. ในคัมภีร์ชาดก ลูกจ้างเศรษฐีได้เกิดเป็นพระราชกุมารด้วยสาเหตุใด ?
  - ก. ไหว้เจตีย์
  - ข. แจกทาน
  - ค. รักษาอุโบสถ
  - ง. ปิดทองพระ
๔. สิ่งควรเคารพบูชาสูงสุดในพระพุทธศาสนา คือข้อใด ?
  - ก. พระรัตนตรัย
  - ข. พระพุทธรูป
  - ค. ศาลพระภูมิ
  - ง. ต้นโพธิ์

๕. การรักษาอุโบสถศีลเกี่ยวข้องกับข้อใด ?
ก. ดูดวง	ข. เข้าทรง
ค. สรณคมน์	ง. นับถือผี
๖. การถึงไตรสรณะ หมายถึงการนับถืออะไร ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๗. การถึงไตรสรณะ หมายถึงนับถืออย่างไร ?
ก. เป็นเทพเจ้า	ข. เป็นที่พึ่ง
ค. เป็นของขลัง	ง. เป็นลัทธิ
๘. ข้อใด ทำให้ทุกคนเป็นพุทธศาสนิกชนโดยสมบูรณ์ ?
ก. ถือตัว	ข. ถือยศ
ค. ถือศักดิ์	ง. ถือสรณคมน์
๙. สรณคมน์ของพระอริยบุคคลไม่ขาดหรือเศร้าหมองด้วยเหตุใด ?
ก. หมตสงสัย	ข. หมตความผูกพัน
ค. หมตกังวล	ง. หมตห่วง
๑๐. ปุถุชนขาดข้อใด จึงเกิดความลังเลใจในพระรัตนตรัย ?
ก. ขันติ	ข. สัจจะ
ค. วิริยะ	ง. ปัญญา
๑๑. นักเรียนจะถึงไตรสรณคมน์ ด้วยการแสดงออกโดยวิธีใด ?
ก. ประนมมือ	ข. เปล่งวาจา
ค. ไหว้พระ	ง. กราบพระ
๑๒. ข้อใด ไม่ใช่วิธีถึงไตรสรณคมน์ ?
ก. ศึกษาคำสอน	ข. ปฏิบัติธรรม
ค. ถือโชคกลาง	ง. พุทธมามกะ

๑๓. ข้อใด มีความสำคัญในการรักษาอุโบสถศีล ?
ก. แต่งชุดขาว	ข. ถวายทาน
ค. รับประทานอาหาร	ง. สวดมนต์
๑๔. ข้อใด ไม่ใช่สาเหตุทำให้สรณคมน์ขาด ?
ก. เปลี่ยนศาสนา	ข. ให้ร้ายพระรัตนตรัย
ค. เสียชีวิต	ง. เจ็บป่วย
๑๕. สงสัยว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้จริงหรือไม่ มีผลต่อการถือสรณคมน์อย่างไร ?
ก. เศร้าหมอง	ข. ไม่สมบูรณ์
ค. บกพร่อง	ง. ขาดทันที
๑๖. ข้อใด เป็นความเข้าใจผิดเรื่องพระรัตนตรัย ?
ก. เป็นเทพเจ้า	ข. ให้โชคลาภ
ค. ช่วยแก้กรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. คนที่นับถือพระรัตนตรัย ไม่ควรเชื่อเรื่องใด ?
ก. เชื่อบุญ	ข. เชื่อบาป
ค. เชื่อไสยศาสตร์	ง. เชื่อผลกรรม
๑๘. ข้อใด ถือว่าขาดความเคารพในพระรัตนตรัย ?
ก. ไม่สวดมนต์	ข. ไม่ทำบุญ
ค. ไม่ฟังเทศน์	ง. ไม่เอื้อเฟื้อ
๑๙. นักเรียนพูดคุยกันในขณะฟังเทศน์ ถือว่าขาดความเคารพในข้อใด ?
ก. พระพุทธเจ้า	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๒๐. นักเรียนตีเตียนพระภิกษุผู้ปฏิบัติดี ถือว่าขาดความเคารพในข้อใด ?
ก. พระพุทธเจ้า	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. การรักษาอุโบสถศีลในวันพระของคนทั่วไป ตรงกับข้อใด ?
ก. ศีล ๘	ข. ศีล ๕
ค. ศีลสามเณร	ง. ศีลพระภิกษุ
๒๒. การรักษาอุโบสถศีล นักเรียนต้องระมัดระวังเรื่องใด ?
ก. กาย	ข. วาจา
ค. ใจ	ง. กาย วาจา
๒๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๑ นักเรียนต้องงดเว้นเรื่องใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักทรัพย์
ค. พุดปด	ง. ดื่มเหล้า
๒๔. ข้อใด ถือว่าทำผิดอุโบสถศีลข้อที่ ๑ ?
ก. ตบยุง	ข. ชังนก
ค. ชนไก่	ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๒ นักเรียนต้องงดเว้นเรื่องใด ?
ก. ตกปลา	ข. ชกต่อย
ค. ขโมยของ	ง. เล่นเกมส์
๒๖. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๔ นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ?
ก. ไม่พูดคำหยาบ	ข. ไม่พูดส่อเสียด
ค. ไม่พูดโกหก	ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. การพูดไม่ตรงความจริงในอุโบสถศีลข้อที่ ๔ เรียกว่าอะไร ?
ก. พุดปด	ข. พุดลามปาม
ค. พุดหยาบคาย	ง. พุดเหลวไหล
๒๘. ข้อใด เป็นความผิดในการรักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๕ ?
ก. ทาแป้ง	ข. ดื่มน้ำอัดลม
ค. สูบกัญชา	ง. เคี้ยวหมากฝรั่ง

๒๙. สิ่งต้องห้ามในอุโบสถศีลข้อที่ ๕ นอกจากสุราเมรัย คืออะไร ?

ก. ยาบ้า

ข. ยาตม

ค. ยาหม่อง

ง. ยาหอม

๓๐. อุโบสถศีลข้อที่ ๖ นักเรียนต้องกินอาหารให้เสร็จก่อนเวลาใด ?

ก. เช้ามีด

ข. เที่ยงวัน

ค. บ่าย

ง. ค่ำ

๓๑. อุโบสถศีลข้อที่ ๖ หลังเที่ยงวันถึงรุ่งอรุณของวันใหม่ เรียกว่าอะไร ?

ก. ชั่วโมง

ข. เวลา

ค. กาล

ง. วิกาล

๓๒. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๗ นักเรียนควรงดทำอะไร ?

ก. กวาดบ้าน

ข. ทำการบ้าน

ค. ร้องเพลง

ง. อาบน้ำ

๓๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ ห้ามนักเรียนใช้อะไร ?

ก. เครื่องสำอางค์

ข. ยาแก้คัน

ค. แป้งแก้คัน

ง. ยาหม่อง

๓๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๘ ฝึกตนเพื่อตัดความกังวลในเรื่องใด ?

ก. การกิน

ข. การเดิน

ค. การยืน

ง. การนั่งนอน

๓๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๘ ฝึกตนเพื่อไม่ให้ติดความสบายในเรื่องใด ?

ก. การกิน

ข. การนอน

ค. การเล่น

ง. การเรียน

๓๖. อุโบสถศีลข้อที่ ๘ ไม่นอญูชาติให้ผู้รักษานอนบนที่นอนชนิดใด ?

ก. ที่นอนสูงใหญ่

ข. ที่นอนยัดนุ่น

ค. ที่นอนยัดสำลี

ง. ญุกทุกข้อ

๔๕. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ในขณะที่รักษาอุโบสถศีล ?
ก. คุยกัโศรศัพท	ข. ตั้งใจใส่ใจ
ค. เล่นกับเพื่อน	ง. นั่งหลับ
๔๖. กิจกรรมใด นักเรียนควรทำเสริมนอกจากรักษาอุโบสถศีล ?
ก. สวดมนต์	ข. นั่งสมาธิ
ค. ฟังเทศน์	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. โคपालกอุโบสถ เปรียบผู้รักษาเหมือนคนเลี้ยงสัตว์ประเภทใด ?
ก. แกะ	ข. วัว
ค. ช้าง	ง. ม้า
๔๘. การรักษาอุโบสถศีล ได้รับบุญมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับใคร ?
ก. พ่อแม่	ข. ครู
ค. พระอาจารย์	ง. ตนเอง
๔๙. นักเรียนรักษาอุโบสถศีลในวันพระ ถือว่าปฏิบัติตามคำสอนของใคร ?
ก. พระพุทธเจ้า	ข. พระสงฆ์
ค. พระสารีบุตร	ง. พระเทวทัต
๕๐. นักเรียนตั้งใจรักษาอุโบสถศีล ตายแล้วไปเกิดเป็นอะไร ?
ก. ยักษ์	ข. เปเรต
ค. อสุรกาย	ง. เทวดา

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

อ.ป.เกษปิ เมธาวี

ปากแฉุน วิจักขโณ

สมุฏฐาเปติ อุตตานี

อ.ณัฐ อคคิวิ สุนทรณี.

ผู้มีปัญหาเฉลียวฉลาด ย่อมตั้งตนด้วยต้นทุนเม็น้อย เหมือนคน
ก่อไฟน้อยขึ้นฉนั้น.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>โย จ ปุพเพ ปมชชิตวา ปจฉา โส นปมชชติ โสมี โลกั ปภาเสติ อพฺภา มุตโต ว จนฺทิมา. เมื่อก่อนประมาท ภายหลังไม่ประมาท เขาเชื่อว่ายัง โลกนี้ให้สว่าง เหมือนพระจันทร์ พ้นจากเมฆหมอก ฉะนั้น. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>	<p>ยลฺหิ กิจจํ ตทปวิฑฺธํ อกิจจํ ปน กยฺริติ อุนฺนพานํ ปมตฺตานํ เตสํ วทตฺตนติ อาสวา. คนทอดทิ้งกิจที่ควรทำ ไปทำกิจที่ไม่ควรทำ เมื่อเขา ถือตัวมัวประมาท อาสวะย่อมเจริญ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ยสฺส ปาปํ กตํ กมฺมํ กุสเลน ปทียติ โสมี โลกั ปภาเสติ อพฺภา มุตโตว จนฺทิมา. ผู้ใดทำกรรมชั่วแล้ว ละเสียได้ด้วยกรรมดี ผู้นั้นย่อม ยังโลกนี้ให้สว่างเหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอกฉะนั้น. คัมภีร์ที่มา : มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์</p>	<p>อฏฺฐาตา กมฺมเธยฺเยสฺส อปฺปมตฺโต วิธานวา สมํ กปฺเปติ ชีวิตํ สมภตํ อนุรกฺขติ. ผู้ขยันในหน้าที่การงาน ไม่ประมาท เข้าใจจัดการ เลี้ยงชีวิตพอสมควร จึงรักษาทรัพย์ที่หามาได้. คัมภีร์ที่มา : อังคุตตรนิกาย อฏฺฐกนิบาต</p>
<p>ยาทิสฺสํ กุรุเต มิตฺตํ โสปี ตาทิสโก โทติ คบคนเช่นใดเป็นมิตร และสมคบคนเช่นใด เขาก็เป็นคนเช่นนั้น เพราะการอยู่ร่วมกันย่อมเป็นเช่นนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก วิสดีนินบาต</p>	

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ปิฎก หมายถึงอะไร ?
  - ก. คัมภีร์
  - ข. หลักสูตร
  - ค. ตำรานาน
  - ง. วรรณคดี
๒. อacarivinnay หมายถึงวินัยของใคร ?
  - ก. ภิกษุ
  - ข. สามเณร
  - ค. ขรราวาส
  - ง. พระสงฆ์
๓. ปิฎกใด ที่ยกบุคคลขึ้นแสดงเป็นตัวอย่างเพื่อให้เข้าใจง่าย ?
  - ก. พระวินัย
  - ข. พระสูตร
  - ค. พระอภิธรรม
  - ง. ถูกทุกข้อ
๔. พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญพุทธจริยา ๓ ประการ เป็นเวลากี่ปี ?
  - ก. ๒๙ ปี
  - ข. ๓๕ ปี
  - ค. ๔๕ ปี
  - ง. ๘๐ ปี

๑๓. การพิจารณาเห็นว่าสิ่งทั้งปวงไม่เที่ยงแท้ถาวร จัดเป็นสิกขาใด ?
- ก. อธิศีลสิกขา   ข. อธิจิตตสิกขา
ค. อธิปัญญาสิกขา   ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. ปฏิบัติตามหลักสิกขาใด จึงจะกำจัดกิเลสอย่างละเอียดได้ ?
- ก. อธิศีลสิกขา   ข. อธิจิตตสิกขา
ค. อธิปัญญาสิกขา   ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. ลักษณะที่มีเสมอกันในบุคคลทุกคนชั้น เรียกว่าอะไร ?
- ก. อนิจจตา   ข. ทุกขตา
ค. อนัตตตา   ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. ความหิวเป็นสิ่งที่ทนได้ยาก จัดเป็นสามัญญลักษณะใด ?
- ก. อนิจจตา   **ข. ทุกขตา**
ค. อนัตตตา   ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. สภาพที่มีใช้ตัวตนเราเขา จัดเป็นสามัญญลักษณะใด ?
- ก. อนิจจตา   ข. ทุกขตา
ค. อนัตตตา   ง. ถูกทุกข้อ
๑๘. อปีสสเสนธรรม พิจารณาแล้วควรทำอย่างไร ?
- ก. อตกลิ้น   ข. เว้น
ค. บรรเทา   ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. เมื่อเกิดความร้อนหนาวหิวกระหาย พิจารณาแล้วควรทำอย่างไร ?
- ก. บริโภค   **ข. อตกลิ้น**
ค. เว้น   ง. บรรเทา
๒๐. พิจารณาแล้วต้องเว้น ควรใช้ในเรื่องใด ?
- ก. คบอันธพาล   ข. เล่นการพนัน
ค. เสพสิ่งเสพติด   ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. การแสดงธรรมที่อาจเปรียบได้กับการเดินที่ละก้าว เรียกว่าอะไร ?
ก. อนุพุพพิทถา	ข. ไตรลักษณ์
ค. อิทธิบาท	ง. อนัตตลักษณ์สูตร
๓๐. กถาใด ช่วยลดอาชญากรรมด้านร่างกายและทรัพย์สินในสังคมได้ ?
ก. ทานกถา	ข. สीलกถา
ค. สัคคกถา	ง. กามาทีนวกถา
๓๑. กถาใด ช่วยลดอาชญากรรมทางเพศในสังคมได้ ?
ก. ทานกถา	ข. สीलกถา
ค. สัคคกถา	ง. กามาทีนวกถา
๓๒. กถาใด แสดงถึงผลดีของการไม่หมกมุ่นในกามคุณ ?
ก. ทานกถา	ข. สीलกถา
ค. สัคคกถา	ง. เนกขัมมานิสังสกกถา
๓๓. อุปสรรคที่ขัดขวางไม่ใ้บุคคลประสบความสำเร็จ เรียกว่าอะไร ?
ก. มาร	ข. ทุจริต
ค. อคติ	ง. อกุศลมูล
๓๔. ชั้นธมาร หมายถึงอะไร ?
ก. ชั้นธ ๒	ข. ชั้นธ ๓
ค. ชั้นธ ๔	ง. ชั้นธ ๕
๓๕. บุคคลถูกรมารใดครอบงำ จึงทุจริตคอร์รัปชั่น ?
ก. กิเลสมาร	ข. ชั้นธมาร
ค. มัจจุมาร	ง. อภิสังขารมาร
๓๖. ในระดับสังคมจะชนะมารได้ ด้วยการบำเพ็ญธรรมใด ?
ก. เบญจศีล	ข. เมตตาทา
ค. กรุณา	ง. มุทิตา

๓๗. ทิวทัศน์มิกัดลประโยชน์ หมายถึงประโยชน์ในชาติไหน ?
 ก. อดีตชาติ **ข. ชาติปัจจุบัน**
 ค. ชาติหน้า **ง. ชาติต่อๆ ไป**
๓๘. ข้อใด จัดเป็นอารักขสัมปทา ?
 ก. ขยันหา **ข. รักษาดี**
 ค. มีกัลยาณมิตร **ง. เลี้ยงชีวิตพอเพียง**
๓๙. อันเพื่อนดีมีหนึ่งถึงจะน้อย ดีกว่าร้อยเพื่อนคิดริษยา ตรงกับข้อใด ?
 ก. อุฏฐานสัมปทา **ข. อารักขสัมปทา**
ค. กัลยาณมิตตตา **ง. สมชีวิตา**
๔๐. หลักเศรษฐกิจพอเพียง จัดเป็นทิวทัศน์มิกัดลประโยชน์ข้อใด ?
 ก. อุฏฐานสัมปทา **ข. อารักขสัมปทา**
 ค. กัลยาณมิตตตา **ง. สมชีวิตา**
๔๑. สัมปรายิกัดลประโยชน์ หมายถึงประโยชน์ในชาติไหน ?
 ก. ชาติอดีต **ข. ชาติปัจจุบัน**
ค. ชาติหน้า **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๒. เชื่อว่าทำดีผลไม่เป็นชั่ว ทำชั่วผลไม่เป็นดี จัดเป็นสัมปทาใด ?
ก. สัทธาสัมปทา **ข. สीलสัมปทา**
 ค. จาคสัมปทา **ง. ปัญญาสัมปทา**
๔๓. การสมาทานปฏิบัติตามศีล ๕ จัดเป็นสัมปทาใด ?
 ก. สัทธาสัมปทา **ข. สीलสัมปทา**
 ค. จาคสัมปทา **ง. ปัญญาสัมปทา**
๔๔. ในทิส ๖ มารดาบิดา จัดเป็นทิสใด ?
ก. ทิสเบื้องหน้า **ข. ทิสเบื้องขวา**
 ค. ทิสเบื้องซ้าย **ง. ทิสเบื้องบน**

๔๕. มรดกตกทอดจากพ่อแม่ที่สำคัญที่สุด คืออะไร ?
ก. ทรัพย์สิน	ข. ที่ดิน
ค. ที่พักอาศัย	ง. ชีวิต
๔๖. บุตรีธิดา ควรตอบแทนคุณมารดาบิดาด้วยวิธีใด ?
ก. เลี้ยงกาย	ข. เลี้ยงใจ
ค. เป็นลูกที่ดี	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. ควรแสดงความเคารพต่อทิศเบื้องขวาคือครูอาจารย์ด้วยวิธีใด ?
ก. ยืนต้อนรับ	ข. เชื้อฟั่ง
ค. ตั้งใจศึกษา	ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. สามีพึงปฏิบัติหน้าที่ต่อปัจฉิมทิศคือภรรยาอย่างไร ?
ก. ยกย่อง	ข. ไม่ดูหมิ่น
ค. ไม่นอกใจ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. ภรรยาพึงปฏิบัติต่อสามีอย่างไร ?
ก. ดูแลญาติสามี	ข. ดูแลทรัพย์สิน
ค. ไม่นอกใจ	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. บุคคลควรปฏิบัติต่ออุปัชฌิมทิศคือพระภิกษุสามเณรอย่างไร ?
ก. พูตดีกับท่าน	ข. ทำดีกับท่าน
ค. อุปถัมภ์ด้วยปัจจัย ๔	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ปิณฑลิ เป็นชื่อเดิมของพระเถระใด ?
  - ก. พระวัปปะ
  - ข. พระสีวลี
  - ค. พระอุบาลี
  - ง. พระมหากัสสปะ
๒. บิดาของปิณฑลิมาณพ เกิดในวาระใด ?
  - ก. กษัตริย์
  - ข. พราหมณ์
  - ค. แพศย์
  - ง. ศูทร
๓. ปิณฑลิมาณพแต่งงานขณะมีอายุกี่ปี ?
  - ก. ๑๖ ปี
  - ข. ๑๘ ปี
  - ค. ๑๙ ปี
  - ง. ๒๐ ปี
๔. ปิณฑลิมาณพแต่งงานแล้ว ไม่ยินดีในเรื่องใด ?
  - ก. โชคชะตา
  - ข. กามารมณ์
  - ค. อาชีพการงาน
  - ง. ทรัพย์สมบัติ

๕. ปีพหลิมานพได้พบเห็นอะไร จึงเกิดความเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า ?
- ก. บุคลิก ข. รูปร่าง
- ค. พระรัศมี ง. สง่างามและสงบ
๖. พระมหากัสสปะ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
- ก. บริวารมาก ข. ตาทิพย์
- ค. ทรงรุดงค์ ง. แสดงธรรมพิสดาร
๗. พระมหากัสสปะเป็นประธานทำสังคายนา ณ สถานที่ใด ?
- ก. วัดเชตวัน ข. วัดเวฬุวัน
- ค. ถ้ำสุกรขาตา ง. ถ้ำสัตตบพณ
๘. พระมหากัสสปะ เป็นประธานในการทำสังคายนาครั้งที่เท่าไร ?
- ก. ครั้งที่ ๑ ข. ครั้งที่ ๒
- ค. ครั้งที่ ๓ ง. ครั้งที่ ๔
๙. พระมหากัสสปะนิพพาน ขณะมีอายุกี่ปี ?
- ก. ๘๐ ปี ข. ๙๐ ปี
- ค. ๑๐๐ ปี ง. ๑๒๐ ปี
๑๐. พระมหากัจจายนะ เดิมชื่อว่ากัญจนะ เพราะเหตุใด ?
- ก. ผิวดำแดง ข. ผิวขาว
- ค. ผิวเหลือง ง. ผิวเหมือนทองคำ
๑๑. พระมหากัจจายนะ เป็นชาวเมืองใด ?
- ก. ราชคฤห์ ข. พาราณสี
- ค. สาวัตถิ ง. อุชเชณี
๑๒. พระมหากัจจายนะ ก่อนออกบวชท่านสำเร็จการศึกษาด้านใด ?
- ก. ไตรสิกขา ข. ไตรลักษณ์
- ค. ไตรเทพ ง. ไตรเทพ

๑๓. พระมหากัจจายนะ ก่อนออกบวชเคยทำงานตำแหน่งอะไร ?
 ก. ทหาร
 ข. บุโรหิต
 ค. แพทย์
 ง. ช่างทำอาวุธ
๑๔. กษัตริย์พระองค์ใด ส่งกัจจายนะไปทูลเชิญพระพุทธเจ้า ?
 ก. สุทโธทนะ
 ข. จันทรปัชโชติ
 ค. พิมพิสาร
 ง. อชาตศัตรู
๑๕. พระมหากัจจายนะ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
 ก. มีฤทธิ์
 ข. ทรงรุดงค์
 ค. มีลาภมาก
 ง. อธิบายความย่อให้พิสดาร
๑๖. เจ้าชายอานนท์ ประสูติที่เมืองใด ?
 ก. กบิลพัสดุ์
 ข. พาราณสี
 ค. ราชคฤห์
 ง. สาวัดถี
๑๗. เจ้าชายอานนท์ประสูติตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนอะไร ?
 ก. เดือน ๓
 ข. เดือน ๖
 ค. เดือน ๘
 ง. เดือน ๑๒
๑๘. เจ้าชายอานนท์ เป็นพระโอรสของกษัตริย์พระองค์ใด ?
 ก. สุทโธทนะ
 ข. สุกโกทนะ
 ค. อมิโตทนะ
 ง. โธโตทนะ
๑๙. พระอานนท์บรรลุพระโสดาปัตติผล เพราะฟังธรรมจากใคร ?
 ก. พระอัสสชิ
 ข. พระวปปะ
 ค. พระภัททิยะ
 ง. พระปุลณมันตานีบุตร
๒๐. พระอานนท์ได้รับเลือกเป็นพุทธอุปัฏฐาก เพราะเหตุใด ?
 ก. มีสติปัญญาดี
 ข. รอบคอบ
 ค. เป็นพระญาติ
 ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. พระอานนท์ ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
- ก. มีปัญญามาก   ข. มีฤทธิ์มาก
ค. มีบริวารมาก   ง. เป็นพหูสูตร
๒๒. คราวปฐมสังคายนา พระอานนท์ทำหน้าที่วิสัชนาเรื่องใด ?
- ก. พระวินัย   ข. พระสูตร
ค. พระสูตรและพระอภิธรรม   ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. พระอานนท์นิพพาน ณ ที่ใด ?
- ก. บนแม่น้ำ   ข. บนอากาศ
ค. บนภูเขา   ง. บนพื้นดิน
๒๔. พระอานนท์นิพพานแล้ว อัฐิธาตุตกลงบนพื้นดิน ๒ ผังแม่น้ำใด ?
- ก. โรหิณี   ข. คงคา
ค. ยมuna   ง. สินธุ
๒๕. พระอุบาลี เป็นบุตรนายช่างใด ?
- ก. ช่างทอผ้า   ข. ช่างทำอาวุธ
ค. ช่างทำทอง   ง. ช่างตัดผม
๒๖. เหล่าชัฏตียกุมารขอพระพุทธเจ้าให้บวชอุบาลีก่อน เพราะเหตุใด ?
- ก. เพื่อลดมานะ   ข. อายุมากกว่า
ค. เป็นที่เคารพ   ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. พระอุบาลี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
- ก. ทรงพระสูตร   ข. ทรงพระวินัย
ค. มีฤทธิ์มาก   ง. มีปัญญามาก
๒๘. ในคราวปฐมสังคายนา พระอุบาลีได้รับเลือกให้วิสัชนาเรื่องใด ?
- ก. พระวินัย   ข. พระสูตร
ค. พระอภิธรรม   ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. พระสีวลี เกิดในวรรณะใด ?

ก. กษัตริย์

ข. พราหมณ์

ค. แพศย์

ง. ศูทร

๓๐. สีวลีกุมาร เป็นพระโอรสของพระนางใด ?

ก. พิมพา

ข. สุปปวาสา

ค. กิสาโคตมี

ง. สิริมหามายา

๓๑. สีวลีกุมารอยู่ในครรภ์เป็นเวลานาน ทำให้พระมารดาได้รับผลอย่างไร ?

ก. มีลาภมาก

ข. คลอดง่าย

ค. ปลอดภัย

ง. ถูกทุกข้อ

๓๒. พระสีวลี ได้รับการบวชจากใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระสารีบุตร

ค. พระอุบาลี

ง. พระอานนท์

๓๓. พระสีวลี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?

ก. ทรงดูดงค์

ข. มีปัญญามาก

ค. มีฤทธิ์มาก

ง. มีลาภมาก

๓๔. ราหุลกุมาร มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถะในฐานะใด ?

ก. พระโอรส

ข. พระนัดดา

ค. พระอนุชา

ง. พระเชษฐา

๓๕. ราหุลกุมารบรรพชา ขณะมีพระชันษาเท่าไร ?

ก. ๕ ขวบ

ข. ๖ ขวบ

ค. ๗ ขวบ

ง. ๘ ขวบ

๓๖. พระราหุล ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?

ก. ไคร์ในมาน

ข. ใฝ่การศึกษา

ค. ถือดูดงค์

ง. สันโดษ

๔๕. วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ตรงกับวันใด ?
ก. มาฆบูชา	ข. วิสาขบูชา
ค. อัญฐมีบูชา	ง. อาสาฬหบูชา
๔๖. วันวิสาขบูชา เป็นวันน้อมระลึกถึงพระรัตนะใด ?
ก. พุทธรัตนะ	ข. ธรรมรัตนะ
ค. สังฆรัตนะ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. วันอัญฐมีบูชา มีความสำคัญเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ?
ก. ประสูติ	ข. ตรัสรู้
ค. ปรีนิพพาน	ง. ถวายพระเพลิง
๔๘. วันอัญฐมีบูชา มีขึ้นหลังพุทธปรินิพพานกี่วัน ?
ก. ๕ วัน	ข. ๗ วัน
ค. ๘ วัน	ง. ๑๕ วัน
๔๙. พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาภันต์แรกในวันใด ?
ก. มาฆบูชา	ข. วิสาขบูชา
ค. อัญฐมีบูชา	ง. อาสาฬหบูชา
๕๐. วันอาสาฬหบูชา พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาชื่อว่าอะไร ?
ก. ัมมจักกัปปวัตตนสูตร	ข. มงคลสูตร
ค. รัตนสูตร	ง. อัคคัญญสูตร

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. อุโบสถศีลปลูกฝังให้ผู้ปฏิบัติมีชีวิตเช่นไร ?
  - ก. เต็ดเต๋ียว
  - ข. เจ้าระเบียบ
  - ค. เข้ากับคนง่าย
  - ง. เรียบง่าย
๒. ข้อปฏิบัติใด ตรงกับอุโบสถก่อนพุทธกาล ?
  - ก. อดนอน
  - ข. อดยา
  - ค. อดอาหาร
  - ง. อดน้ำ
๓. พระพุทธเจ้าทรงให้ชาวพุทธประชุมกันในวันพระ เพื่อประโยชน์ใด ?
  - ก. ถวายทาน
  - ข. ฟังธรรม
  - ค. กวาดวัด
  - ง. พบปะกัน
๔. ข้อใด ไม่มีในการรักษาอุโบสถก่อนพุทธกาล ?
  - ก. รับสรณคมน์
  - ข. ขอศีล
  - ค. รักษาศีล
  - ง. อดอาหาร

๕. การรักษาอุโบสถ เป็นการสังฆสมบุญกุศลของใคร ?
ก. ภิกษุ
ข. สามเณร
ค. นักพรต
ง. ผู้ครองเรือน
๖. คำว่า อุโบสถ หมายถึงข้อใด ?
ก. การเข้าสมาธิ
ข. การเข้าจำ
ค. การเข้าวัด
ง. การเข้าพรรษา
๗. ข้อใด เป็นการรักษาอุโบสถที่ไม่ตรงจุดประสงค์ ?
ก. ละบาป
ข. เพิ่มบุญ
ค. ชัดเกล้ากิเลส
ง. แก้เคราะห์กรรม
๘. พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงกำหนดให้รักษาอุโบสถในวันใด ?
ก. ๔ ค่ำ
ข. ๘ ค่ำ
ค. ๑๔ ค่ำ
ง. ๑๕ ค่ำ
๙. การรักษาอุโบสถเป็นการปฏิบัติตามข้อใด ?
ก. พุทธบัญญัติ
ข. รัฐธรรมนูญ
ค. กฎหมาย
ง. กฎโรงเรียน
๑๐. นักเรียนควรถึงไตรสรณคมน์ในฐานะอะไร ?
ก. เป็นที่พึ่ง
ข. สิ่งศักดิ์สิทธิ์
ค. ให้โชคลาภ
ง. แก้กรรม
๑๑. ไตรสรณคมน์ คือการถึงสรณะ ๓ มีความหมายตามข้อใด ?
ก. เข้าใกล้
ข. อยู่ใกล้
ค. นั่งใกล้
ง. นับถือ
๑๒. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เรียกรวมกันว่าอะไร ?
ก. พระรัตนตรัย
ข. พระประธาน
ค. พระประจำวัน
ง. พระบูชา

๒๙. การปฏิบัติตนให้ถูกตามคำสอนพระพุทธเจ้า สรรคมงคลจะเป็นเช่นไร ?

ก. ขาด

ข. เศร้าหมอง

ค. บริสุทธิ์

ง. ถูกทุกข้อ

๓๐. อุโบสถศีล เมื่อข้อใดข้อหนึ่งขาด จะมีผลอย่างไร ?

ก. ขาดทุกข้อ

ข. ขาดบางข้อ

ค. ขาดข้อเดียว

ง. ขาดทีละข้อ

๓๑. องค์ประกอบใด ทำให้อุโบสถศีลข้อที่ ๑ ขาด ?

ก. สัตว์มีชีวิต

ข. เจตนาฆ่า

ค. พยายามฆ่า

ง. สัตว์นั้นตาย

๓๒. องค์ประกอบใด ทำให้อุโบสถศีลข้อที่ ๒ ขาด ?

ก. มีเจ้าของ

ข. ลักขของมาได้

ค. คนซื้อ

ง. กลืนลงคอ

๓๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ ขาดลงเพราะประพฤตินิสัยเรื่องใด ?

ก. กามารมณ์

ข. ดิตเกมส์

ค. ดิตกัญชา

ง. ดิตเพื่อน

๓๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ฝึกให้เป็นคนมีนิสัยเช่นไร ?

ก. ง่ายง่าย

ข. นอนง่าย

ค. ไม่ถือตัว

ง. พุดจริง

๓๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๕ ป้องกันนักเรียนให้ห่างไกลจากอะไร ?

ก. หนีเรียน

ข. พนันบอล

ค. เล่นเกมส์

ง. สิ่งเสพติด

๓๖. เมื่อนักเรียนรักษาอุโบสถศีล ต้องงดเครื่องดื่มประเภทใด ?

ก. น้ำผลไม้

ข. โกโก้

ค. เหล้า

ง. กาแฟ

๔๕. ขณะรักษาอุโบสถศีล นักเรียนควรระมัดระวังอะไร ?
ก. ไม่ให้ศีลขาด	ข. ไม่ให้เครียด
ค. ไม่ให้วังง	ง. ไม่ให้หลับ
๔๖. ขณะรักษาอุโบสถศีล นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?
ก. นิ่งเล่น	ข. เล่นโทรศัพท์
ค. เล่นเกมส์	ง. นั่งสมาธิ
๔๗. อุโบสถประเภทใด เป็นการปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไร้ประโยชน์ ?
ก. โคपालกอุโบสถ	ข. นิคคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. อุโบสถประเภทใด เป็นการเลือกปฏิบัติตามความพอใจของตน ?
ก. โคपालกอุโบสถ	ข. นิคคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. การรักษาอุโบสถศีลจะได้บุญและอานิสงส์มาก เพราะทำตามข้อใด ?
ก. เว้นข้อห้าม	ข. เว้นทำผิด
ค. เว้นทำบาป	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. ข้อใด เป็นสาเหตุให้การรักษาอุโบสถศีลในพระพุทธศาสนาเสื่อมสูญ ?
ก. คนเกิดน้อย	ข. คนแก่มีน้อย
ค. คนสนใจมีน้อย	ง. คนตายมาก

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

ตเมว วาจี ภาเสยย

ยายตตานี น ตापเย

ปเร จ น วิหีเสยย

สา เว วาจา สุภาสิตา.

บุคคลพึงกล่าววาจาที่ไม่เป็นเหตุยังตนให้เดือดร้อน และไม่เป็เหตุ
เบียดเบียนผู้อื่น วาจา นั้นแล เป็นสุภาสิต.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนินบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาสิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาสิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาสิต
ห้ามอ้างสุภาสิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาสิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>อาทิ สील ปติฏฐา จ กลยาณานนจ มาตุกั ปมุขั สัพพมมานัน ตสฺมา สील วิโสธเย. ศีลเป็นที่พึ่งเบื้องต้น เป็นมารดาของกัลยาณธรรม ทั้งหลาย เป็นประมุขของธรรมทั้งปวง เพราะฉะนั้น ควรชำระศีลให้บริสุทธิ์ คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>	<p>โย อิจฺเณ ทิพฺพโกคณฺจ ทิพฺพมายุํ ยสฺสํ สุขั ปาปานิ ปวิรัชฺเชตฺวา ติวริํ ธมฺมมาจเร. ผู้ใดบริโภครักษา อายุ ยศ สุข อันเป็นทิพย์ ผู้นั้นพึง งดเว้นบาปทั้งหลาย แล้วประพฤตีสัจธรรม ๓ อย่าง. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก มหานิบาต</p>
<p>บุณฺณนฺเจ ปุริโส กยิรา กยิราณัน ปุณฺปนุ ตมฺหิ ฉนฺทํ กยิราถ สุโข บุณฺณสฺส อจฺจโย. ถ้าบุรุษจะพึงทำบุญ ควรทำบุญนั้นบ่อย ๆ ควรทำความ พอใจในบุญนั้น การสั่งสมบุญนำความสุขมาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>กลฺยาณิเมว มุณฺเจยฺย น ทิ มุณฺเจยฺย ปาปิกั โมกฺโข กลฺยาณียา สาธุ มุตฺวา ตปฺปติ ปาปิกั. พึงเปล่งวาจางามเท่านั้น ไม่พึงเปล่งวาจาชั่วเลย การเปล่งวาจางามยังประโยชน์ให้สำเร็จ คนเปล่งวาจา ช่วย่อมเดือดร้อน คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก เอกนิบาต</p>
<p>นาตีเวลลํ ปภาเสยฺย น ตุนฺหิ สัพฺพทา ลียา อวิกิณฺณํ มิตํ วาจํ ปตเต กาลे อุตฺทริเย. ไม่ควรพูดจนเกินกาล ไม่ควรนิ่งเสมอไป เมื่อถึงเวลา ก็ควรพูดพอประมาณ ไม่พ่นเฟือ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก มหานิบาต</p>	

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. การเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์ทั้งหลาย เรียกว่าอะไร ?
  - ก. ภูมิ
  - ข. สังสารวัฏ
  - ค. คติ
  - ง. ภพ
๒. พระพุทธพจน์ว่า “จิตเต อะสังกิลิฏฺเฐ สุคะติ ปาฎิกังขา” ยืนยันเรื่องใด ?
  - ก. ตายแล้วเกิด
  - ข. ตายแล้วสูญ
  - ค. ตายแล้วฟื้น
  - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ข้อใด จัดเป็นทุกคติ ?
  - ก. นiryas
  - ข. Tirijananayoni
  - ค. Pittivissayas
  - ง. ถูกทุกข้อ
๔. เทวทูต มิได้หมายถึงใคร ?
  - ก. คนแก่
  - ข. คนเจ็บ
  - ค. คนตาย
  - ง. เยาวชน

๑๓. กรรมให้ผลในชาตินี้ เรียกว่าอะไร ?
- ก. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม   ข. อโหสิกรรม
ค. ครุกรรม   ง. อาสันนกรรม
๑๔. กรรมชนิดใด เปรียบเสมือนพืชพันธุ์ธัญญาหารแห่งฝ่อปลูกไม่ขึ้น ?
- ก. อโหสิกรรม   ข. ชนกกรรม
ค. พหุลกรรม   ง. อาสันนกรรม
๑๕. กรรมที่ทำให้สัตว์เกิดในสุคติหรือทุคติ หมายถึงกรรมใด ?
- ก. ชนกกรรม   ข. อุปัตถัมภกกรรม
ค. อุปปีฬกกรรม   ง. อุปฆาตกกรรม
๑๖. อนันตริยกรรม จัดเป็นกรรมอะไร ?
- ก. ครุกรรม   ข. พหุลกรรม
ค. อาสันนกรรม   ง. กตัตตากรรม
๑๗. บุคคลมีจิตเช่นไร จึงจะรู้ธาตุ ๔ ตามความเป็นจริงได้ ?
- ก. จิตเป็นสมาธิ   ข. จิตปกติ
ค. จิตคิดนึก   ง. จิตใฝ่รู้
๑๘. กายคตาสติ หมายถึงการพิจารณาอะไรให้เห็นเป็นของไม่สวยงาม ?
- ก. ผม   ข. ขน
ค. เล็บ   ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. บทบรกรรมใด เป็นการเจริญพุทธานุสสติ ?
- ก. อรหัง   ข. สุคโต
ค. พุทโธ   ง. ถูกทุกข้อ
๒๐. การพิจารณาธาตุ ๔ คือดิน น้ำ ไฟ ลม เป็นการเจริญกรรมฐานใด ?
- ก. กายคตาสติ   ข. เมตตา
ค. พุทธานุสสติ   ง. จตุธาตุววัตถาน

๓๗. การพิจารณาธาตุ ๔ ให้สำเร็จสมาธิขั้นใด ?
ก. อุปจารสมาธิ	ข. อัปปนาสมาธิ
ค. โลกุตตรสมาธิ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. คนที่ติดยึดบุคคลหล่อๆ สวยๆ เป็นไอดอล จัดเป็นคนจรตใด ?
ก. ราคจจริต	ข. โทสจจริต
ค. โมหจจริต	ง. สัทธาจจริต
๓๙. บุคคลในข้อที่ ๓๘ ควรเจริญกรรมฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. กสิณ
ค. พรหมวิหาร	ง. ภูตกสิณ
๔๐. คนนิสัยฉุนเฉียวโกรธง่าย จัดเป็นคนจรตใด ?
ก. ราคจจริต	ข. โทสจจริต
ค. โมหจจริต	ง. สัทธาจจริต
๔๑. คนนิสัยฉุนเฉียวโกรธง่าย ควรเจริญกรรมฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. กายคตาสติ
ค. พรหมวิหาร	ง. ภูตกสิณ
๔๒. คนที่หลงมกมายเชื่อตามกระแสในโลกโซเชียล จัดเป็นคนจรตใด ?
ก. ราคจจริต	ข. โทสจจริต
ค. โมหจจริต	ง. วิตกจจริต
๔๓. บุคคลในข้อ ๔๒ ควรเจริญกรรมฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. อานาปานสติ
ค. กายคตาสติ	ง. พรหมวิหาร
๔๔. คนที่เชื่ออะไรง่าย ๆ จัดเป็นคนจรตใด ?
ก. ราคจจริต	ข. โทสจจริต
ค. โมหจจริต	ง. สัทธาจจริต

๔๕. ก่อนที่จิตจะเกิดอัปนาสมาธิ จะต้องเกิดนิมิตใดก่อน ?
ก. บริกรรมนิมิต	ข. อุคคหนิมิต
ค. ปฏิภาคนิมิต	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. ความชำนาญในการเข้าฌาน เรียกว่าอะไร ?
ก. อาวัชชนวสี	ข. สมาปัสสนวสี
ค. อธิษฐานวสี	ง. วุฏฐานวสี
๔๗. กรรมฐานซึ่งเปรียบเสมือนเมนูอาหารของจิต มีกี่ข้อ ?
ก. ๔ ข้อ	ข. ๒๐ ข้อ
ค. ๓๐ ข้อ	ง. ๔๐ ข้อ
๔๘. สาเหตุที่กรรมฐานมีจำนวนหลายข้อ เนื่องจากบุคคลมีอะไรต่างกัน ?
ก. จริต	ข. บุญ
ค. กรรม	ง. วิบาก
๔๙. อะไรเป็นความอัศจรรย์ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมเข้าใจว่าตนเองบรรลุธรรม ?
ก. โอภาส	ข. ญาณ
ค. ปัสสัทธิ	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. บุคคลเข้าใจผิดว่าตนเองเป็นพระอรียบุคคล เพราะติดยึดในอะไร ?
ก. วิปัสสนูปกิเลส	ข. วิปัสสนา
ค. วิปัสสนายานิก	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระพุทธเจ้าทรงเปรียบบุคคลมีปัญหาไว้หลายระดับ ว่าเหมือนอะไร ?
  - ก. หล้า ๔ กอ
  - ข. จำปา ๔ ต้น
  - ค. บัว ๔ เหล่า
  - ง. มาลัย ๔ พวง
๒. ผู้เข้าใจธรรมะได้ฉับพลัน เปรียบเหมือนบัวพั่นน้ำ ได้แก่บุคคลใด ?
  - ก. อุกมฉัตถัญญ
  - ข. วิปจิตถัญญ
  - ค. เนยยะ
  - ง. ปทปรมะ
๓. เนยยะ คือผู้ที่เข้าใจธรรมะเมื่อได้รับการฝึกฝน เปรียบเหมือนอะไร ?
  - ก. บัวพั่นน้ำ
  - ข. บัวเสมอน้ำ
  - ค. บัวใต้น้ำ
  - ง. บัวใต้โคลนตม
๔. เมื่อแรกตรัสรู้ พระองค์เสด็จไปป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เพื่อโปรดใคร ?
  - ก. ปัญจวัคคีย์
  - ข. ยสกุลบุตร
  - ค. ภัททวัคคีย์
  - ง. ชฎิล ๓ พี่น้อง

๕. พระพุทธเจ้าเสด็จไปป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ระหว่างทางทรงพบใคร ?
ก. ภัททวัคคีย์	ข. อุปกาศิวก
ค. ยสกุลบุตร	ง. ปิปปลิมาณพ
๖. เราได้ตรัสรู้ธรรมโดยชอบเองแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสกับใคร ?
ก. ปัญจวัคคีย์	ข. ยสกุลบุตร
ค. สารีบุตร	ง. พระภททियะ
๗. การแสดงธรรมครั้งแรกของพระพุทธเจ้า เรียกว่าอะไร ?
ก. ปฐมเทศนา	ข. ทุตติยเทศนา
ค. ตติยเทศนา	ง. จตุตถเทศนา
๘. กามสุขัลลิกานุโยค คือการหมกมุ่นหาความสุขในเรื่องใด ?
ก. สมานี	ข. วิเวก
ค. วิปัสสนา	ง. กาม
๙. อัตตกิลมณานุโยค คือการทำความเพียรโดยการทำอย่างไร ?
ก. ทรมานสัตว์	ข. ทรมานตน
ค. ทรมานคนอื่น	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. พระพุทธเจ้าตรัสถึงทุกข์ในอริยสัจ ๔ ว่าเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างไร ?
ก. กำหนดรู้	ข. กำหนดละ
ค. ทำให้แจ้ง	ง. ทำให้มีขึ้น
๑๑. ใครฟังปฐมเทศนาแล้ว ได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นคนแรก ?
ก. โกณฑัญญะ	ข. วัปปะ
ค. ภัททियะ	ง. มหานามะ
๑๒. ข้อใด ในอนัตตลักขณสูตร ทรงแสดงว่าเป็นอนัตตา ?
ก. อินทรีย์ ๕	ข. พละ ๕
ค. ชั้น ๕	ง. กามคุณ ๕

๒๙. อุปติสสปริพาชก พบกับพระเจ้าอัสสชิในขณะที่ท่านกำลังทำกิจวัตรใด ?
ก. แสดงธรรม	ข. สวดมนต์
ค. กวาดวิหาร	ง. บิณฑบาต
๓๐. อุปติสสปริพาชกฟังธรรมจากพระเจ้าอัสสชิ ได้บรรลุอุรียบุคคลชั้นใด ?
ก. โสดาบัน	ข. สกทาคามี
ค. อนาคามี	ง. อรหันต์
๓๑. พระโมคคัลลานะบรรลุเป็นพระอรหันต์ ณ สถานที่ใด ?
ก. เวฬุคาม	ข. โกลิตคาม
ค. อุปติสสคาม	ง. กัลลวาลมุตตคาม
๓๒. พระพุทธเจ้า ทรงแสดงอุบายแก้ง่วงแก่พระเจ้าอัสสชิ
ก. พระอัสสชิ	ข. พระยสะ
ค. พระสารีบุตร	ง. พระโมคคัลลานะ
๓๓. พระโมคคัลลานะ ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
ก. ทรงอุดมคันธ์	ข. มีบริวารมาก
ค. มีปัญญามาก	ง. มีฤทธิ์มาก
๓๔. พระโมคคัลลานะนิพพาน ณ สถานที่ใด ?
ก. ถ้ำกาฬศิลา	ข. เวฬุคาม
ค. ถ้ำสุกรขาตา	ง. ถ้ำสัตตบรรณ
๓๕. พราหมณ์พาวรี เคยเป็นปุโรหิตในราชสำนักของกษัตริย์พระองค์ใด ?
ก. ปเสนทิโกศล	ข. พิมพิสาร
ค. อชาตศัตรู	ง. จันทรปัชโชต
๓๖. พราหมณ์พาวรีส่งลูกศิษย์กี่คน ไปทูลถามปัญหาแก่พระพุทธเจ้า ?
ก. ๕ คน	ข. ๑๐ คน
ค. ๑๖ คน	ง. ๓๐ คน

๓๗. ราชพราหมณ์เคยถวายอะไร แต่พระสารีบุตร ?
ก. ข้าวสุก	ข. บาทร
ค. จีวร	ง. เกสัช
๓๘. ใครเป็นอุปชฌาย์องค์แรกในการบวชด้วยวิธีตัดจตุตถกรรมวาจา ?
ก. พระวัปปะ	ข. พระอัสสชิ
ค. พระสารีบุตร	ง. พระอนรุทระ
๓๙. ปุณณมาณพเกี่ยวข้องกับพระอัญญาโกณฑัญญะในฐานะใด ?
ก. เป็นน้อง	ข. เป็นลูก
ค. เป็นหลาน	ง. เป็นเหลน
๔๐. พระพุทธเจ้า ทรงยกย่องพระปุณณมันตานีบุตรว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
ก. แสดงธรรม	ข. มีบริวารมาก
ค. มีปัญญามาก	ง. มีฤทธิ์มาก
๔๑. ข้อใด จัดเป็นประเภทของศาสนพิธี ?
ก. กุศลพิธี	ข. บุญพิธี
ค. ทานพิธี	ง. ถูกทุกข้อ
๔๒. การเจริญพระพุทธมนต์ มีมาตั้งแต่สมัยใด ?
ก. ก่อนพุทธกาล	ข. พุทธกาล
ค. สุโขทัย	ง. อยุธยา
๔๓. ในครั้งพุทธกาล การเจริญพระพุทธมนต์มีขึ้นครั้งแรกที่เมืองใด ?
ก. สาวัดดี	ข. อุชเชนี
ค. เวสาลี	ง. พาราณสี
๔๔. พระเถระใด ประพรมน้ำพระพุทธมนต์เป็นรูปแรก ?
ก. พระสีวลี	ข. พระอานนท์
ค. พระอุบาลี	ง. พระโมคคัลลานะ

๔๕. การเจริญพระพุทธมนต์ ใช้ในพิธีทำบุญอะไร ?

ก. ทำบุญอายุ	ข. ฃาปนกิจ
ค. เก็บอัฐิ	ง. ทำบุญอุทิศ

๔๖. การสวดพระอภิธรรม นิยมสวดในงานใด ?

ก. ทำบุญอายุ	ข. มงคลสมรส
ค. ขึ้นบ้านใหม่	ง. บำเพ็ญกุศลศพ

๔๗. สัตตมวาร คือการบำเพ็ญกุศลครบกี่วัน ?

ก. ๕ วัน	ข. ๗ วัน
ค. ๕๐ วัน	ง. ๑๐๐ วัน

๔๘. การฃาปนกิจ หมายถึงข้อใด ?

ก. เผาศพ	ข. เก็บอัฐิ
ค. ทำบุญอัฐิ	ง. ทอดผ้าบังสุกุล

๔๙. พิธีสามบาท จัดให้มีในการทำบุญงานอะไร ?

ก. มงคลสมรส	ข. ขึ้นบ้านใหม่
ค. เก็บอัฐิ	ง. ฃาปนกิจศพ

๕๐. การทอดผ้าบังสุกุล จัดขึ้นในงานบุญอะไร ?

ก. มงคลสมรส	ข. ขึ้นบ้านใหม่
ค. บวชนาค	ง. ฃาปนกิจศพ

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. อุโบสถศีล บัญญัติขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ใด ?
  - ก. ทำกิจพระศาสนา
  - ข. พักการงาน
  - ค. ชัดเกลากิเลส
  - ง. ถูกทุกข้อ
๒. อุโบสถศีล บัญญัติขึ้นเพื่อบุคคลกลุ่มใด ?
  - ก. พระสงฆ์
  - ข. คนทั่วไป
  - ค. เจ้าลัทธิ
  - ง. นักบวช
๓. ธรรมเนียมการรักษาอุโบสถ ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่เมื่อไร ?
  - ก. ก่อนพุทธกาล
  - ข. สมัยพุทธกาล
  - ค. กึ่งพุทธกาล
  - ง. หลังพุทธกาล
๔. ข้อใด เป็นวิธีรักษาอุโบสถแบบดั้งเดิม ?
  - ก. อดนอน
  - ข. อดยา
  - ค. อดอาหาร
  - ง. อดน้ำ

๕. ข้อใด พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติเพิ่มจากวิธีรักษาอุโบสถแบบดั้งเดิม ?
- ก. รับประทานอาหาร ข. บำเพ็ญตบะ
ค. ทรมานตน ง. อดอาหาร
๖. พระพุทธเจ้าทรงให้ชาวพุทธประชุมกันทุกวันพระ เพื่อประโยชน์ใด ?
- ก. เข้าวัด ข. ฟังธรรม
ค. ถวายทาน ง. พบปะกัน
๗. การรักษาอุโบสถ เป็นการสั่งสมบุญของใคร ?
- ก. พระสงฆ์ ข. สามเณร
ค. นักรบ ง. คฤหัสถ์
๘. ข้อใด ไม่ตรงกับจุดประสงค์การรักษาอุโบสถ ?
- ก. ละบาป ข. ทำบุญ
ค. ขัดเกลากิเลส ง. แก้เคราะห์กรรม
๙. การรักษาอุโบสถเช่นทุกวันนี้ นิยมรักษากันในวันใด ?
- ก. วันพระ ข. วันหยุด
ค. วันอาทิตย์ ง. วันนักษัตรฤกษ์
๑๐. ข้อใด ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของการรักษาอุโบสถศีล ?
- ก. สถานที่ ข. พระรัตนตรัย
ค. ไตรสรณคมน์ ง. ศีล ๘
๑๑. การถึงไตรสรณคมน์ หมายถึงข้อใด ?
- ก. ถือเป็นที่พึ่ง ข. นั่งใกล้
ค. อยู่ใกล้ชิด ง. ประนินับดี
๑๒. คนทั่วไปจะเข้าถึงไตรสรณคมน์ได้ด้วยวิธีใด ?
- ก. สมาทาน ข. ครอบครอง
ค. เช่นไหว้ ง. บวงสรวง

๒๙. ข้อใด เป็นความผิดพลาดของอุโบสถศีลข้อที่ ๑ ?
- ก. สัตว์มีชีวิต   ข. เจตนาฆ่า
ค. พยายามฆ่า   ง. **สัตว์นั้นตาย**
๓๐. ข้อใด เป็นความผิดพลาดของอุโบสถศีลข้อที่ ๒ ?
- ก. มีเจ้าของ   ข. คิดจะลัก
ค. พยายามลัก   ง. **ลักของมาได้**
๓๑. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๓ ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องใด ?
- ก. เสพกาม   ข. กินเนื้อสัตว์
ค. เสริมสวย   ง. สักยันต์
๓๒. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ผู้รักษาต้องสำรวมระวังเรื่องใด ?
- ก. การพูด   ข. การกิน
ค. การนอน   ง. การแต่งตัว
๓๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ชัดเกลาผู้รักษาให้มีนิสัยเช่นไร ?
- ก. กินง่าย   ข. อยู่ง่าย
ค. พูดง่าย   ง. **พูดจริง**
๓๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๕ ป้องกันผู้รักษาให้ห่างไกลจากอะไร ?
- ก. **สิ่งเสพติด**   ข. อบายมุข
ค. คอร์ปชั่น   ง. กามารมณ์
๓๕. คำว่า วิกาลโภชนา ในอุโบสถศีลข้อที่ ๖ หมายถึงอาหารเมื่อใด ?
- ก. มื้อเช้า   ข. มื้อสาย
ค. มื้อกลางวัน   ง. **มื้อค่ำ**
๓๖. การรักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๖ เพื่อตัดความกังวลเรื่องใด ?
- ก. การเดินทาง   ข. การนอนหลับ
ค. **การกิน**   ง. สุขภาพ

๔๕. ขณะรักษาอุโบสถศีล ควรให้เวลาผ่านไปด้วยการทำอะไร ?
- ก. นั่งเล่น
ข. ดูโทรศัพท์
- ค. พุดคุยกัน
ง. **นั่งสมาธิ**
๔๖. หากรักษาปฏิบัติอุโบสถในวัน ๑๕ ค่ำ วันส่งจะเป็นวันที่ค้ำ ?
- ก. ๑๔ ค่ำ
ข. ๑๕ ค่ำ
- ค. **๑ ค่ำ**
ง. ๘ ค่ำ
๔๗. อุโบสถประเภทใด ปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ?
- ก. โคपालกอุโบสถ
ข. นิคคัณฐอุโบสถ
- ค. อริยอุโบสถ
ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. อุโบสถประเภทใด เป็นการเลือกปฏิบัติตามความชอบใจของตน ?
- ก. โคपालกอุโบสถ
ข. **นิคคัณฐอุโบสถ**
- ค. อริยอุโบสถ
ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. การรักษาอุโบสถศีลตามอย่างไรใคร ได้บุญมากอานิสงส์มาก ?
- ก. หมอดู
ข. หมอผี
- ค. นิครนถ์
ง. **อริยบุคคล**
๕๐. การถืออุโบสถศีลในพระพุทธศาสนาเสื่อมความนิยมด้วยสาเหตุใด ?
- ก. คนเกิดน้อย
ข. คนแก่น้อย
- ค. **คนสนใจน้อย**
ง. คนบวชน้อย

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

สติมา สุขเมธติ.

คนมีสติ ย่อมได้รับความสุข.

คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p style="text-align: center;">วิริเยน ทุกขมจเจติ. คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนปิชาด</p>	<p style="text-align: center;">อชเชว กิจจมาตปปี. ควรรีบทำความเพียรในวันนี้. คัมภีร์ที่มา : มัชฌิมนิกาย อุपरินิชาด</p>
<p style="text-align: center;">กเรยย โยคคัม รุวมปมตโต. ผู้ไม่ประมาท ควรทำความเพียรให้แน่วแน่. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก ทุกนปิชาด</p>	<p style="text-align: center;">สติ โลกสมิ ชาคโร. สติเป็นธรรมเครื่องตั้งอยู่ในโลก. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>
<p style="text-align: center;">สติมโต สทา ภาท. คนผู้มีสติ มีความเจริญทุกเมื่อ. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>	<p style="text-align: center;">สติมโต สุเว เสยโย. คนมีสติ เป็นผู้ประเสริฐทุกวัน. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. อนันตริยกรรม ให้ผลเมื่อใด ?
  - ก. ก่อนกรรมอื่น
  - ข. หลังกรรมอื่น
  - ค. ชาตินี้
  - ง.ชาติหน้า
๒. เหตุใด การฆ่ามารดาหรือบิดา จึงเป็นอนันตริยกรรม ?
  - ก. บาปหนักที่สุด
  - ข. ห้ามสวรรค์
  - ค. ห้ามนิพพาน
  - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ในเวสัชชกรณธรรม สัทธา แปลว่าเชื่ออะไร ?
  - ก. เชื่อเพื่อน
  - ข. เชื่ออาจารย์
  - ค. เชื่อตามกระแส
  - ง. เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ
๔. เมื่อมีศรัทธาต้องมีธรรมใดกำกับ จึงจะไม่เชื่อมงาย ?
  - ก. ศील
  - ข. ปัญญา
  - ค. มีพาสู้จะ
  - ง. วิริยารัมภะ

๑๓. อารมณ์ที่ปรุงแต่งจิตให้คิดดีหรือชั่ว เป็นชั้นใด?
 ก. รูปชั้น
 ข. เวทนาชั้น
 ค. สัญญาชั้น
 ง. สังขารชั้น
๑๔. วิญญาณชั้น เกิดจากอะไร ?
 ก. ตาเห็นรูป
 ข. หูฟังเสียง
 ค. จมูกได้กลิ่น
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. ตาเห็นรูป เกิดวิญญาณอะไร ?
 ก. จักขุวิญญาณ
 ข. โสตวิญญาณ
 ค. ฆานวิญญาณ
 ง. ชิวหาวิญญาณ
๑๖. วิญญาณชั้น คนไทยบางส่วนอาจเข้าใจผิดว่าเป็นอะไร ?
 ก. ฝีบ่านฝี่เรื้อน
 ข. ฝี่ปอบ
 ค. ฝี่กระสือ
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. วิญญาณชั้นตามความหมายที่ถูกต้อง หมายถึงความรับรู้ทางใด ?
 ก. ตา
 ข. หู
 ค. จมูก
 ง. ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
๑๘. การกราบไหว้สิ่งใด นับได้ว่าแสดงความเคารพในพระพุทธเจ้า ?
 ก. พระสารีริกธาตุ
 ข. สังเวชนียสถาน
 ค. พระพุทธรูป
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. การไม่จ้วงจาบบิดเบือนพระไตรปิฎก จัดเป็นความเคารพในอะไร ?
 ก. พระพุทธ
 ข. พระธรรม
 ค. พระสงฆ์
 ง. ปฏิสันถาร
๒๐. ข้อใด เป็นการแสดงความเคารพในพระสงฆ์ ?
 ก. ใส่บาตร
 ข. ไม่ใส่ร้าย
 ค. ไม่ทำคอนเทนต์ล้อเลียน
 ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. การปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรม ทำให้เกิดผลเช่นใดในสังคม ?
ก. ความซื่อสัตย์   **ข. ความสามัคคี**
ค. ความกตัญญู   ง. ความมีเมตตา
๒๒. เมตตาในสาราณียธรรม ๖ แสดงออกทางใดได้บ้าง ?
ก. ทางกาย   ข. ทางวาจา
ค. ทางใจ   **ง. ถูกทุกข้อ**
๒๓. การแจกถุงยังชีพแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม จัดเข้าในสาราณียธรรมใด ?
ก. เมตตาทายกรรม   ข. เมตตาวจีกรรม
ค. เมตตาโมกกรรม   ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. การพูดคุยแสดงความห่วงใยผู้ประสบภัย จัดเข้าในสาราณียธรรมใด ?
ก. เมตตาทายกรรม   **ข. เมตตาวจีกรรม**
ค. เมตตาโมกกรรม   ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. ในสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือ สาราณียธรรมใดสำคัญที่สุด?
ก. เมตตาทายกรรม   ข. เมตตาวจีกรรม
ค. เมตตาโมกกรรม   ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. อริยทรัพย์ แปลว่าอะไร ?
ก. ทรัพย์สิน   ข. เงิน
ค. ทอง   **ง. ทรัพย์อันประเสริฐ**
๒๗. ความเชื่อว่าทุกคนมีกรรมเป็นของของตน จัดเป็นอริยทรัพย์ใด ?
ก. ศรัทธา   ข. ศील
ค. หิริ   ง. โอตตปปะ
๒๘. การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย จัดเป็นอริยทรัพย์ใด ?
ก. ศรัทธา   **ข. ศील**
ค. หิริ   ง. โอตตปปะ

๒๙. ความละเอียดต่อบาปทุจริต จัดเป็นอริยทรัพย์ใด ?

ก. ศรัทธา

ข. ศีล

ค. หิริ

ง. โอตตัปปะ

๓๐. ความเกรงกลัวต่อบาป จัดเป็นอริยทรัพย์ใด ?

ก. ศรัทธา

ข. ศีล

ค. หิริ

ง. โอตตัปปะ

๓๑. สัปบุริสธรรม แปลว่าอะไร ?

ก. ธรรมคุณ

ข. ธรรมชาติ

ค. ธรรมบท

ง. ธรรมของสัตบุรุษ

๓๒. คำตอบในข้อใด เป็นความหมายของคำว่า ัมมัญญูตา ?

ก. รู้จักตน

ข. รู้จักเหตุ

ค. รู้จักผล

ง. รู้จักประมาณ

๓๓. คำตอบในข้อใด เป็นความหมายของคำว่า อัตถัญญูตา ?

ก. รู้จักตน

ข. รู้จักเหตุ

ค. รู้จักผล

ง. รู้จักประมาณ

๓๔. คำตอบในข้อใด เป็นความหมายของคำว่า อัตตัญญูตา ?

ก. รู้จักตน

ข. รู้จักเหตุ

ค. รู้จักผล

ง. รู้จักประมาณ

๓๕. คำตอบในข้อใด เป็นความหมายของคำว่า มัตตัญญูตา ?

ก. รู้จักตน

ข. รู้จักเหตุ

ค. รู้จักผล

ง. รู้จักประมาณ

๓๖. คำตอบในข้อใด เป็นความหมายของคำว่า กาลัญญูตา ?

ก. รู้กาลเทศะ

ข. รู้จักเหตุ

ค. รู้จักผล

ง. รู้จักประมาณ

๓๗. การใช้จ่ายไม่พุ่มเพื่อยจนเกินฐานะของตน จัดเป็นสัปปุริสธรรมใด ?

ก. อุตตัญญูตา

ข. มัตตัญญูตา

ค. กาลัญญูตา

ง. ปริสัณญูตา

๓๘. ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลก เรียกว่าอะไร ?

ก. โลกธรรม

ข. สาราณียธรรม

ค. อปริหานิยธรรม

ง. สัปปุริสธรรม

๓๙. เมื่อถูกโลกธรรมครอบงำ ควรปฏิบัติอย่างไร ?

ก. สวดมนต์

ข. เสริมดวง

ค. ไม่นิยมยินดีร้าย

ง. สะเดาะเคราะห์

๔๐. ข้อใด ไม่เป็นที่ปรารถนาของใคร ๆ ?

ก. ลาภ

ข. ยศ

ค. สรรเสริญ

ง. นิินทา

๔๑. ข้อใด เป็นที่ปรารถนาของบุคคลในสังคม ?

ก. ลาภ

ข. ยศ

ค. สรรเสริญ

ง. ถูกทุกข้อ

๔๒. ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ เรียกว่าอะไร ?

ก. มรรค ๘

ข. โลกธรรม ๘

ค. อคติ ๔

ง. อกุศลมูล ๓

๔๓. สัมมาทิฐิ แปลว่าอะไร ?

ก. เห็นชอบ

ข. ดำริชอบ

ค. วาจาชอบ

ง. การงานชอบ

๔๔. สัมมาสังกัปปะ แปลว่าอะไร ?

ก. เห็นชอบ

ข. ดำริชอบ

ค. วาจาชอบ

ง. การงานชอบ

๔๕. สัมมาวาจา แปลว่าอะไร ?

ก. เห็นชอบ

ข. ดำริชอบ

ค. วาจาชอบ

ง. การงานชอบ

๔๖. สัมมากัมมันตะ แปลว่าอะไร ?

ก. เห็นชอบ

ข. ดำริชอบ

ค. วาจาชอบ

ง. การงานชอบ

๔๗. สัมมาอาชีวะ แปลว่าอะไร ?

ก. เห็นชอบ

ข. ดำริชอบ

ค. วาจาชอบ

ง. เลี้ยงชีพชอบ

๔๘. บุคคลรักษาศีลได้สมบูรณ์ ชื่อว่าบำเพ็ญมรรคใด ?

ก. สัมมาวาจา

ข. สัมมากัมมันตะ

ค. สัมมาอาชีวะ

ง. ถูกทุกข้อ

๔๙. มรรค ๘ ข้อใดสำคัญที่สุด ซึ่งจะก่อให้เกิดมรรคอื่น ๆ ได้ ?

ก. สัมมาทิฐิ

ข. สัมมากัมมันตะ

ค. สัมมาวาจา

ง. สัมมาวายามะ

๕๐. ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤตินอกใจกัน จัดเป็นมรรคใด ?

ก. สัมมาอาชีวะ

ข. สัมมาสติ

ค. สัมมาสังกัปปะ

ง. สัมมากัมมันตะ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗
เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ปิณฑลิ เป็นชื่อเดิมของพระเถระองค์ใด ?
  - ก. พระสารีบุตร
  - ข. พระอนนรุทธะ
  - ค. พระอานนท์
  - ง. พระมหากัสสปะ
๒. นางภัททกาปิลาณี มีความเกี่ยวข้องกับปิณฑลิมาณพอย่างไร ?
  - ก. เป็นภรรยา
  - ข. เป็นน้องสาว
  - ค. เป็นพี่สาว
  - ง. เป็นเพื่อน
๓. พระมหากัสสปะ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศด้านใด ?
  - ก. รัตต์ัญญู
  - ข. ชุตตคคุณ
  - ค. มีปัญญามาก
  - ง. มีฤทธิ์มาก
๔. การประชุมสงฆ์ที่เรียกว่า จาตุรงคสันนิบาต เกิดขึ้น ณ สถานที่ใด ?
  - ก. วัดเชตวัน
  - ข. วัดบุพพาราม
  - ค. วัดเวฬุวัน
  - ง. วัดนิโครธาราม

๕. วันจาตุรงคสันนิบาตเกิดขึ้นหลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้กี่เดือน ?
- ก. ๙ เดือน   ข. ๑๐ เดือน
ค. ๑๑ เดือน   ง. ๑๒ เดือน
๖. ในสมัยต้นพุทธกาลพระพุทธเจ้ายังไม่อนุญาตให้ภิกษุพักอาศัยในที่ใด ?
- ก. เสนาสนะ   ข. โคนต้นไม้
ค. ป่าช้า   ง. ถ้ำ
๗. ภูมิคุมหลังคาสองด้านเหมือนบ้านเรือนทั่วไป เรียกว่าอะไร ?
- ก. วิหาร   ข. ปราสาท
ค. คูหา   ง. อัฒมโยค
๘. เรือนมียอดเป็นชั้นๆ เรียกว่าอะไร ?
- ก. วิหาร   ข. ปราสาท
ค. คูหา   ง. หัมมิมะ
๙. ใครเป็นผู้สร้างวิหาร ๖๐ หลัง ถวายพระสงฆ์เป็นคนแรก ?
- ก. อนาถปิณฑิกเศรษฐี   ข. นางวิสาขา
ค. นางสุชาดา   ง. ราชคหเศรษฐี
๑๐. ราชพราหมณ์ เป็นชาวเมืองใด ?
- ก. ราชคฤห์   ข. พาราณสี
ค. สಾವตถี   ง. กุสินารา
๑๑. พระพุทธเจ้าตรัสสั่งให้พระเถระรูปใด บวชราชพราหมณ์ ?
- ก. โภจนทัณฺฑะ   ข. มหากัสสปะ
ค. สารีบุตร   ง. โมคคัลลานะ
๑๒. สิ่งกาลกมาณพ ไหว้ทิศทั้ง ๖ ตามคำสั่งสอนสุดท้ายของใคร ?
- ก. ปู่   ข. ย่า
ค. บิดา   ง. มารดา

๒๑. พระเจ้าสุทโธทนะฟังมหาธรรมपालชาดกแล้ว ได้บรรลุธรรมชั้นใด ?
- ก. โสดาปัตติผล   ข. สกทาคามีผล
ค. อนาคามีผล   ง. พระอรหันต์
๒๒. พระนางพิมพา ได้บรรลุโสดาปัตติผลเพราะฟังชาดกใด ?
- ก. กิณนรี   ข. เวสสันดร
 ค. มหาชนก   ง. สุวรรณสาม
๒๓. นางชนบทกัลยาณีอภิเษกสมรสกับเจ้าชายองค์ใด ?
- ก. อานนท์   **ข. นันทะ**
 ค. อนุรุทธะ   ง. เทวทัต
๒๔. พระพุทธเจ้าทรงมอบทรัพย์ใด แก่เจ้าชายราหุล ?
- ก. อริยทรัพย์   ข. โลภียทรัพย์
 ค. ทรัพย์มรดก   ง. ทรัพย์สมบัติ
๒๕. พระเถระใด เป็นอุปัชฌาย์บวชให้เจ้าชายราหุล ?
- ก. พระอุบาลี   **ข. พระสารีบุตร**
 ค. พระนันทะ   ง. พระอานนท์
๒๖. สามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนาชื่อว่าอะไร ?
- ก. บัณฑิต   ข. กุมารกัสสปะ
ค. ราหุล   ง. สุมนะ
๒๗. แคว้นโกศล มีเมืองหลวงชื่อว่าอะไร ?
- ก. ราชคฤห์   ข. พาราณสี
ค. สาวัตถิ   ง. ไทศาลี
๒๘. อนาถปิณฑิกะ มีชื่อเดิมว่าอะไร ?
- ก. โกลิตะ   ข. อุปติสสะ
 ค. ภัลลิกะ   **ง. สุทัตตะ**

๒๙. อนาคตบิณฑิกเศรษฐี ได้รู้จักพระพุทธเจ้าเพราะใคร ?
- ก. ราชคฤหเศรษฐี   ข. โฆสกเศรษฐี
ค. เมณฑกเศรษฐี   ง. โชติกเศรษฐี
๓๐. อนาคตบิณฑิกะพึงธรรมจากพระพุทธเจ้าแล้ว บรรลุอรหัตตผลชั้นใด ?
- ก. โสตาบัน   ข. สกทาคามี
ค. อนาคามี   ง. อรหันต์
๓๑. วัดที่อนาคตบิณฑิกเศรษฐีสร้างถวายพระพุทธเจ้า ชื่อว่าอะไร ?
- ก. เวฬุวัน   ข. อัมพวัน
ค. เขตวัน   ง. บุพพาราม
๓๒. พระพุทธเจ้าทรงประกาศศาสนาเป็นเวลาที่พรรษา ?
- ก. ๓๕ พรรษา   **ข. ๔๕ พรรษา**
ค. ๕๕ พรรษา   ง. ๖๕ พรรษา
๓๓. พระพุทธเจ้ามีพระประสงค์จะเสด็จไปปรินิพพาน ณ เมืองใด ?
- ก. ราชคฤห์   ข. พาราณสี
ค. สาวัตถิ   **ง. กุสินารา**
๓๔. วัดสุดท้ายในพระพุทธศาสนา ก่อนพระพุทธเจ้าปรินิพพานชื่อว่าอะไร ?
- ก. **วัดอัมพปาลี**   ข. วัดเขตวัน
ค. วัดเวฬุวัน   ง. วัดบุพพาราม
๓๕. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาสุดท้าย ณ สถานที่ใด ?
- ก. โกสิตคาม   **ข. เวฬุคาม**
ค. นาลันถคาม   ง. ภูนคาม
๓๖. พระพุทธเจ้าทรงปลงอายุสังขาร ณ สถานที่ใด ?
- ก. รัตนเจดีย์   ข. อุทกเจดีย์
ค. อานันทเจดีย์   **ง. ปาวาลเจดีย์**

๓๗. บุคคลใด ถวายภัตตาหารแด่พระพุทธเจ้าเป็นคนสุดท้าย ?
- ก. นายจุนทะ   ข. อนาถปิณฑิกะ
ค. นางวิสาขา   ง. นางสุชาดา
๓๘. พระพุทธเจ้าทรงฉันภัตตาหารมื้อสุดท้ายชื่อว่าอะไร ?
- ก. มธูปายาส   ข. สุกรมัททวะ
ค. ข้าวยาคุ   ง. ขนมเบื้อง
๓๙. พระพุทธเจ้าฉันภัตตาหารของนายจุนทะแล้ว จะเสด็จไปเมืองใด ?
- ก. ราชคฤห์   ข. พาราณสี
ค. กุสินารา   ง. กบิลพัสดุ์
๔๐. ผู้ใด ถวายผ้าสังคิรรมณีสี่ดั่งทองสี่ดั่งแต่พระพุทธเจ้า ?
- ก. ตปุสสะ   ข. ภัลลิกะ
ค. โสตถิยะ   ง. ปุกกุสะ
๔๑. พระพุทธเจ้าเสด็จไปยังเมืองกุสินารา ทรงข้ามแม่น้ำอะไร ?
- ก. เนรัญชรา   ข. อโนมา
ค. คงคา   ง. หิรัญญวตี
๔๒. พระพุทธเจ้าเสด็จถึงเมืองกุสินาราแล้ว ประทับอยู่ ณ สถานที่ใด ?
- ก. สาลวโนทยาน   ข. อัมพวัน
ค. เขตวัน   ง. เวฬุวโนทยาน
๔๓. พระพุทธเจ้าตรัสว่าเมืองกุสินาราในอดีตมีนามว่าอะไร ?
- ก. พาราณสี   ข. ราชคฤห์
ค. กุสาวดี   ง. กบิลพัสดุ์
๔๔. พระเถระใด เป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายทันเห็นพระพุทธเจ้า ?
- ก. พระสุภัททะ   ข. พระอานนท์
ค. พระนันทะ   ง. พระอนุรุทธะ

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ปัจจัยสำคัญทำคนให้ดีแล้ว มีสุขมีทุกข์ คืออะไร ?
ก. กรรม	ข. อาหาร
ค. เครื่องนุ่งห่ม	ง. ยารักษาโรค
๒. การกระทำที่จะทำให้นอนคนนรกหรือขึ้นสวรรค์ เรียกว่าอะไร ?
ก. กรรมลิต	ข. กรรมบถ
ค. กรรมเวร	ง. บุญกรรม
๓. ใครสามารถสร้างบุญกุศลให้เกิดขึ้นแก่ตนเองได้ ?
ก. คนบาป	ข. คน गरे
ค. คนดี	ง. คนชั่ว
๔. บาป มีความหมายตรงกับคำใด ?
ก. กรรม	ข. กรรมบถ
ค. กุศลกรรม	ง. อกุศลกรรม

๕. คนไม่ดีต้องตกนรก เพราะทำกรรมใด ?

ก. กุศลกรรม	ข. อกุศลกรรม
ค. วิบากกรรม	ง. ผลกรรม

๖. คนส่วนใหญ่ปรารถนาจะไปเกิดในที่ใด ?

ก. นรก	ข. อบาย
ค. สวรรค์	ง. อเวจี

๗. คนถึงจะทำบาป ก็ไม่ปรารถนาจะไปเกิดเป็นอะไร ?

ก. สัตว์นรก	ข. เปเรต
ค. อสุรกาย	ง. ถูกทุกข้อ

๘. อยากไปเกิดเป็นเทวดาบนสวรรค์ ต้องประพฤติตามข้อใด ?

ก. รักษาศีล	ข. ขยันทำงาน
ค. ขยันเรียน	ง. เชื่อฟังครู

๙. ความชั่ว เปรียบได้กับข้อใด ?

ก. ของประณีต	ข. ของสกปรก
ค. ของสะอาด	ง. ของดี

๑๐. ความดี เปรียบได้กับข้อใด ?

ก. น้ำบริสุทธิ์	ข. น้ำขุ่น
ค. น้ำสกปรก	ง. น้ำเมา

๑๑. นักเรียนพูดโกหกพ่อแม่ ถือว่าประพฤติตามข้อใด ?

ก. กรรม	ข. กรรมบถ
ค. กุศลกรรมบถ	ง. อกุศลกรรมบถ

๑๒. นักเรียนไม่พูดโกหกครู ถือว่าประพฤติตามข้อใด ?

ก. กรรม	ข. กรรมบถ
ค. กุศลกรรมบถ	ง. อกุศลกรรมบถ

๑๓. กรรมในข้อใด รักษายากกว่ากรรมอื่น ?
ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต จัดเข้าในกรรมข้อใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. พุดคำหยาบคาย จัดเข้าในกรรมข้อใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. พยาบาท หมายถึงข้อใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. พุดเท็จ
ค. ปองร้ายเขา	ง. คิดร้ายเขา
๑๗. อทินนาทาน หมายถึงข้อใด ?
ก. ลักของเขา	ข. พุดโกหก
ค. พุดคำหยาบ	ง. พุดเหลวไหล
๑๘. การทำบุญทำความดี เป็นการประพฤตินตามข้อใด ?
ก. ทุจริต	ข. สุจริต
ค. อิทธิบาท	ง. อริยสัง
๑๙. คนก่อกรรมทำชั่ว ได้รับผลกรรมอย่างไร ?
ก. ตกนรก	ข. เสียชื่อเสียง
ค. ถูกทำโทษ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๐. คนทำคุณงามความดี ได้รับผลกรรมอย่างไร ?
ก. ติดคุก	ข. ถูกทำโทษ
ค. ขึ้นสวรรค์	ง. ตกอเวจี

๒๑. การทำปาณาติบาต คืออะไร ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักทรัพย์
ค. พุดเท็จ	ง. คิดผิด
๒๒. มุสาวาท คือการพูดคำเช่นไร ?
ก. คำโกหก	ข. คำหยาบ
ค. คำส่อเสียด	ง. คำเพ้อเจ้อ
๒๓. พยาบาท เป็นความชั่วทางใด ?
ก. ทำ	ข. พุด
ค. คิด	ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. นักเรียนชกต่อยกัน เป็นการกระทำเกิดขึ้นทางใด ?
ก. กาย	ข. วาจา
ค. ใจ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. การทำปาณาติบาตเป็นบาป ได้รับผลกระทบใด ?
ก. ยากจน	ข. อายุสั้น
ค. ชัดสน	ง. ถูกโกง
๒๖. ความดีทางกาย เรียกว่ากายสุจริต ได้แก่ข้อใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. งดฆ่าสัตว์
ค. ลักขโมย	ง. พุดเท็จ
๒๗. ความดีทางวาจา เรียกว่าวจีสุจริต ได้แก่ข้อใด ?
ก. ทำดี	ข. พุดดี
ค. คิดดี	ง. ถูกทุกข้อ
๒๘. ความดีทางใจ เรียกว่ามโนสุจริต ได้แก่ข้อใด ?
ก. คิดถูกต้อง	ข. คิดละโมภ
ค. คิดโกรธ	ง. คิดพยาบาท

๒๙. คำพูดประเภทใด เชื่อถือไม่ได้ ?

ก. คำจริง

ข. คำสัจย์

ค. คำเพื่อเจ้า

ง. คำมีสาระ

๓๐. มิจฉาทิฏฐิ แปลว่า ความเห็นผิด ตรงกันข้ามกับข้อใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. พยาบาท

ง. สัมมาทิฏฐิ

๓๑. อกุศลกรรมบถมี ๑๐ ข้อ ข้อที่ ๑ คืออะไร ?

ก. ปาณาติบาต

ข. พยาบาท

ค. มุสาวาท

ง. มิจฉาทิฏฐิ

๓๒. ในอกุศลกรรมบถข้อที่ ๑ ชีวิตเป็นสิ่งหวงแหนของใคร ?

ก. คน

ข. สัตว์

ค. แมลง

ง. ถูกทุกข้อ

๓๓. คำว่า ปาณะ หมายถึงสัตว์มีลมหายใจ ได้แก่ข้อใด ?

ก. คน

ข. ไวร้ส

ค. เชื้อโรค

ง. เชื้อรา

๓๔. คนฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ชาติหน้าจะไปเกิดเป็นอะไร ?

ก. สัตว์นรก

ข. เปרת

ค. อสุรกาย

ง. ถูกทุกข้อ

๓๕. คนไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ชาติหน้าจะไปเกิดเป็นอะไร ?

ก. มนุษย์

ข. เทวดา

ค. พรหม

ง. ถูกทุกข้อ

๓๖. ข้อใด เป็นองค์ประกอบความผิดของการฆ่าสัตว์ ?

ก. คิดจะฆ่า

ข. คิดจะลัก

ค. คิดจะพุด

ง. คิดจะเสพ

๔๕. การทำพุดคิดแต่เรื่องดี ๆ เป็นบุญกุศล ได้แก่อไร ?
ก. กตัญญู	ข. พรหมวิหาร
ค. กุศลกรรมบถ	ง. อิทธิบาท
๔๖. อไร เพียงแค่คิดก็เป็นบุญกุศลแล้ว ?
ก. คิดอยากได้	ข. คิดร้ายเขา
ค. คิดทำดี	ง. คิดจงเวร
๔๗. สัมมาทิฐิ ได้แก่อไรเห็นเกี่ยวกับเรื่องไร ?
ก. ไม่คิดชั่ว	ข. ไม่มีนรก
ค. ไม่มีสวรรค์	ง. ไม่มีนิพพาน
๔๘. เด็กดีต้องไม่คิดขโมยของเพื่อน ตรงกับอไร ?
ก. อภิขมา	ข. อนภิขมา
ค. พยาบาท	ง. อพยาบาท
๔๙. เด็กดีต้องไม่คิดทำร้ายเพื่อน ตรงกับอไร ?
ก. อภิขมา	ข. อนภิขมา
ค. พยาบาท	ง. อพยาบาท
๕๐. วิชากรรมบถ มีประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร ?
ก. รู้จักบุญ	ข. รู้จักบาป
ค. รู้จักผลกรรม	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

นิพทาสีลี สภาสี่ลี   อนุจรูฐตา จ โย นโร
อลโส โกรปลณโณ   ต่ ปราภวโต มุขิ.

คนใดมักหลับ มักคุย และไม่ขยัน เกียจคร้าน มีความมธุทะลุ ข้อนั้น
เป็นเหตุของคนเสื่อม.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>อปุปมาทรตา โทถ สจิตตมฺนุรฺกฺขล ทฺคฺคา อฺทฺทฺรธตฺตํ ปงฺเก สนฺโนว กฺุณฺชโร. ทานทั้งหลาย จงยินดีในความไม่ประมาท คอยรักษา จิตของตน จงถอนขึ้นจากหล่ม เหมือนช้างที่ตกหล่ม ถอนตนขึ้นฉะนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>อฺภูจฺจเนนปฺปมาเทน สลฺลเมเน ทเมเน จ ทิปิ กยิราถ เมธาวิ ยํ โอิโห นาภิกริตฺ. คนมีปัญญา พึงสร้างเกาะ ที่น้ำหลากมาท่วมไม่ได้ ด้วยความหมั่น ความไม่ประมาท ความสำรวม และ ความข่มใจ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ชีวเตวาปิ สบฺปฺลฺโย อปิ วิตฺตปฺริกฺขยา ปญฺญา ย จ อลาเภเน วิตฺตวาปิ น ชีวติ. ถึงสิ้นทรัพย์ คนมีปัญญาก็เป็นอยู่ได้ แต่อับปัญญา แม้มีทรัพย์ ก็เป็นอยู่ไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>	<p>โย จ วสฺสสํ ชีเว ทฺุปฺปฺลฺโย อสมาทิโต เอกาหํ ชีวิตํ เสยโย ปญฺญาวนตฺส ฌายิโน. ผู้ใดมีปัญญาทราม มีใจไม่มั่นคง พึงเป็นอยู่ตั้งร้อยปี ส่วนผู้มีปัญญาเพ่งพินิจ มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว ดีกว่า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ปฺริตฺตํ ทารุมารุยฺห ยถา สีเท มหนฺณเว เอวํ กุสฺสิตฺตมาคมฺม สารุชีวิปิ สีทติ. คนเกาะไม้พินเล็ก ๆ พึงจมลงในทะเลฉันทใด คนมั่งมี อาศัยความเกียจคร้านก็ล่มจมฉันทนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>	<p>อสาเร สารมตีโน สาเร จาสารทสฺสิโน เต สารํ นาธิคฺจฉนฺติ มิฉฉาสงฺกปฺปโคจฺรา. ผู้เข้าใจสิ่งที่ไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ และเห็นสิ่งที่ เป็นสาระ ว่าไม่เป็นสาระ เขามีความดำริผิดเป็นโคจร จึงไม่ประสบสิ่งที่เป็นสาระ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. วุฑฒิ แปลว่าอะไร ?
  - ก. ความเจริญ
  - ข. ความคงที่
  - ค. ความสุข
  - ง. ความสบาย
๒. คบคนดี ฟังวจีเคารพ นอบนบด้วยพินิจ ทำกิจด้วยปฏิบัติ คือข้อใด ?
  - ก. วุฑฒิ ๔
  - ข. จักร ๔
  - ค. อคติ ๔
  - ง. อิทธิบาท ๔
๓. ธรรมที่เป็นเสมือนล้อร่นำไปสู่จุดหมาย ได้แก่ข้อใด ?
  - ก. วุฑฒิ ๔
  - ข. จักร ๔
  - ค. อคติ ๔
  - ง. อิทธิบาท ๔
๔. ข้อใด เป็นความหมายของปุพเพกตปุญญตา ?
  - ก. สร้างบุญมาดี
  - ข. คบบุคคลดี
  - ค. ตั้งตนชอบ
  - ง. อยู่ในปฏิรูปประเทศ

๕. ลำเอียงเพราะงังเขลา เรียกว่าอะไร ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทษาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๖. จะแก้ความลำเอียงเพราะงังเขลาได้ ด้วยหลักธรรมใด ?
ก. สติ	ข. ปัญญา
ค. ศรัทธา	ง. ขันติ
๗. กิเลสหรืออกุศลที่ครอบงำจิตไม่ให้บรรลุถึงความดี เรียกว่าอะไร ?
ก. อกุศลมูล	ข. นيران्त
ค. อกติ	ง. ทุจริต
๘. ผู้ที่ถูกกามฉันทครอบงำ ควรแก้ด้วยการเจริญกรรมฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. พรหมวิหาร
ค. อนุสสติ	ง. มรณัสสติ
๙. ผู้ที่ถูกพยาบาทครอบงำจิต ควรแก้ด้วยการเจริญกรรมฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. พรหมวิหาร
ค. อนุสสติ	ง. มรณัสสติ
๑๐. บุคคลที่ถูกถิ่นมิทธะครอบงำ ควรแก้ด้วยการเจริญกรรมฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. พรหมวิหาร
ค. อนุสสติ	ง. มรณัสสติ
๑๑. อะไรไม่จัดอยู่ในชั้น ๕ ?
ก. รูป	ข. เวทนา
ค. สัญญา	ง. นิพพาน
๑๒. ดิน น้ำ ไฟ ลม ประชุมกันเป็นกาย เรียกว่าอะไร ?
ก. รูป	ข. เวทนา
ค. สังขาร	ง. วิญญาณ

๑๓. วิญญาณในชั้น ๕ หมายถึงข้อใด ?
 ก. ภูตผี
 ข. ปีศาจ
 ค. ความจำ
 ง. ความรู้อารมณ์
๑๔. ความสบายใจในเวทนา ๕ หมายถึงข้อใด ?
 ก. สุข
 ข. ทุกข์
 ค. โสมนัส
 ง. โทมนัส
๑๕. จิตของมนุษย์ในโลกนี้ มีกี่ประเภท ?
 ก. ๒ ประเภท
 ข. ๔ ประเภท
 ค. ๖ ประเภท
 ง. ๘ ประเภท
๑๖. บุคคลติดสวติดังาม จัดได้ว่ามีจิตใด ?
 ก. ราคจิต
 ข. โทสจิต
 ค. โมหจิต
 ง. สัทธาจิต
๑๗. บุคคลมีราคจิต ควรเจริญกรรมฐานใด ?
 ก. อนุสสติ
 ข. กสิณ
 ค. อสุภะ
 ง. พรหมวิหาร
๑๘. บุคคลมีนิสสัยฉนวนเดียวโกร่ง่าย จัดเป็นบุคคลจิตใด ?
 ก. ราคจิต
 ข. โทสจิต
 ค. โมหจิต
 ง. สัทธาจิต
๑๙. บุคคลมีโทสจิต ควรเจริญกรรมฐานใด ?
 ก. พรหมวิหาร
 ข. กายคตาสติ
 ค. อสุภะ
 ง. อนุสสติ
๒๐. บุคคลเชื่อง่าย จัดเป็นบุคคลจิตใด ?
 ก. วิตักกจิต
 ข. โทสจิต
 ค. สัทธาจิต
 ง. พุทธิจิต

๓๗. สังฆคณบพว่า อุชุปฎิบันโน แปลว่าอะไร ?
- ก. ปฏิบัติดี   ข. ปฏิบัติตรง
ค. ปฏิบัติเป็นธรรม   ง. ปฏิบัติสมควร
๓๘. สังฆคณบพว่า ญายฎิบันโน แปลว่าอะไร ?
- ก. ปฏิบัติดี   ข. ปฏิบัติตรง
ค. **ปฏิบัติเป็นธรรม**   ง. ปฏิบัติสมควร
๓๙. สังฆคณบพว่า สามิจิฎิบันโน แปลว่าอะไร ?
- ก. ปฏิบัติดี   ข. ปฏิบัติตรง
ค. ปฏิบัติเป็นธรรม   **ง. ปฏิบัติสมควร**
๔๐. สังฆคณบพว่า ทกขิณโย แปลว่าอะไร ?
- ก. ปฏิบัติดี   ข. ปฏิบัติตรง
ค. ควรของค่านับ   **ง. ผู้ควรของทำบุญ**
๔๑. การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จัดเป็นการบำเพ็ญบารมีใด ?
- ก. ทานบารมี   ข. สีลบารมี
ค. วิริยบารมี   ง. สัจจบารมี
๔๒. การรักษาศีลข้อที่ ๑ จัดเป็นการบำเพ็ญบารมีใด ?
- ก. ทานบารมี   **ข. สีลบารมี**
ค. วิริยบารมี   ง. สัจจบารมี
๔๓. ในสถานการณ์ที่ชาวบ้านประสพภัยพิบัติ ควรบำเพ็ญบารมีใด ?
- ก. ทานบารมี   ข. สีลบารมี
ค. วิริยบารมี   ง. เนกขัมมบารมี
๔๔. ในสังคมไซเซียลปัจจุบัน ต้องการผู้บำเพ็ญบารมีใดมากที่สุด ?
- ก. ทานบารมี   ข. สีลบารมี
ค. วิริยบารมี   **ง. สัจจบารมี**

๔๕. บำเพ็ญบารมีใด จึงจะไม่หลงเชื่อข้อมูลข่าวสารปลอม ?
ก. ทานบารมี	ข. สีลบารมี
ค. ปัญญาบารมี	ง. ศัจจบารมี
๔๖. เหตุเป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ เรียกว่าอะไร ?
ก. บุญ	ข. บุญกิริยา
ค. บุญกุศล	ง. บุญกิริยาวัตถุ
๔๗. บุญกิริยาวัตถุข้อใดส่งเสริมบุคคลให้รักชาติลข้อ ๒ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ?
ก. ทานมัย	ข. อปจายนมัย
ค. เวชยาวัจจมัย	ง. ปัตติทานมัย
๔๘. สีลมัยเป็นบันไดขั้นที่เท่าไร ของบุญกิริยาวัตถุ ?
ก. ๒	ข. ๓
ค. ๔	ง. ๕
๔๙. สีลมัยเป็นบันไดส่งต่อให้บำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุใดได้สมบูรณ์ ?
ก. ทานมัย	ข. สีลมัย
ค. ภาวนามัย	ง. ปัตติทานมัย
๕๐. บุญกิริยาวัตถุใด เปรียบเสมือนพวงมาลัยบังคับเรือให้แล่นตรงทาง ?
ก. ทานมัย	ข. สีลมัย
ค. ภาวนามัย	ง. ทิฏฐุชุกัมม์

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. สามเณรบัณฑิต เป็นชาวเมืองใด ?
  - ก. สวรรคต
  - ข. กบิลพัสดุ์
  - ค. ราชคฤห์
  - ง. พาราณสี
๒. มารดาของสามเณรบัณฑิต มีความเคารพนับถือพระเถระใด ?
  - ก. พระอัสสชิ
  - ข. พระสีวลี
  - ค. พระสารีบุตร
  - ง. พระโมคคัลลานะ
๓. สามเณรบัณฑิตบรรพชา เมื่ออายุกี่ขวบ ?
  - ก. ๕ ขวบ
  - ข. ๗ ขวบ
  - ค. ๘ ขวบ
  - ง. ๑๒ ขวบ
๔. เทวดาใด มาอารักขาสามเณรบัณฑิตขณะปฏิบัติสมณธรรม ?
  - ก. พระอินทร์
  - ข. ท้าวมหาราช
  - ค. จันทเทพและสุริยเทพ
  - ง. ถูกทุกข้อ

๕. เหล่าเทวดามาอารักขาสามเณรบัณฑิต เพื่อให้บรรลุอะไร ?
ก. ฌาน	ข. สมาบัติ
ค. อภิญญา	ง. มรรคผล
๖. สามเณรสังกัจจะ เกิดในตระกูลใด ?
ก. พราหมณ์	ข. เศรษฐี
ค. พ่อค้า	ง. ชวานา
๗. เมื่อสัปหเร่อเพาร่างมารดาสามเณรสังกัจจะ ไผ่ไหม้อวัยวะส่วนใด ?
ก. ศีรษะ	ข. หน้าอก
ค. ท้อง	ง. เท้า
๘. สามเณรสังกัจจะไม่เสียชีวิตในขณะที่ถูกไฟเผา เพราะเหตุใด ?
ก. พี่นมหมด	ข. ไฟดับก่อน
ค. ฝนตกหนัก	ง. เกิดภพสุดท้าย
๙. สามเณรสังกัจจะ ถูกหลาวเหล็กแทงส่วนไหนบนใบหน้า ?
ก. ทางตา	ข. หน้าผาก
ค. จมูก	ง. แก้ม
๑๐. พระเถระใด เป็นอุปัชฌาย์บวชให้สามเณรสังกัจจะ ?
ก. พระสารีบุตร	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระอานนท์	ง. พระอนุรุทธะ
๑๑. สามเณรสังกัจจะบรรลุอรหัตตผลพร้อมปฏิบัติสัมภาทาในขณะที่ใด ?
ก. ฟังธรรม	ข. อุปัฏฐากอาจารย์
ค. กวาดพื้น	ง. ปลงผมเสร็จ
๑๒. สุขสามเณร เกิดในตระกูลที่อุปัฏฐากพระเถระใด ?
ก. พระอัสสชิ	ข. พระสารีบุตร
ค. พระโมคคัลลานะ	ง. พระอานนท์

๑๓. ใครเป็นผู้ตั้งชื่อว่า สุข ให้แก่สุขสามเณร ?

ก. บิดา

ข. มารดา

ค. ญาติ

ง. พรหมณ์

๑๔. สุขสามเณร บรรพชาขณะมีอายุเท่าไร ?

ก. ๗ ขวบ

ข. ๘ ขวบ

ค. ๑๐ ขวบ

ง. ๑๕ ขวบ

๑๕. อาสนะของพระอินทร์เกิดร้อน ในขณะที่สุขสามเณรจะทำกิจใด ?

ก. บิณฑบาต

ข. ฉันทอาหาร

ค. กวาดพื้น

ง. บำเพ็ญสมณธรรม

๑๖. สุขสามเณร สำเร็จอรหัตตผลในเวลาใด ?

ก. เช้าตรู่

ข. ก่อนฉันอาหาร

ค. หลังเที่ยงวัน

ง. พลบค่ำ

๑๗. สามเณรวนวาสีติสสะ เป็นชาวเมืองใด ?

ก. ราชคฤห์

ข. กบิลพัสดุ์

ค. สาวัตถี

ง. พาราณสี

๑๘. สามเณรวนวาสีติสสะบรรพชา ขณะมีอายุเท่าไร ?

ก. ๗ ขวบ

ข. ๘ ขวบ

ค. ๑๐ ขวบ

ง. ๑๕ ขวบ

๑๙. ใครเป็นผู้สอนกรรมฐานให้แก่สามเณรวนวาสีติสสะ ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระสารีบุตร

ค. พระโมคคัลลานะ

ง. พระอานนท์

๒๐. สามเณรได้ชื่อว่า วนวาสีติสสะ เพราะมีปกติอยู่ในที่ใด ?

ก. ป่า

ข. ถ้ำ

ค. บ้าน

ง. วัด

๒๙. จิตตคฤหบดีศรัทธาเลื่อมใสพระเถระใด ในปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ?

ก. โกณฑัญญะ

ข. วัปปะ

ค. มหานามะ

ง. อัสนชิ

๓๐. วัดที่จิตตคฤหบดีสร้างถวาย ชื่อว่าอะไร ?

ก. เวฬุวัน

ข. อัมพวัน

ค. ลัฏฐิวัน

ง. อัมพภาควัน

๓๑. จิตตคฤหบดีได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศกว่าคนทั้งหลายด้านใด ?

ก. ผู้เป็นทายก

ข. ผู้มีปัญญา

ค. ผู้มีฤทธิ์

ง. ผู้เป็นธรรมกถึก

๓๒. ธีรมิกอุบาสก หมายถึงอุบาสกผู้มีปกติเช่นไร ?

ก. ผู้อุปัฏฐาก

ข. ผู้เป็นทายก

ค. ผู้สร้างวัด

ง. ผู้ปฏิบัติธรรม

๓๓. พระสงฆ์สวดสาธยายพระสูตรชื่อว่าอะไร แก่ธีรมิกอุบาสก ?

ก. อนัตตลักขณสูตร

ข. มงคลสูตร

ค. รัตนสูตร

ง. สติปัญญาสูตร

๓๔. นางวิสาขา เกิดในตระกูลใด ?

ก. กษัตริย์

ข. พราหมณ์

ค. เศรษฐี

ง. ชาวนา

๓๕. บิดาของนางวิสาขา ชื่อว่าอะไร ?

ก. ธนัญชัย

ข. สุমনะ

ค. เมณฑกะ

ง. สุทัตตะ

๓๖. เครื่องประดับชนิดพิเศษของนางวิสาขา ชื่อว่าอะไร ?

ก. หิริญญุปสาธน์

ข. มหาลดาปสาธน์

ค. รัตนปสาธน์

ง. สุวรรณปสาธน์

๔๕. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องทานประเภทใด ว่ามีอานิสงส์มาก ?
- ก. ปาฏิบุคลิกทาน   ข. สังฆทาน
ค. อภัยทาน   ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ มีขึ้นครั้งแรกในยุคใด ?
- ก. ก่อนพุทธกาล   ข. พุทธกาล
ค. อยุธยา   ง. รัตนโกสินทร์
๔๗. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คือพิธียอมรับนับถืออะไรเป็นสรณะ ?
- ก. พระรัตนตรัย   ข. เทพเจ้า
ค. บรรพบุรุษ   ง. ธรรมชาติ
๔๘. เครื่องบูชาสักการะเพื่อแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คือวัตถุประเภทใด ?
- ก. ผ้าบังสุกุล   ข. ไตรจีวร
ค. หมากพลู   ง. ดอกไม้รูปเทียน
๔๙. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พึงแสดงต่อหน้าบุคคลใด ?
- ก. พ่อแม่   ข. ครูอาจารย์
ค. พระสงฆ์   ง. พระมหากษัตริย์
๕๐. นักเรียนพึงแต่งชุดเช่นใด เพื่อเข้าร่วมพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ?
- ก. ชุดนักเรียน   ข. ชุดขาวดำ
ค. ชุดกีฬา   ง. ชุดแพชั่น

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องใด ?
  - ก. กรรม
  - ข. แก้วกรรม
  - ค. ขมากรรม
  - ง. เชื่อมกรรม
๒. ข้อใด ทำให้สัตว์โลกเกิดมามีความแตกต่างกัน ?
  - ก. เชื่อชาติ
  - ข. ผลกรรม
  - ค. ดวงชะตา
  - ง. ยศศักดิ์
๓. ข้อใด เป็นต้นเหตุให้บาปบุญเกิดขึ้นแก่มนุษย์ทั้งหลาย ?
  - ก. ฐานะ
  - ข. การศึกษา
  - ค. ตระกูล
  - ง. การกระทำ
๔. การทำกรรมดีของมนุษย์ทั้งหลาย เรียกว่าอะไร ?
  - ก. เวรกรรม
  - ข. บาปกรรม
  - ค. อกุศลกรรม
  - ง. กุศลกรรม

๑๓. การใช้ปากพูดถึงเรื่องดีหรือเรื่องชั่ว เรียกว่าอะไร ?
- ก. มุสาวาท   ข. กายกรรม
ค. วจีกรรม   ง. มโนกรรม
๑๔. การใช้ใจคิดถึงเรื่องดีหรือเรื่องชั่ว เรียกว่าอะไร ?
- ก. มโนทัศน์   ข. มโนธรรม
ค. มโนกรรม   ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. ปาณาติบาต คือการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เป็นความชั่วทางใด ?
- ก. ทางกาย   ข. ทางวาจา
ค. ทางใจ   ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. ผรุสวาจา คือพูดคำหยาบคาย เป็นความชั่วทางใด ?
- ก. ทางกาย   **ข. ทางวาจา**
ค. ทางใจ   ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. พยาบาท คืออาฆาตจองเวรผู้อื่น เป็นความชั่วทางใด ?
- ก. ทางกาย   ข. ทางวาจา
ค. ทางใจ   ง. ถูกทุกข้อ
๑๘. ข้อใด แค่คิดอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ ?
- ก. ฆ่าสัตว์   ข. จองเวร
ค. โโกหก   ง. ละโมบ
๑๙. ข้อใด เพียงแค่คิดในใจ ก็ถือว่าก่อกรรมทำเวรแล้ว ?
- ก. ลักขโมย   **ข. พยาบาท**
ค. หึงหวง   ง. ล้างผลาญ
๒๐. คนหรือสัตว์ต่างก็รักชีวิตของตน ทำให้เกิดกุศลกรรมบถข้อใด ?
- ก. เว้นฆ่าสัตว์   ข. เว้นลักขโมย
ค. เว้นโกหก   ง. เว้นส่อเสียด

๒๙. กามเมสุมิจฉาจารย์เป็นกรรมชั่ว ใครทำเป็นบาป ต้องได้รับโทษใด ?
- ก. ญุกกาจิกไส้   ข. มีมือเท่าไบบตาล
ค. มีศัตร์คูเวอร์   ง. วิกลจริต
๓๐. พุดให้คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เรียกว่าอะไร ?
- ก. พุดเท็จ   ข. พุดคำหยาบ
 ค. พุดส่อเสียด   ง. พุดเพื่อเจ้า
๓๑. พุดยุยงให้สังคมแตกแยก ขาดความสามัคคี เรียกว่าอะไร ?
- ก. พุดเท็จ   **ข. พุดส่อเสียด**
 ค. พุดคำหยาบ   ง. พุดเพื่อเจ้า
๓๒. พุดคะนองปากไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง เรียกว่าอะไร ?
- ก. พุดเท็จ   ข. พุดส่อเสียด
ค. พุดเพื่อเจ้า   ง. พุดคำหยาบ
๓๓. คำหยาบคายทำให้ไม่เป็นที่รักของคนรอบข้าง ได้แก่ข้อใด ?
- ก. คำด่า   ข. คำสาปแช่ง
 ค. คำประชด   **ง. ถูกทุกข้อ**
๓๔. คนชอบโกหกเกลียดความจริง ควรปรับนิสัยตามข้อใด ?
- ก. **งดพุดเท็จ**   ข. งดพุดยุยง
 ค. งดพุดเหลวไหล   ง. งดด่า
๓๕. นักเรียนควรพุดแต่ความจริง เพราะเกิดผลดีต่อตัวเองอย่างไร ?
- ก. มีคนเชื่อถือ   ข. มีคนคบหา
 ค. มีคนเมตตา   **ง. ถูกทุกข้อ**
๓๖. การโกหกเป็นกรรมชั่วเป็นบาป ผู้ตั้งใจดเว้น เชื่อว่าตั้งอยู่ในอะไร ?
- ก. กายสุจริต   **ข. วจิตสุจริต**
 ค. มโนสุจริต   ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. ครูผูกใจว่าจะลงโทษเด็กที่ทำผิด ไม่จัดเป็นพยาบาลเพราะเหตุใด ?
ก. ให้กลับตัว	ข. ให้เป็นคนดี
ค. ให้เจริญ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. เมื่อเราผูกพยาบาลเพื่อน ใครได้รับความเสียหายก่อน ?
ก. ตัวเรา	ข. เพื่อน
ค. ครู	ง. ผู้ปกครอง
๔๗. ผู้มีความพยาบาลอยู่ในใจควรทำอะไร เพื่อให้ชีวิตสงบสุข ?
ก. เลิกคบ	ข. เลิกเห็น
ค. เลิกคุย	ง. เลิกผูกเวร
๔๘. การทำความดีหรือทำบุญ ผู้ทำได้รับผลดีในปัจจุบันอย่างไร ?
ก. เกิดในสุคติ	ข. อยู่เป็นสุข
ค. เป็นเทวดา	ง. เป็นพรหม
๔๙. กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?
ก. ทุจจริต	ข. สุจจริต
ค. สุคติ	ง. ทุคติ
๕๐. กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ มีประโยชน์แก่ผู้นำไปปฏิบัติอย่างไร ?
ก. ละชั่ว	ข. ทำดี
ค. มีใจบริสุทธิ์	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๗

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๐๘.๓๐ น.

อจจนติ อโหรตตา

ชีวิต อปุรุชฌติ

อายุ ชียติ มจจານ์

กุนนทีนัว โอทกั.

วันคืนย่อมล่วงไป ชีวิตย่อมหมดเข้าไป อายุของสัตว์ย่อมสิ้นไป
เหมือนน้ำแห่งแม่น้ำน้อย ๆ ฉะนั้น.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย มหานิทเทศ

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>อดิสีตี อดิอุณห์ อดิสายมีห์ อหุ อดิ วิสสุฏฐกมฺมนเต อดธา อจฺเจนติ มาณเว. ประโยชน์ทั้งหลายย่อมล่วงเลยคนผู้ทอดทิ้งการงาน ด้วยอ้างว่าหนานัก ร้อนนัก เย็นเสียแล้ว. คัมภีร์ที่มา : ชีฆนิกาย ปาฎิกวรรค</p>	<p>ยาทีลี วปะเต พีชี ตาทีลี ลกเต ผลั กลฺยาณการี กลฺยาณั ปาปการี จ ปาปกั. บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น ผู้ทำ กรรมดี ย่อมได้ผลดี ผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>
<p>ทหฺรา จ มหฺนตา จ เย พาลา เข จ ปณฺชิตา สพฺเพ มจฺจุวลั ยนฺติ สพฺเพ มจฺจุปรายนา. ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งเขลา ทั้งฉลาด ล้วนไปสู่อำนาจ แห่งความตาย ล้วนมีความตายเป็นเบื้องหน้า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต</p>	<p>ยถา วาริวโห บุโร วเห รุกฺเข ปกุลฺเช เอวํ ชราย มรณเณ วุยฺหนเต สพฺพปาณิน. ห้วงน้ำที่เต็มฝั่ง พึงพัดต้นไม้ซึ่งเกิดที่ตลิ่งไปฉนั้นใด สัตว์มีชีวิตทั้งปวง ย่อมถูกความแก่และความตายพัดไป ฉนั้นนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก มหานิบาต</p>
<p>ยถา ทณฺฑเณ โคปาโล คาโว ปาเชติ โคจรั เอวํ ชรา จ มจฺจุ จ आयู ปาเชนติ ปาณินั. ผู้เลี้ยงโค ย่อมต้อนฝูงโคไปสู่ที่หากินด้วยพลอง ฉนั้นใด ความแก่และความตาย ย่อมต้อนอายุของสัตว์มี ชีวิตไป ฉนั้นนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>ยลั ลทฺธาน ทุมฺเมโร อนตถั จรติ อดตโน อดตโน จ ปเรสณจ ทึสย ปฏฺิปปชฺชติ. คนมีปัญญาทราวม ได้ยศแล้ว ย่อมประพาศิสิ่งที่ไม่ เป็นประโยชน์แก่ตน ย่อมปฏิบัติเพื่อเบียดเบียนทั้งตน และผู้อื่น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. นิพพิทา หมายถึงความหน่ายในเบญจขันธ์ด้วยอะไร ?
  - ก. ปัญญา
  - ข. ความเข้าใจ
  - ค. ความคิด
  - ง. ความสนใจ
๒. ในส่วนปรมัตถปฏิบัติทา โลกโดยตรงหมายถึงอะไร ?
  - ก. แผ่นดินเป็นที่อาศัย
  - ข. บ้าน
  - ค. หมู่สัตว์
  - ง. ที่อยู่อาศัย
๓. อากาโรที่เรียกว่า ผู้หมกอยู่ในโลก เป็นอย่างไร ?
  - ก. เพลิดเพลิน
  - ข. ระเริงหลง
  - ค. ติดสิ่งล่อใจ
  - ง. ถูกทุกข้อ
๔. รูป เสียง กลิ่น รส อันน่าไคร่น่าปรารธนา เรียกว่าอะไร ?
  - ก. วัตถุภาม
  - ข. กิเลสภาม
  - ค. อุปสรรค
  - ง. สิ่งชั่วร้าย

๕. การสำรวมจิตด้วยระวาง ตา หู จมูก เป็นต้น เรียกว่าอะไร ?
- ก. สำรวมอินทรีย์   ข. มนสิการกรรมฐาน
ค. เจริญวิปัสสนา   ง. ถูกทุกข้อ
๖. เมื่อเห็นสังขารด้วยปัญญาว่าอย่างไร จึงหน่ายในทุกข์ได้ ?
- ก. ไม่เที่ยง   ข. เป็นทุกข์
ค. เป็นอนัตตา   **ง. ถูกทุกข้อ**
๗. เมื่อมีเกิดก็ต้องมีดับ เป็นการกล่าวถึงไตรลักษณ์ข้อใด ?
- ก. อนิจจตา   ข. ทุกขตา
ค. อนัตตตา   ง. ถูกทุกข้อ
๘. เป็นสภาพที่ทนได้ยาก เป็นการกล่าวถึงไตรลักษณ์ข้อใด ?
- ก. อนิจจตา   **ข. ทุกขตา**
ค. อนัตตตา   ง. ถูกทุกข้อ
๙. ทุกข์ตามสภาพคือ เกิด แก่ ตาย เป็นทุกข์ใด ?
- ก. พยาธิทุกข์   **ข. สภาวะทุกข์**
ค. นิพัทธทุกข์   ง. สหคตทุกข์
๑๐. ทุกข์ใด ไม่สามารถรักษาได้ด้วยวิธีทางการแพทย์ ?
- ก. โสกะ   ข. ปริเทวะ
ค. โทมนัส   **ง. ถูกทุกข้อ**
๑๑. ทุกข์เพราะหนาว ร้อน หิว กระจาย เป็นทุกข์อะไร ?
- ก. พยาธิทุกข์   ข. สภาวะทุกข์
ค. นิพัทธทุกข์   ง. สหคตทุกข์
๑๒. ทุกข์ที่เกิดมาจากราคะ โทสะ โมหะ เป็นทุกข์อะไร ?
- ก. พยาธิทุกข์   **ข. สันตাপทุกข์**
ค. วิปากทุกข์   ง. สหคตทุกข์

๒๙. ผู้ที่จะบรรลุฌานได้ ต้องปฏิบัติตามมรรคใด ?
- ก. สัมมาวาจา   ข. สัมมากำมัมมันตะ
ค. สัมมาอาชีวะ   ง. สัมมาสมาธิ
๓๐. การอ้างว่าพระพุทธรเจ้าไม่ได้สอนให้นั่งสมาธิ เป็นการขัดแย้งกับมรรคใด ?
- ก. สัมมาวาจา   ข. สัมมากำมัมมันตะ
ค. สัมมาสติ   ง. สัมมาสมาธิ
๓๑. มรรค ๘ เป็นทางนำไปสู่วิสุทธิ จิตตวิสุทธิเป็นรากฐานของอะไร ?
- ก. สมาธิ   ข. วิปัสสนา
ค. กรรมฐาน   ง. ปัญญา
๓๒. สัมมาวาจา สัมมากำมัมมันตะ สัมมาอาชีวะ จัดเข้าในวิสุทธิใด ?
- ก. สीलวิสุทธิ   ข. จิตตวิสุทธิ
ค. ทิฏฐิวิสุทธิ   ง. ญาณทัสสนวิสุทธิ
๓๓. สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ จัดเข้าในวิสุทธิใด ?
- ก. สीलวิสุทธิ   ข. จิตตวิสุทธิ
ค. ทิฏฐิวิสุทธิ   ง. ญาณทัสสนวิสุทธิ
๓๔. หากจะเปรียบภูมิพระโสดาบันเป็นบ้าน สीलวิสุทธิคือส่วนใดของบ้าน ?
- ก. ฐานราก   ข. คาน
ค. เสา   ง. หลังคา
๓๕. วิสุทธิใด ทำให้ผู้ปฏิบัติทราบได้ว่าตนบรรลุพระโสดาบันแล้ว ?
- ก. สीलวิสุทธิ   ข. จิตตวิสุทธิ
ค. ทิฏฐิวิสุทธิ   ง. ญาณทัสสนวิสุทธิ
๓๖. ผู้มุ่งความสงบต้องละอะไร ?
- ก. กามคุณ   ข. กายทุจริต
ค. วจีทุจริต   ง. มโนทุจริต

๓๗. นิพพาน หมายถึงสภาวะใด ?

ก. ความคงที่	ข. ความขาดสูญ
ค. ความไม่มีเหตุ	ง. ความสิ้นกิเลส

๓๘. ข้อใด เป็นความหมายของสอฺปาทิสเสสนิพพาน ?

ก. กิเลสดับ	ข. กิเลสดับแต่ยังมีชีวิต
ค. ชีวิตดับ	ง. สิ้นทั้งกิเลสทั้งชีวิต

๓๙. ข้อใด เป็นความหมายของอนุปาทิสเสสนิพพาน ?

ก. กิเลสดับ	ข. กิเลสดับแต่ยังมีชีวิต
ค. ชีวิตดับ	ง. สิ้นทั้งกิเลสทั้งชีวิต

๔๐. ภิกษุเคารพในอะไร จึงชื่อว่าได้เข้าใกล้พระนิพพาน ?

ก. สมานิ	ข. สิกขา
ค. ความไม่ประมาท	ง. ถูกทุกข้อ

๔๑. ฆานไม่มีแก่ผู้ไร้ปัญญา ปัญญาไม่มีแก่ผู้ไร้ฆาน มีความหมายอย่างไร ?

ก. ฆานสำคัญ	ข. ปัญญาสำคัญ
ค. สำคัญทั้ง ๒	ง. ไม่มีข้อถูก

๔๒. คำว่า เรือ ในพระดำรัสว่า สิบจ ภิกขุ อิมิ นาวิ หมายถึงอะไร ?

ก. อัทภาพ	ข. มรรค ๘
ค. อริยสัจ ๔	ง. โลกุตตรธรรม ๙

๔๓. คำว่า วิดเรือ ในพุทธดำรัสว่า สิตตา เต ลหุเมสสติ มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. บรรเทากิเลส	ข. บรรเทากรรม
ค. บรรเทาวิบาก	ง. ไม่มีข้อถูก

๔๔. นาวาคือเรือ จักแล่นถึงท่าคือพระนิพพานได้ เพราะตัดอะไร ?

ก. กรรม	ข. วิบาก
ค. กิเลส	ง. ไม่มีข้อถูก

๔๕. ข้อใด เป็นฆราวาสธรรม ?

ก. สัจจะ	ข. ทมะ
ค. ขันติ	ง. ถูกทุกข้อ

๔๖. งานหนักไม่เอา งานเบาไม่สู้ เพราะขาดธรรมข้อใด ?

ก. สัจจะ	ข. ทมะ
ค. ขันติ	ง. จาคะ

๔๗. การค้าขายอะไร เป็นข้อห้ามสำหรับอุบาสกอุบาสิกา ?

ก. อาวุธ	ข. มนุษย์
ค. สุรายาเมา	ง. ถูกทุกข้อ

๔๘. การค้าขายไฮยาไนด์ จัดเข้าในมิถฉนวนิชชาข้อที่เท่าไร ?

ก. ข้อที่ ๒	ข. ข้อที่ ๓
ค. ข้อที่ ๔	ง. ข้อที่ ๕

๔๙. คุณสมบัติอุบาสกข้อใด ต้องใช้คู่กับปัญญาจึงจะไม่ถูกคนหลงโลก
หลอก ?

ก. ศรัทธา	ข. คีล
ค. ไม่แสวงเขตบุญภายนอก	ง. ถูกทุกข้อ

๕๐. คุณสมบัติของอุบาสกข้อใด เป็นรากฐานให้จิตใจมีสัมมาสมาธิ ?

ก. ศรัทธา	ข. คีล
ค. ไม่แสวงเขตบุญภายนอก	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระพุทธเจ้าเสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์หลังตรัสรู้ เพื่อโปรดใคร ?
  - ก. พระบิดา
  - ข. พระมารดา
  - ค. พระอนุชา
  - ง. พระน้านาง
๒. พระเจ้าสุทโธทนะส่งใครไปทูลเชิญพระพุทธเจ้าเป็นครั้งที่ ๑๐ ?
  - ก. ฉันทะ
  - ข. กาฬทายี
  - ค. อานนท์
  - ง. นันทะ
๓. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระกาฬทายีว่า เป็นผู้เลิศด้านใด ?
  - ก. ทำผู้ไม่เลื่อมใส ให้เลื่อมใส
  - ข. มีปัญญา
  - ค. มีฤทธิ์
  - ง. มีลาภมาก
๔. พระพุทธเจ้าเสด็จกลับถึงกรุงกบิลพัสดุ์แล้ว ประทับอยู่ที่วัดใด ?
  - ก. เวฬุวัน
  - ข. เขตวัน
  - ค. นิโครธาราม
  - ง. บุพพาราม

๕. พระพุทธเจ้าแสดงปาฏิหาริย์เดินบนอากาศโปรดพระญาติ เพื่ออะไร ?
- ก. ให้ละโลภะ   ข. ให้ละโทสะ
ค. ให้ละโมหะ   ง. ให้ละมานะ
๖. ฝนโบกขรพรรษ เป็นเม็ดฝนสีอะไร ?
- ก. สีเขียว   ข. สีเหลือง
ค. สีแดง   ง. สีขาว
๗. พระเจ้าสุทโธทนะฟังธรรมครั้งแรก สำเร็จเป็นพระอริยบุคคลชั้นใด ?
- ก. พระโสดาบัน   ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี   ง. พระอรหันต์
๘. พระนางพิมพาฟังจันทกีนนรชาดกแล้ว ได้บรรลुरुธรรมชั้นใด ?
- ก. โสดาปัตติผล   ข. สกทาคามีผล
ค. อนาคามีผล   ง. อรหัตตผล
๙. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระนันทะว่า เป็นผู้เลิศด้านใด ?
- ก. ทรงวินัย   ข. ทรงธุดงค์
ค. ประรภความเพียร   ง. **สำรวจมอินทรีย์**
๑๐. พระพุทธเจ้าทรงประทานทรัพย์ประเภทใด ให้แก่ราหูลกุमार ?
- ก. โลภียทรัพย์   ข. **อริยทรัพย์**
ค. ทองคำ   ง. แก้วมุกดา
๑๑. สามเนตรรูปแรกในพระพุทธศาสนา มีนามว่าอะไร ?
- ก. ราหูล   ข. บัณชิต
ค. สังกัจจะ   ง. นิโครธ
๑๒. พระเจ้าสุทโธทนะทูลขอพรว่า ผู้จะบวชควรได้รับอนุญาตจากใคร ?
- ก. **บิดา มารดา**   ข. ปู่ ย่า
ค. ตา ยาย   ง. พี่ น้อง

๑๓. สามเณรโต อธิษฐานว่าขอให้ได้ฟังคำสอนมากเท่าเมล็ดทรายในกำมือ ?
- ก. สานุ ข. ราहुล
 ค. สังกัจจะ ง. นิโครธ
๑๔. อนาถปิณฑิกเศรษฐีสร้างวัดถวายในพระศาสนา มีชื่อว่าอะไร ?
- ก. เวฬุวัน ข. ถัมภูวัน
 ค. เขตวัน ง. อัมพวัน
๑๕. พระเจ้าสุทโธทนะ ก่อนเสด็จสวรรคตได้บรรลุธรรมชั้นใด ?
- ก. โสดาปัตติผล ข. สกทาคามีผล
 ค. อนาคามีผล ง. อรหัตตผล
๑๖. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระอุบาลีว่า เป็นผู้เลิศด้านใด ?
- ก. ทรงวินัย ข. ทรงธรรม
 ค. ทรงรูปดงค์ ง. ทรงศีล
๑๗. พระเถระใด มักเปล่งอุทานว่า สุขหนอ สุขหนอ ?
- ก. พระสารีบุตร ข. พระโมคคัลลานะ
 ค. พระกัสสปะ ง. พระภัททิยะ
๑๘. พระเทวทัต มุ่งปลงพระชนม์พระพุทธเจ้า ได้กลิ้งหินลงจากภูเขาใด ?
- ก. คิชฌกูฏ ข. เวภาระ
 ค. อีสิติลิ ง. หิมालัย
๑๙. ช้างที่พระเทวทัตสั่งให้ปล่อยไปเพื่อทำร้ายพระพุทธเจ้า มีชื่อว่าอะไร ?
- ก. เอราวัณ ข. นาฬาคีรี
 ค. ราชกฤษณะ ง. คชรัตน์
๒๐. ภิกษุใด ยกเข้ากระทุ้งยอดดอกพระเทวทัตจนกระอักเลือด ?
- ก. ฉันทะ ข. กาฬุทายี
 ค. โภกาลีกะ ง. องคุลีมาล

๒๙. พระพุทธเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ ณ เมืองใด ?
ก. ราชคฤห์   ข. โภสาลี
ค. พาราณสี   ง. สāvāตี
๓๐. พระพุทธเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนใด ?
ก. เดือน ๓   ข. เดือน ๖
ค. เดือน ๘   ง. เดือน ๑๒
๓๑. พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดพุทธมารดาและจำพรรษาสวรรค์ชั้นใด ?
ก. ดาวดึงส์   ข. ยามา
ค. ดุสิต   ง. นิมมานรดี
๓๒. ธรรมใด พระพุทธเจ้าทรงแสดงโปรดพระพุทธรูปมารดา ?
ก. พระสูตร   ข. พระวินัย
ค. พระอภิธรรม   ง. ถูกทุกข้อ
๓๓. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมโปรดพระพุทธรูปมารดาบนสวรรค์นานเท่าไร ?
ก. ๑ เดือน   ข. ๒ เดือน
ค. ๓ เดือน   ง. ๔ เดือน
๓๔. พระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากเทวโลก ณ ที่ใกล้ประตูเมืองใด ?
ก. สังกัสสะ   ข. สāvāตี
ค. ราชคฤห์   ง. พาราณสี
๓๕. พระเถระใด ทำความเพียรเดินจงกรมจนเท้าแตก แต่ยังไม่บรรลุ ?
ก. พระอนรุธะ   ข. พระโสณโกฬวิสา
ค. พระกาฬทายี   ง. พระสีวลี
๓๖. พระเถระใด บรรารว่าถ้าไม่ได้ออกบวชจะยอมอดอาหารจนตัวตาย ?
ก. พระสีวลี   ข. พระอัสสชิ
ค. พระองคุลิมาล   ง. พระรัฐบาล

๓๗. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระรัฐบาลว่า เป็นผู้เลิศด้านใด ?
 ก. บวชด้วยศรัทธา   ข. พหุสูต
 ค. ทรงวินัย   ง. ทรงธุดงค์
๓๘. ผู้ใด ถวายภัตตาหารครั้งสุดท้ายแด่พระพุทธเจ้าก่อนปรินิพพาน ?
 ก. สุชาดา   ข. วิสาขา
 ค. อนาถปิณฑิกะ   **ง. จุนทะ**
๓๙. พระพุทธเจ้าทรงประทานปัจฉิมโอวาท ว่าด้วยเรื่องอะไร ?
 ก. ความกตัญญู   ข. ความอดทน
 ค. ความสันโดษ   **ง. ความไม่ประมาท**
๔๐. สิ่งใด พระพุทธเจ้าประทานไว้เป็นตัวแทนพระองค์ เมื่อปรินิพพานแล้ว ?
 ก. ธรรมวินัย   ข. สติปัฏฐาน
 ค. สังฆเวชนียสถาน   ง. เจตีย์
๔๑. วันสงกรานต์ในเดือนเมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ไทย ตรงกับวันที่เท่าไร ?
 ก. ๑๒   **ข. ๑๓**
 ค. ๑๔   ง. ๑๕
๔๒. วันสงกรานต์ นิยมทำบุญเกี่ยวกับเรื่องใด ?
 ก. ก่อเจตีย์ทราย   ข. สรงน้ำพระ
 ค. บังสุกุลอัฐิ   **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๓. นับแต่วันออกพรรษาไป ถวายผ้ากฐินได้นานเท่าไร ?
 ก. ๑ เดือน   ข. ๒ เดือน
 ค. ๓ เดือน   ง. ๔ เดือน
๔๔. ผู้ใด ถวายผ้ากฐินเป็นคนแรกในพระพุทธศาสนา ?
 ก. นางสุชาดา   **ข. นางวิสาขา**
 ค. นางมัลลิกา   ง. นางรูปนันทา

๔๕. ในหลวงเสด็จไปถวายกฐินเป็นการส่วนพระองค์ ณ วัดราชฎร์ คือกฐิน
อะไร ?

ก. กฐินต้น	ข. มหากฐิน
ค. กฐินสามัคคี	ง. จุลกฐิน

๔๖. ผ้าบังสุกุล เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอย่างไร ?

ก. ผ้าป่า	ข. ผ้ากฐิน
ค. ผ้าตาม	ง. ผ้าปะ

๔๗. วันลอยกระทง ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนอะไร ?

ก. เดือน ๓	ข. เดือน ๖
ค. เดือน ๘	ง. เดือน ๑๒

๔๘. ปัจจุบันผู้ที่จะบรรพชาเป็นสามเณรได้นั้น ต้องมีอายุกี่ปีขึ้นไป ?

ก. ๕ ปี	ข. ๗ ปี
ค. ๑๐ ปี	ง. ๒๐ ปี

๔๙. สามเณรจะต้องรักษาศีลจำนวนกี่ข้อ ?

ก. ๕ ข้อ	ข. ๘ ข้อ
ค. ๑๐ ข้อ	ง. ๒๒๗ ข้อ

๕๐. กุลบุตรผู้จะอุปสมบทเป็นภิกษุได้นั้น ต้องมีอายุครบบริบูรณ์กี่ปี ?

ก. ๑๘ ปี	ข. ๒๐ ปี
ค. ๒๙ ปี	ง. ๓๕ ปี

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. พระพุทธศาสนามีลักษณะตามข้อใด ?
  - ก. เทวนิยม
  - ข. เอกเทวนิยม
  - ค. กรรมนิยม
  - ง. พหุเทวนิยม
๒. พระพุทธศาสนามีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด ?
  - ก. ผลกรรม
  - ข. ทรมานตน
  - ค. บำเพ็ญตบะ
  - ง. บูชาเทพ
๓. เส้นทางสำหรับให้คนทำกรรมดีและกรรมชั่ว เรียกว่าอะไร ?
  - ก. กรรมฐาน
  - ข. กรรมบถ
  - ค. กรรมกิเลส
  - ง. กรรมวิบาก
๔. ข้อใด เป็นเครื่องตัดสินการกระทำของสัตว์ทั้งหลายว่าดีหรือชั่ว ?
  - ก. ทรัพย์
  - ข. ยศ
  - ค. อำนาจ
  - ง. เจตนา

๕. มนุษย์สามารถทำความดีความชั่วได้ทางใด ?
ก. กายทวาร	ข. วจิทวาร
ค. มโนทวาร	ง. ถูกทุกข้อ
๖. คำพูดต่าง ๆ ที่เปล่งออกมาทางปากทั้งดีและไม่ดี จัดเข้าในทวารใด ?
ก. กายทวาร	ข. วจิทวาร
ค. มโนทวาร	ง. ถูกทุกข้อ
๗. กรรมใด เกิดขึ้นทางมโนทวาร กรรมนั้น เรียกว่าอะไร ?
ก. กายกรรม	ข. วจิจกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๘. นาย ก. ลงมือฆ่านาย ข. จนเสียชีวิต จัดลงในกรรมใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจิจกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๙. นาย ก. พูดให้ร้ายนาย ข. จนเสียชื่อเสียง จัดลงในกรรมใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจิจกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. นาย ก. ผูกเวรนาย ข. หมายถึงจะทำให้เสียหาย จัดลงในกรรมใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจิจกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. การทำบาปทางกาย เรียกว่ากายทุจริต มี ๓ อย่าง ยกเว้นข้อใด ?
ก. มุสาวาท	ข. ปาณาติบาต
ค. อทินนาทาน	ง. กาเมสุมิฉฉาจาร
๑๒. ปาณาติปาตา เวรมณี แปลว่าอะไร ?
ก. เว้นจองเวร	ข. เว้นฆ่าสัตว์
ค. เว้นลักทรัพย์	ง. เว้นพูดเท็จ

๒๑. ความประพัตติผิดในเรื่องกาม เป็นการทำให้ผิดอะไร ?
ก. ประเพณี	ข. ประเวณี
ค. วัฒนธรรม	ง. จารีต
๒๒. สหการสันโดษ หมายถึงความยินดีพอใจเฉพาะบุคคลในข้อใด ?
ก. ภรรยาตน	ข. สามีตน
ค. ญาติตน	ง. ลูกตน
๒๓. พฤติกรรม “สองใจ” เป็นอาการของคนประพัตติชั่วข้อใด ?
ก. พยาบาท	ข. ปิสุณวาจา
ค. ฝรัศวาจา	ง. กามสุมิจฉาจาร
๒๔. ข้อใด เป็นความเสียหายเกิดจากกามสุมิจฉาจาร ?
ก. ถูกหล่อลวง	ข. ถูกละเมิด
ค. ถูกนอกใจ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. กามสุมิจฉาจาร เป็นบาปมากหรือบาปน้อย พิจารณาจากอะไร ?
ก. คุณธรรม	ข. ความพยายาม
ค. กิเลส	ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. คำว่า “บาปปาก” หมายถึงการทำผิดเกี่ยวกับทุจริตใด ?
ก. กายทุจริต	ข. วจีทุจริต
ค. มโนทุจริต	ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. สำนวนว่า “พูดจาหวานผ้าซาก” หมายถึงกรรมบถใด ?
ก. มุสาวาท	ข. ปิสุณวาจา
ค. ฝรัศวาจา	ง. สัมผัสปลาปะ
๒๘. สำนวนว่า “พูดจาภาษาดอกไม้” หมายถึงงดเว้นกรรมบถใด ?
ก. มุสาวาท	ข. ปิสุณวาจา
ค. ฝรัศวาจา	ง. สัมผัสปลาปะ

๓๗. เห็นว่า “พ่อแม่ไม่มีพระคุณต่อลูก” เป็นกรรมบถใด ?
 ก. อภิขณา
 ข. พยาบาท
 ค. สัมมาทิฏฐิ
 ง. มิจฉาทิฏฐิ
๓๘. กรรมบถใด เป็นบาปกรรม ไม่สามารถส่งผลให้บรรลุธรรมได้ ?
 ก. สัมมาทิฏฐิ
 ข. มิจฉาทิฏฐิ
 ค. พยาบาท
 ง. ปาณาติบาต
๓๙. กรรมบถใด ถือว่ามีโทษหนักที่สุด ห้ามสวรรค์ ห้ามนิพพาน ?
 ก. มิจฉาทิฏฐิ
 ข. พยาบาท
 ค. ปาณาติบาต
 ง. มุสาวาท
๔๐. กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ จัดเข้าในหลักกรรมใด ?
 ก. คีล
 ข. สมာธิ
 ค. ปัญญา
 ง. ถูกทุกข้อ
๔๑. กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?
 ก. ทุจริต
 ข. สุจริต
 ค. สุคติ
 ง. ทุคติ
๔๒. อนภิขณา คือไม่คิดอยากได้ของใคร ป้องกันไม่ให้คนทำกรรมชั่วใด ?
 ก. ปองร้าย
 ข. แก่แค้น
 ค. ลักขโมย
 ง. ผูกอาฆาต
๔๓. คนดีไม่คิดละโมบอยากได้ของใคร เพราะในใจไม่มีอกุศลมูลใด ?
 ก. โลภะ
 ข. โทสะ
 ค. โมหะ
 ง. ถูกทุกข้อ
๔๔. คนดีไม่ผูกใจเจ็บคิดจะแก้แค้นใคร เพราะในใจไม่มีอกุศลมูลใด ?
 ก. โลภะ
 ข. โทสะ
 ค. โมหะ
 ง. ถูกทุกข้อ

